

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ
ΕΝΩΣΗ
ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ
ΕΡΓΟΛΗΠΤΩΝ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ
ΕΡΓΩΝ

ΤΕΥΧΟΣ 112 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2018

Αριθ. Απόφ. Πρωτοδικείου Αθηνών 1203/1933

Εργοληπτικόν βήμα

ΤΡΙΖΟΥΝ ΑΝΑΘΕΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Απόφαση του Ερωπαϊκού Δικαστηρίου

ΚΡΙΣΙΜΑ ΘΕΜΑΤΑ

Ανάθεσης και Εκτέλεσης Συμβάσεων
Δημοσίων Έργων

Χρήστος Μητκίδης

Νομικός Σύμβουλος του Κράτους

Αντωνία Μοροπούλου

Απαραίτητη η τροποποίηση
του Θεσμικού πλαισίου του ΤΕΕ

Κωνσταντίνος Μακέδος

Στόχος του ΤΜΕΔΕ να θέσει τον Τεχνικό
Κόσμο επικεφαλής στην ανάπτυξη

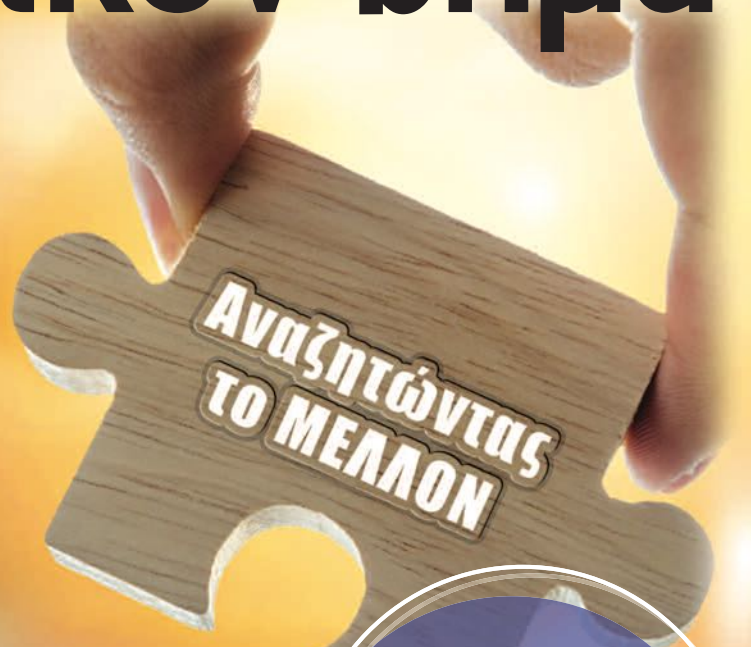
Ανδρέας Στοϊμενίδης

Συλλογικές Διαπραγματεύσεις
& Κοινωνικός Διάλογος

Μαρία Τσιομπάνου

Γιατί η Κυβέρνηση έχει γυρίσει την πλάτη
στον Κατασκευαστικό Κλάδο;

ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ Π.Ε.Σ.Ε.Δ.Ε.

21^η

Πανελλαδική Συνδιάσκεψη
Προεδρείων Συνδέσμων
Εργοληπτών Δημοσίων
Έργων της ΠΕΣΕΔΕ

Σάββατο
15 Δεκεμβρίου 2018
10.00πμ - 14.30μμ
ΤΙΤΑΝΙΑ HOTEL
Αθήνα

ΑΦΙΕΡΩΜΑ: Κοβεντάρειος Δημοτική Βιβλιοθήκη Κοζάνης. Ένα πετράδι στο στέμμα της Δυτ. Μακεδονίας

ΕΙΔΙΚΟ ΘΕΜΑ: Η ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΚΟΥΒΟΥΚΛΙΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΟΥ ΤΑΦΟΥ

Στρατηγική συνεργασία Autodesk & Esri

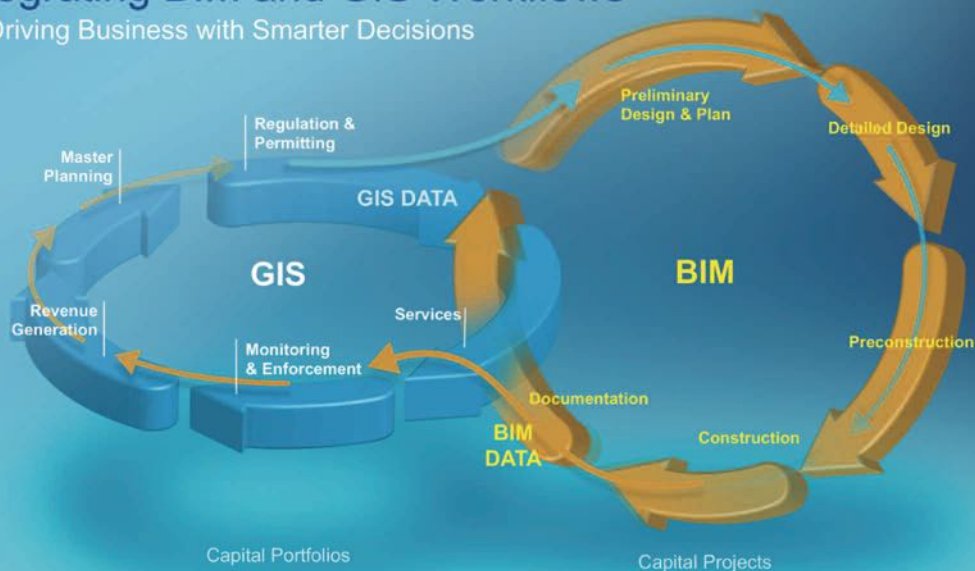
Partnering to Bring Together BIM & GIS

**Διασυνδέστε το GIS και το BIM και αξιοποιήστε
την δύναμη των δεδομένων σας**

Integrating BIM and GIS Workflows

Driving Business with Smarter Decisions

Για περισσότερες πληροφορίες

Marathon Data Systems

www.marathondata.gr - www.esri.com - e-mail: marathon@otenet.gr

Τηλ.: 210 6198866 - Fax: 210 6198825

Εξωτερική θερμοπρόσοψη με ειδικό πετροβάμβακα FKD-S

Θερμοπροστασία - Ηχοαπορρόφηση - Βιοκλιματική διαχείριση υγρασίας

KNAUFINSULATION
As εξοικονομήσουμε ενέργεια

www.knaufinsulation.gr
211 710 7007

Γιατί η Κυβέρνηση έχει γυρίσει την πλάτη στον Κατασκευαστικό Κλάδο;	6
21η Πανελλαδική Συνδιάσκεψη Προεδρείων Συνδέσμων της ΠΕΣΕΔΕ	8
ΤΡΙΖΟΥΝ ΑΝΑΘΕΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ ΜΕ ...ΑΕΡΑ ΕΥΡΩΠΗΣ	10
Η ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΚΟΥΒΟΥΚΛΙΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΟΥ ΤΑΦΟΥ	12
Η ΓΩΝΙΑ ΤΟΥ Τ.Μ.Ε.Δ.Ε.	18
Η ΓΩΝΙΑ ΤΩΝ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ	19
ΑΝΟΙΧΤΑ ΚΕΝΤΡΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ OPEN MALL	20
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ: Αντωνία Μοροπούλου	22
Κοβεντάρειος Δημοτική Βιβλιοθήκη Κοζάνης	27
Δημοσιονομικοί καταλογισμοί... και Δημόσια Έργα	50
ΚΡΙΣΙΜΑ ΘΕΜΑΤΑ Ανάθεσης και Εκτέλεσης Συμβάσεων Δημοσίων Έργων	54
ΥΓΙΕΙΝΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ	62
ΚΤΥΠ Α.Ε. Έργα συνολικής αξίας άνω των 70 εκατ. ευρώ δημοπρατεί	68
Η ΓΩΝΙΑ ΤΩΝ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ ΤΗΣ ΠΕΣΕΔΕ	70
Η ΓΩΝΙΑ ΤΟΥ ΣΜΕΔΕΚΕΜ	72
Η ΓΩΝΙΑ ΤΗΣ Π.Ο.Ε.Μ.Δ.Υ.Α.Σ	73
Η ΓΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΕΕΓΕΠ	74
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ	75
BUSINESS NEWS - ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ	78

ISSN 1105-4093

Εργοδηπικόν βήμα

ΤΕΥΧΟΣ 112

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2018

Κωδικός εντύπου 011271

www.pesede.gr

Νέα, δραστηριότητες, νομικά και φορολογικά θέματα άμεσα και έγκυρα, από το χώρο εργασίας

Διμηνιαία Έκδοση της ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑΣ ΕΝΩΣΗΣ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ ΕΡΓΟΛΗΠΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ, Θεμιστοκλέους 4, 106 78 Αθήνα, τηλ: 210 3814735, 210 3838759 e-mail: secretary@pesede.gr www.pesede.gr. **ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ**: Π.Ε.Σ.Ε.Δ.Ε • **ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ**: Γιώργος Γάγαλης, Πρόεδρος ΠΕΣΕΔΕ. **ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ**: Τάσος Γακίδης, Νομικός Σύμβουλος ΠΕΣΕΔΕ. **ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΞΙΑ - ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ**: Αθηνά Σαλούστρου. **ΕΚΔΟΤΗΣ**: GOBLUEHELLAS ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ e-mail: info@gobluehellas.org www.gobluehellas.org. **ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ**: Κυριακή Ζαμπάρα zabara@gobluehellas.org. **ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ**: GOBLUEHELLAS.

Μέλη του Δ.Σ. της Π.Ε.Σ.Ε.Δ.Ε ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Γιώργος Γάγαλης, (τ. Πρόεδρος του ΣΠΕΔΕ Θεσ/νίκης & ΚΜ.). **Α' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ**: Αριστοτέλης Μυλωνάς, (τ. Πρόεδρος του ΣΕΔΕ Καρδίτσας). **Β' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ**: Μαρία Τσιομπάνου, (Πρόεδρος του ΣΠΕΔΕ Δ. Μακεδονίας). **ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ**: Ευάγγελος Γαλάνης (τ. Πρόεδρος του ΣΠΕΔΕ Πατρών). **ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ**: Κωνσταντίνος Κασιδονωτάκης (Πρόεδρος ΣΕΔΕ Λασιθίου). **ΤΑΜΙΑΣ**: Εμμανουήλ Σινωπίδης (Πρόεδρος του ΣΠΕΔΕ Πιερίας). **ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ**: Βάρκας Ιωάννης (ΣΠΕΔΕ Δυτικής Μακεδονίας), Γαλάνης Στέργιος (ΣΕΔΕ Σερρών), Γρυλλιάκης Αναστάσιος (Πρόεδρος ΣΠΕΔΕ Ηρακλείου), Δερμεντζόγλου Ιωάννης (ΣΠΕΔΕ Καβάλας), Ζωντανός Ηλίας (ΣΠΕΔΕ Μεσσηνίας), Καλλογρίδης Εμμανουήλ (Πρόεδρος ΣΠΕΔΕ Χανίων), Καϊτσάς Νικόλαος (ΣΠΕΔΕ Φθιώτιδας), Καντζούκης Ιωάννης (ΣΕΔΕ Ηλείας), Κατσιάρη Γεωργία (Πρόεδρος ΣΕΔΕ Θράκης), Κοτορένης Χρήστος (Πρόεδρος ΣΠΕΔΕ Καστοριάς), Κυρίτης Βάιος (Γεν. Γραμματέας ΣΕΔΕ Λάρισας), Λύρος Κωνσταντίνος (ΣΕΔΕ Μεσολογγίου - Ναυπάκτου), Μήτρου Ηρώ (Γενική Γραμματέας ΣΠΕΔΕ, Θεσσαλονίκης & Κεντρ. Μακεδονίας), Παπαβασιλείου Αναστασία (Πρόεδρος ΣΕΔΕ Άρτας), Παπαευαγγέλου Δημήτρης (Πρόεδρος ΣΕΔΕ Καρδίτσας), Ρουπακιάς Γεώργιος (ΣΕΔΕ Λάρισας), Αυγέρης Στέργιος (ΣΕΔΕ Σερρών), Τσιακίρης Απόστολος (Πρόεδρος ΣΕΔΕ Έβρου). **ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**: Γιώργος Γάγαλης, Μυλωνάς Αριστοτέλης, Μαρία Τσιομπάνου, Ευάγγελος Γαλάνης, Στέργιος Γαλάνης, Γιώργος Ρουπακιάς, Απόστολος Τσιακίρης. **ΕΞΕΛΕΓΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**: Ρούλιος Αντώνιος (Ρέθυμνο), Ορφανίδης Δημήτριος (Καβάλα), Πολιτίδης Θεοδώρας (Πτολεμαΐδα). **ΑΝΑΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ**: Ιωάννης Γελαδάρης (Πιερίας). **ΠΙΘΕΑΡΧΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**: Κουβουκλιώτης Φώτης (Θεσσαλονίκης & Κ.Μ.), Κουτράκης Δημήτρης (Ρέθυμνο), Μαντάς Πέτρος (Γάττρα).

Infacoma Athens

36th ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΘΕΣΗ ΔΟΜΙΚΩΝ ΥΛΙΚΩΝ, ΜΟΝΩΤΙΚΩΝ, ΚΟΥΦΩΜΑΤΩΝ, ΕΙΔΩΝ ΥΓΙΕΙΝΗΣ, ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

36th INTERNATIONAL EXHIBITION FOR CONSTRUCTION MATERIALS, INSULATION, DOOR & WINDOW FRAMES, SANITARY WARE, RECONSTRUCTION & TECHNOLOGY

Let's Build
The Future!

infacoma.helexpo.gr

8-11 ΦΕΒ 2019
ΜΕΣ ΠΑΙΑΝΙΑΣ

aqua THERM

4th ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΘΕΣΗ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ & ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ, ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΕΞΑΕΡΙΣΜΟΥ, ΥΔΡΕΥΣΗΣ, ΠΙΣΙΝΑΣ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ, ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΩΝ ΠΗΓΩΝ & ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

4th INTERNATIONAL EXHIBITION FOR HEATING, VENTILATION, AIR-CONDITIONING, WATER SUPPLY, SWIMMING POOL, ENVIRONMENTAL TECHNOLOGY, RENEWABLE & SAVING ENERGIES

REVOLUTIONARY

ΜΕ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ
UNDER THE AUSPICES

ΣΥΝΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ
CO-ORGANIZERS

HELEXPO

ΕΠΙΣΗΜΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
OFFICIAL BANK

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΠΑΡΟΧΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
OFFICIAL ENERGY PROVIDER

T 2310 29.15.48, 2310 29.12.57, F 2310 29.15.53
E infacoma@helexpo.gr, <http://infacoma.helexpo.gr/el>

T 2310 29.15.48, 2310 29.12.57, F 2310 29.16.58
E aquatherm@helexpo.gr, <http://aquatherm.helexpo.gr>

T 216 93.90.311, 210 26.26.267, E info@be-best.gr, www.be-best.gr

Γράφει η **Μαρία Τσιομπάνου**, Β' Αντιπρόεδρος της ΠΕΣΕΔΕ

Γιατί η Κυβέρνηση έχει γυρίσει την πλάτη στον Κατασκευαστικό Κλάδο;

Ο κατασκευαστικός τομέας σημείωσε ταχεία ανάπτυξη από τις αρχές της δεκαετίας του 1990 μέχρι το 2007, αποτέλεσμα της οποίας ήταν η δημιουργία σύγχρονων τεχνικών εταιρειών, μελετητικών γραφείων, εξειδικευμένου τεχνικού προσωπικού, τεχνογνωσίας και τεχνικού εξοπλισμού. Οι προσπάθειες της δημοσιονομικής προσαρμογής των τελευταίων ετών είχαν άμεση επίδραση στον κλάδο μας και μάλιστα δυσανάλογη με άλλους κλάδους. Πιο συγκεκριμένα, η σωρευτική μείωση της προστιθέμενης αξίας των Κατασκευών μεταξύ 2008 – 2013 έφτασε το 76%, ενώ της απασχόλησης το 59%, ξεπερνώντας σε μεγάλο βαθμό τη μείωση που καταγράφεται στο σύνολο και στους υπόλοιπους τομείς της ελληνικής οικονομίας (ΠΗΓΗ : ΕΛΣΤΑΤ). Η δυναμικότητα του τομέα σε ανθρώπινους πόρους, κεφαλαιουχικό εξοπλισμό και τεχνογνωσία, υπό τις υφιστάμενες συνθήκες, σταδιακά απαξιώνεται. Πολλές επιχειρήσεις, και όχι αποκλειστικά εργοληπτικές, είτε οδηγήθηκαν σε παύση της λειτουργίας τους είτε υπολειπόμενες.

Δέκα χρόνια έχουν περάσει από την «έναρξη» της Ελληνικής Οικονομικής Κρίσης και σε πολλούς πολίτες έχει δημιουργηθεί η αίσθηση ότι δεν έχει αλλιάξει τίποτα. Πολλοί πολίτες έχουν την πεποίθηση ότι οι «έξω» μας βαρέθηκαν, πείστηκαν ότι η Χώρα δεν ενέχεται Μεταρρύθμισης και απλώς προστατεύουν τα συμφέροντά τους. Πολλοί από εμάς κρυφοκοιτάμε με ζήλεια το επαγγελματικό περιβάλλον των «έξω» και αναρωτιόμαστε γιατί δεν μπορούμε να τους πλησιάσουμε έστω και λίγο. Όταν δε η ματιά μας πέφτει στην ελληνική πραγματικότητα διαπιστώνουμε ότι το παιχνίδι συνεχώς χειροτερεύει. Συνθήκες άκρατου ανταγωνισμού πάνω σε μία «πίτα» που ολόένα μικραίνει και μία κυβέρνηση που εδώ και καιρό έχει πάρει τη θέση του αδιάφορου παρατηρητή. Καμία συντεταγμένη προσπάθεια για το αυτονόητο : να προωθηθούν τα αναπτυξιακά έργα υποδομών, να στηθεί ένα υγιές επιχειρηματικό περιβάλλον, να υποστηριχθεί και να ενισχυθεί ένας κλάδος που ακόμη και σήμερα, δηλαδή στα χειρότερά του, συνεισφέρει σημαντικά στην ελληνική οικονομία. Κανείς μπορεί να κατανοήσει γιατί ένας κλάδος που παράγει θέσεις εργασίας, έχει άμεση αλληλεπίδραση με άλλους κλάδους της οικονομικής δραστηριότητας βλέπει συνεχώς την πλάτη της Κυβέρνησης. Είναι σε όλους τους άμεσα εμπλεκόμενους γνωστή η στενή διασύνδεση του κλάδου των κατασκευών με τη βιομηχανία, το εμπόριο, με την παροχή υπηρεσιών (μελέτες – επιβλέψεις) αλλά και η ουσιαστική στήριξη που παρέχει σε όλους τους παραγωγικούς τομείς υλοποιώντας αναπτυξιακά και επενδυτικά προγράμματα και συνεπώς τον καθιστούν σε ένα ιδιαίτερα σημαντικό τομέα της ελληνικής οικονομίας. Όλοι γνωρίζουμε τι μπορεί να κάνει ο υγιής ιδιωτικός τομέας όταν τον αφήνουν ή ακόμη καλύτερα τον υποστηρίζουν με συγκεκριμένο και στοχευμένο σχεδιασμό, να κάνει την δουλειά του με επαγγελματισμό και κανόνες : μόνο όφελος προκύπτει για το σύνολο της Κοινωνίας.

Θεωρητικά, τα τελευταία δέκα χρόνια προσπαθούμε να κατανοήσουμε τους λόγους και τις αιτίες της ελληνικής οικονομικής κρίσης και φυσικά να αλλιάξουμε τα λανθασμένα, να προχωρήσουμε μπροστά. Αυτό όμως που αφουγκράζεται ο Πολίτης είναι ότι η όποια προσπάθεια, γίνεται πρόχειρα, ασύντακτα, σπασμωδικά. Μόνο μία θεαματική και καλά σχεδιασμένη αλλαγή μπορεί να μας βγάλει από την κρίση.

Είναι προφανές ότι συντελείται μία βασανιστικά αργή μεταβολή του Κλάδου μας (αλλά και της Κοινωνίας ολόκληρης). Η μεταβολή δεν είναι υποχρεωτικά αρνητική· ίσως να είναι και απαραίτητη. Τι θα μείνει όμως τελικά όρθιο μέχρι αυτή να ολοκληρωθεί; Το κρίσιμο τελικά ερώτημα είναι εάν αυτή η μεταβολή θα οδηγήσει στην ακμή ή στην περαιτέρω παρακμή του Κατασκευαστικού Κλάδου.

Αεροκουρτίνες

400 διαφορετικοί τύποι

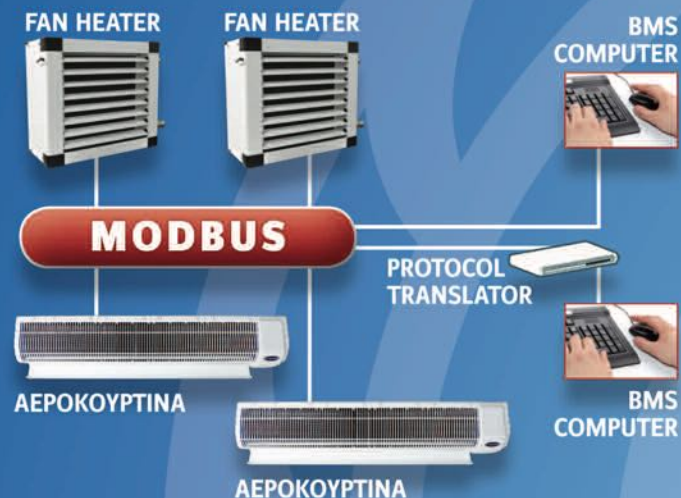
- Απλές
- Θερμαινόμενες με Ηλεκτρικές Αντιστάσεις
- Θερμαινόμενες με στοιχεία Θερμού ή - και Ψυχρού Νερού
- Οικονομικά Μοντέλα
- Μεγάλο Εύρος Παροχών και Ταχυτήτων Αέρα
- Έξυπνα και Ευέλικτα control
- Δυνατότητα δημιουργίας Έξυπνων Δικτύων με (ή χωρίς) την βοήθεια computer

ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ

ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ (BMS)

Με πρωτόκολλο επικοινωνίας **MODBUS**,
(BACNET, LONWORKS, PROFIBUS κτλ)
και με τη βοήθεια της τεχνολογίας inverter.

ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΨΥΞΗΣ

ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ & ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ

ΝΕΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

ΑΕΡΟΚΟΥΡΤΙΝΕΣ ΨΕΥΔΟΡΟΦΗΣ

18 Μοντέλα

Απλές, Θερμαινόμενες με Ηλεκτρικές Αντιστάσεις,
Θερμαινόμενες με στοιχεία
Θερμού ή - και Ψυχρού Νερού

FAN HEATERS

4 Μεγέθη

16 διαφορετικά μοντέλα
με εναλλάκτη θερμότητας
για Θερμό και Ψυχρό νερό.

Θερμική ισχύς από 7 έως 70kw.
Ψυκτική ισχύς από 5 έως 20kw.

ΟΛΕΦΙΝΗ Α.Ε.Β.Ε.

ΘΕΣΗ ΛΑΚΚΑ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ, ΜΕΓΑΡΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
Τ.Κ. 19 100, Τ.Θ. 3610

Τηλ.: 22960.27624, 23358, 23377, 23395, 23396

Fax: 22960.23361

www.olefini.gr - sales@olefini.gr

21^η

Πανελλαδική Συνδιάσκεψη
Προεδρείων Συνδέσμων
Εργοληπτών Δημοσίων
Έργων της ΠΕΣΕΔΕ

Ασφυκτιώντας στο παρόν

Με κεντρικό τίτλο «Αναζητώντας το ΜΕΛΛΟΝ – Ασφυκτιώντας στο ΠΑΡΟΝ», που χαρακτηρίζει ακριβώς την κατάσταση που επικρατεί στον κατασκευαστικό κλάδο, θα πραγματοποιηθεί Η 21η Πανελλαδική Συνδιάσκεψη Προεδρείων Συνδέσμων της ΠΕΣΕΔΕ, το **Σάββατο 15 Δεκεμβρίου 2018 και ώρα 10:00 π.μ. έως 14:30 μ.μ.**, στο Titania Hotel (Πανεπιστημίου 52, Αθήνα). Η θεματολογία θα κινηθεί γύρω από τις τρέχουσες αλλά και τις επερχόμενες εξελίξεις για τα Δημόσια έργα και τον Κατασκευαστικό Κλάδο στην Ελλάδα. Η Πανελλήνια Ένωση Συνδέσμων Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (Π.Ε.Σ.Ε.Δ.Ε.) είναι η Ομοσπονδία των ανά την Ελλάδα Εργοληπτικών Επιχειρήσεων και από το 1933 θεσμικός εκπρόσωπος των Εργοληπτικών Επιχειρήσεων κάθε μεγέθους και όλης της Χώρας, με παραπάνω από 7.000 μέλη. Η συμμετοχή στην 21η Συνδιάσκεψή θεωρείται εξαιρετικά σημαντική και απαραίτητη, στα πλαίσια του διαλόγου της Ομοσπονδίας με την Πολιτεία και τους φορείς, προς όφελος του κοινωνικού συνόλου.

ΣΚΑΛΩΣΙΕΣ

ΕΝΟΙΚΙΑΣΕΙΣ | ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΕΙΣ | ΠΩΛΗΣΕΙΣ

Η εταιρεία **"ΜΑΚΗΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΗΣ"**, με εμπειρία 22 ετών, έχει καθιερωθεί στον τομέα τοποθέτησης μεταλλικών ικριωμάτων, καθώς συνεργάζεται με τις μεγαλύτερες Κατασκευαστικές εταιρείες όπως, *ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ, ΗΡΩΝ II ΒΟΙΩΤΙΑΣ ΑΕ, DIMAND SA, ΕΚΤΕΡ ΑΕ, ENICON ΕΠΕ, ΕΛΙΝ ΤΕΧΝΙΚΗ ΑΤΕ, CORE ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΑΕ, ΤΕΡΝΑ ΑΕ κ.ά.*, και με μεγάλες Εμπορικές εταιρείες όπως, *Ι. & Σ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ ΑΕΕ, ALUMIL ΑΕ κ.ά.*, για την ολοκλήρωση Έργων σε όλη την Ελλάδα.

Με εξοπλισμό παραγωγής της μεγαλύτερης γερμανικής εταιρείας κατασκευής ικριωμάτων "Layher", και με συνεχή ενημέρωση πάνω σε νέα υλικά και τεχνικές, στηρίζουμε το οικοδόμημά σας, καλύπτοντας τις ανάγκες κάθε κατασκευής, από την πιο απλή έως την πιο σύνθετη.

Έχοντας πάντα ως γνώμονα την ασφάλεια του εργατοτεχνικού προσωπικού που θα εργαστεί πάνω στα ικριώματα, η εταιρεία **"ΜΑΚΗΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΗΣ"**, διαθέτει τα προϊόντα της για ενοικίαση και πώληση σε Τεχνικές εταιρείες, Επαγγελματίες του οικοδομικού κλάδου αλλά και σε Ιδιώτες.

Λευκωσίας 61, Περιστερί

121 33 Αθήνα, Ελλάδα

T.: 210 5775 466

F.: 210 5775 016

K.: 6932 566 119

E-mail: info@kountourismakis.gr

www.kountourismakis.gr

ΤΡΙΖΟΥΝ ΑΝΑΘΕΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ ΜΕ ...ΑΕΡΑ ΕΥΡΩΠΗΣ

Έντονες αναταράξεις στον κατασκευαστικό κλάδο, όσον αφορά την ανάθεση δημοσίων έργων, έχει προκαλέσει η απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, που δημοσιοποιήθηκε στις 24 Οκτωβρίου, και η οποία αναφέρει ότι όσες εταιρείες έχουν συμμετάσχει αποδεδειγμένα σε καρτέλ - συμπράξεις για τη στρέβλωση του ανταγωνισμού - υπάρχει πιθανότητα να αποκλείονται από όλους τους διαγωνισμούς δημοσίων έργων, για διάστημα τουλάχιστον τριών ετών.

Σύμφωνα με την απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, οι εταιρείες που έχουν παραδεχτεί στην Επιτροπή Ανταγωνισμού την εμπλοκή τους σε υποθέσεις καρτέλ και έχουν αποδεχτεί το σχετικό πρόστιμο θα μπορούν να διεκδικούν νέες συμβάσεις μόνο στην περίπτωση που μπορούν να αποδείξουν εμπράκτως ότι έχουν λάβει επαρκή μέτρα προκειμένου να μην επαναληφθούν τέτοια φαινόμενα. Τα μέτρα προσδιορίζονται ως εξής:

- 1. Ενεργός συνδρομή στην έρευνα των κατά τόπους Επιτροπών Ανταγωνισμού**
- 2. Η αποδοχή και η έγκαιρη πληρωμή των σχετικών προστίμων**
- 3. Αποζημίωση της αναθέτουσας Αρχής - στην προκειμένη περίπτωση του Υπουργείου Υποδομών - για τις ζημιές που υπέστη λόγω στρέβλωσης του ανταγωνισμού**
- 4. καθώς και μια σειρά άλλων μέτρων, τεχνικού και οργανωτικού χαρακτήρα, όπως είναι:**
 - η διακοπή της συνεργασίας με πρόσωπα ή οργανισμούς που εμπλέκονται στην παράνομη συμπεριφορά
 - λήψη κατάλληλων μέτρων που θα αφορούν την αναδιοργάνωση προσωπικού
 - εφαρμογή συστημάτων υποβολής εκθέσεων και ελέγχου
 - δημιουργία δομής εσωτερικού ελέγχου για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης και τέλος
 - έγκριση εσωτερικών κανόνων ευθύνης και αποζημίωσης.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
Τμήμα Μελετών

Ταχ. Δ/ση: Κεφαλληνίας 45 & Κόμνα Τράκα
Τ.Κ. - Πόλη: 112 57, Αθήνα
Πληροφορίες: Μ. Παναγοηλιοπούλου, Γ. Κυρίτσης
213 2124 743, -738
eMail: eaadhsy@eaadhsy.gr
Τηλ. Κέντρο: 213 2124 700
Fax: 213 2124 777
Ιστότοπος: www.hsppa.gr
www.eaadhsy.gr

ΑΝΑΡΤΗΤΕΟ ΣΤΗ «ΔΙΑΥΓΕΙΑ»

Αρ. πρωτ.: 6271
Αθήνα, 30/11/2018

ΠΡΟΣ: Ως Πίνακας Αποδεκτών

(μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου)

Θέμα: "Απόφαση του Δικαστηρίου (τέταρτο τμήμα) της 24ης Οκτωβρίου 2018 στην υπόθεση C-124/17"

Σας ενημερώνουμε ότι στις 24 Οκτωβρίου 2018 δημοσιεύθηκε η απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην υπόθεση C-124/17 "Vossloh Laeis GmbH κατά Stadtwerke München GmbH".

Στην εν λόγω υπόθεση το γερμανικό πρωτοβάθμιο όργανο επιλύσεως διαφορών από διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων της Νότιας Βαυαρίας «Vergabekammer Sudbayern» υπέβαλε, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

➤ «...όσον αφορά τους προαιρετικούς λόγους αποκλεισμού που προβλέπονται στο άρθρο 57, παράγραφος 4¹, της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, η κατά το άρθρο 57, παράγραφος 7², της οδηγίας 2014/24/ΕΕ μέγιστη επιτρεπόμενη περίοδος αποκλεισμού από διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων ανέρχεται σε τρία έτη από την ημερομηνία επελεύσεως του σχετικού γεγονότος. Πρέπει για την ερμηνεία του όρου "σχετικό γεγονός" να ληφθεί υπόψη το χρονικό σημείο κατά το οποίο επήλθε ο σχετικός λόγος αποκλεισμού του άρθρου 57, παράγραφος 4, της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, ή το χρονικό σημείο κατά το οποίο η αναθέτουσα αρχή έλαβε γνώση της συνδρομής του λόγου αποκλεισμού βάσει ασφαλών και αξιόπιστων στοιχείων;»

➤ «...όταν συντρέχει ο διαλαμβανόμενος στο άρθρο 57, παράγραφος 4, στοιχείο δ³, της οδηγίας 2014/24/ΕΕ λόγος αποκλεισμού, λόγω συμμετοχής του εμπλεκόμενου οικονομικού φορέα σε σύμπραξη επιχειρήσεων, ως "σχετικό γεγονός" κατά την έννοια του άρθρου 57 παράγραφος 4,

¹ Πρβλ. άρθρο 73 παρ. 4 του ν. 4412/2016

² Πρβλ. άρθρο 73 παρ. 10 του ν. 4412/2016

³ Πρβλ. άρθρο 73 παρ. 4 περ. γ του ν. 4412/2016

της οδηγίας 2014/24/ΕΕ νοείται ο τερματισμός της συμμετοχής στη σύμπραξη ή η περιέλευση της συμμετοχής αυτής στη γνώση της αναθέτουσας αρχής βάσει ασφαλών και αξιόπιστων στοιχείων;»

Στην εν θέματι απόφαση του Δικαστηρίου, κρίθηκε, μεταξύ άλλων, ότι «το άρθρο 57, παράγραφος 7, της Οδηγίας 2014/24 έχει την έννοια ότι, όταν ένας οικονομικός φορέας έχει επιδείξει συμπεριφορά εμπίπτουσα στον λόγο αποκλεισμού του άρθρου 57, παράγραφος 4, στοιχείο δ', της Οδηγίας αυτής, για την οποία επιβλήθηκε κύρωση από αρμόδια αρχή, η μέγιστη διάρκεια της περιόδου αποκλεισμού πρέπει να υπολογίζεται με αφετηρία την ημερομηνία της αποφάσεως της αρχής αυτής»⁴.

Το παρόν έγγραφο, καθώς και το πλήρες κείμενο της απόφασης, είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα της Αρχής [www.eaadhsy.gr/αναθέτουσες αρχές/ Γενικές Οδηγίες/ Διευκρινιστικά Έγγραφα](http://www.eaadhsy.gr/αναθέτουσες-αρχές/Γενικές-Οδηγίες/Διευκρινιστικά-Έγγραφα).

Τέλος, το κείμενο της απόφασης, είναι διαθέσιμο και στην ιστοσελίδα του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης <https://curia.europa.eu>

Ο Πρόεδρος
Γεώργιος Καταπόδης

⁴ Πρβλ., ιδίως, σκέψη 42 και διατακτικό της απόφασης

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ (Α.Ε.Π.Π.)

3ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

από την έρευνα της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Περαιτέρω, ενημέρωσε την αναθέτουσα αρχή ότι, όπως όμως έχει διαπιστώσει και σε άλλους διαγωνισμούς, όπου συμμετέχουν ορισμένες ή και όλες οι ανωτέρω εμπλεκόμενες στο «καρτέλ δημοσίων έργων στην Ελλάδα» εργοληπτικές επιχειρήσεις, στο υποβαλλόμενο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (εφεξής «ΕΕΕΣ») αποκρύπτουν την καταδίκη τους με την ως άνω απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού, καθώς και τη συμμετοχή τους στην εν λόγω διαδικασία διευθέτησης, με τις παραδοχές που αυτή συνεπάγεται όσον αφορά τη - συνομολογημένη εκ μέρους τους - ευθεία παραβίαση των κανόνων του ανταγωνισμού. Επίσης ενημέρωσε πως στο σχετικό σαφές ερώτημα που περιέχεται στο εν λόγω έντυπο, οι ως άνω εταιρείες ψευδώς δηλώνουν ότι δεν έχουν συνάψει συμφωνίες με άλλους οικονομικούς φορείς με σκοπό τη στρέβλωση του ανταγωνισμού, καθώς και ότι δεν έχουν διαπράξει κανένα σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα και αιτήθηκε η προσφεύγουσα εταιρία να ληφθούν σοβαρά υπ' όψιν όλα αυτά, τόσο από την Επιτροπή του Διαγωνισμού κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών, και συγκεκριμένα του ΕΕΕΣ, που κατέθεσαν οι εν λόγω εταιρείες, όσο και από την Αναθέτουσα Αρχή κατά την έκδοση των σχετικών αποφάσεων έγκρισης του Πρακτικού του Διαγωνισμού ή/και ανάθεσης της εν λόγω εργολαβίας. Η προσφεύγουσα προβάλλει ότι η πλειοψηφία των ελληνικών εργοληπτικών επιχειρήσεων που

3

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Δέχεται το αίτημα λήψης προσωρινών μέτρων.

Αναστέλλει την πρόοδο της διαγωνιστικής διαδικασίας και δη του σταδίου κατακύρωσης, ως και της διαδικασίας προσκόμισης-παραλαβής από τον προσωρινό μειοδότη, αξιολόγησης και έγκρισης των δικαιολογητικών κατακύρωσης, έως και την έκδοση απόφασης επί της προσφυγής.

Διατάσσει την αναθέτουσα αρχή και όλα τα σχετιζόμενα με τη διαγωνιστική διαδικασία όργανα αυτού, όπως άμεσα ανακαλέσουν και ματαιώσουν και - έως και την έκδοση απόφασης του Κλιμακίου επί της προσφυγής - απέχουν από κάθε τυχόν ήδη προγραμματισμένη ή μη συνεδρίαση, απόφαση και εν γένει ενέργειά τους περί τη συλλογή από τον προσωρινό ανάδοχο και την αξιολόγηση δικαιολογητικών κατακύρωσης, σύνταξη πρακτικών, ως και έγκριση τυχόν ήδη εκδοθέντος σχετικού πρακτικού και έκδοση πράξης οριστικής κατακύρωσης και ανακήρυξης οριστικού αναδόχου.

Διατάσσει την αναθέτουσα αρχή όπως άμεσα διενεργήσει κάθε προβλεπόμενη από τη νομοθεσία ενέργεια και δημοσίευση περί της ανωτέρω παρατάσεως και όπως αναρτήσει ηλεκτρονικά την παρούσα απόφαση στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, καθώς και όπως ενημερώσει πάραυτα τον προσωρινό μειοδότη για την αναστολή, που δια της παρούσας χορηγήθηκε, ως προς τη διαδικασία οριστικής κατακύρωσης σε αυτόν και ως προς την υποχρέωσή του για προσκόμιση δικαιολογητικών κατακύρωσης.

11

Αριθμός απόφασης: Α 485/2018

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 31-10-2018 και εκδόθηκε την 1-11-2018.

**Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΚΟΥΡΗ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ**

**Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΜΑΝΩΛΟΓΛΟΥ ΜΑΡΙΑ**

Η πρόσφατη απόφαση του Ευρωπαϊκού δικαστηρίου σχετικά με την δυνατότητα κατασκευαστικών εταιριών, καταδικασμένων για συμμετοχή σε καρτέλ, να συμμετέχουν σε μειοδοτικούς διαγωνισμούς για αναθέσεις δημοσίων έργων απειλεί να αλλιάξει ολόκληρο το σκηνικό τόσο σε υφιστάμενες διαδικασίες όσο και σε μελλόντικές.

Αυτό ωστόσο που αναμένεται να προκαλέσει αναταράξεις είναι το γεγονός ότι η απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου έχει και αναδρομικές παρενέργειες, καθώς καθορίζει ότι η περίοδος αποκλεισμού θα υπολογίζεται με βάση τη δημοσίευση της απόφασης, είτε του δικαστηρίου είτε της αρμόδιας Επιτροπής Ανταγωνισμού, κι όχι με εκείνη της τέλεσης του αδικήματος για το οποίο καταδικάστηκαν οι εταιρίες, που στην προκειμένη περίπτωση είναι πάνω από πέντε χρόνια, και έχουν παραγραφεί. Όσον αφορά το καρτέλ των κατασκευών στην Ελλάδα, η ημερομηνία αυτή είναι ο Σεπτέμβριος του 2017, όταν δημοσιεύθηκε στο σχετικό ΦΕΚ η απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού, βάσει της οποίας οι περισσότερες εταιρείες της ανώτατης εργοληπτικής τάξης, της 7ης, αποδέχθηκαν όσα τους καταλογίζονταν και συναίνεσαν στην καταβολή των σχετικών προστίμων.

Αν λοιπόν, με βάση όσα πλέον απαιτεί το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, οι αναθέτουσες αρχές δεν λάβουν επαρκείς αποδείξεις ότι έχουν εφαρμοστεί όλα τα απαιτούμενα μέτρα από τις εταιρείες που διεκδικούν τα έργα, ακόμα στην περίπτωση που έχει προχωρήσει η διαδικασία ανάθεσης των σχετικών έργων, θα είναι δυνατόν να αποκλειστούν οι μειοδότες, σε μια πιθανή προσφυγή από ανταγωνιστικές εταιρείες, ακόμα και για διαγωνισμούς που έχουν τελεσφορήσει.

Με τα νέα λοιπόν δεδομένα ίσως τεθεί ζήτημα για τη συμμετοχή συγκεκριμένων ομίλων της 7ης τάξης σε μεγάλους διαγω-

νισμούς όπως του Μετρό της Αθήνας (Γραμμή 4), του ΒΟΑΚ, της Υποθαλάσσιας Ζεύξης Σαλαμίνας, μια σειράς σιδηροδρομικών έργων κ.ά.

Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός –που ίσως θεωρηθεί και πρόδρομος εξελίξεων– η προδικαστική προσφυγή που κατέθεσε κατά της αναθέτουσας αρχής, δηλ. του Υπουργείου Υποδομών– η Κοινοπραξία Μηχανική – GD Infrastrutture, η οποία ως δεύτερος μειοδότης, στο έργο της Αμβρακίας Οδού, ζήτησε την ακύρωση της απόφασης ανακήρυξης ως προσωρινού αναδόχου της Κοινοπραξίας ΑΚΤΩΡ-ΤΕΡΝΑ, επειδή η τελευταία στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης που υποβάλλεται σε όλους τους διαγωνισμούς, έδωσε αρνητική απάντηση στο ερώτημα εάν οι εταιρίες-μέλη της έχουν συμμετάσχει στο παρελθόν σε καρτέλ.

Η Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών με απόφαση της (Α485/2018), η οποία δημοσιεύτηκε την 1η Νοεμβρίου, έκανε αρχικά δεκτό το αίτημα λήψης προσωρινών μέτρων και ανέστειλε την πρόοδο

της διαγωνιστικής διαδικασίας και του σταδίου της κατακύρωσης, βασιζόμενη στην πρόσφατη απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου που αναδεικνύει σε λόγο αποκλεισμού τη μη ακριβή δήλωση στο συγκεκριμένο ερώτημα, δημιουργώντας ένα δεδικασμένο – οδηγό για τη λήψη της οριστικής απόφασης.

Από τη μεριά τους οι εταιρίες που εμπλέκονται στην υπόθεση των καρτέλ αποφεύγουν να πάρουν ανοιχτά θέση διαμνύοντας ωστόσο ότι δεν ανησυχούν καθώς τόσο από την ελληνική νομοθεσία όσο και από την Επιτροπή Ανταγωνισμού είναι ξεκάθαρο ότι η υπαγωγή στη διαδικασία διευθέτησης απαλλάσσει τις εταιρίες από τυχόν κυρώσεις, καθώς σε διαφορετική περίπτωση δεν θα είχε νόημα η διαδικασία διευθέτησης και θυμίζουν με νόημα την αρνητική γνωμοδότηση όσον αφορά την Αττικό Μετρό επί της προσφυγής της ΜΕΚΤΑ για τη γραμμή 4 του Μετρό της Αθήνας.

Να σημειώσουμε εδώ ότι η απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, που αποτελεί αφενός ερμηνεία της οδηγίας 2014/25 ΕΕ (σύναψη δημοσίων συμβάσεων) και αφετέρου νομολογία με την έννοια της νομολογίας και για τα ελληνικά δικαστήρια και για το κράτος πλέον, προέκυψε μετά την προσφυγή της γερμανικής αναθέτουσας αρχής εναντίον της γερμανικής εταιρίας κατασκευής σιδηροτροχιών Vossloh Laeis GmbH που αποκλείστηκε από διαγωνισμό λόγω της συμμετοχής της σε καρτέλ.

Η ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΚΟΥΒΟΥΚΛΙΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΟΥ ΤΑΦΟΥ

Το εμβληματικό αυτό έργο,
που προξένησε το παγκόσμιο
ενδιαφέρον μαζί με χαρά και
συγκίνηση, έχει ελληνική
«σφραγίδα», καθώς
το ανέλαβε και το εκτέλεσε
η ομάδα συντήρησης
μνημείων του ΕΜΠ

Ένα έργο τεράστιας ιστορικής σημασίας, τη συντήρηση και αποκατάσταση του Ιερού Κουβουκλίου του Παναγίου Τάφου στο Ναό της Αναστάσεως στα Ιεροσόλυμα, ανέλαβε και έφερε εις πέρας το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, εβδομήντα χρόνια μετά την προηγούμενη επέμβαση στο σημαντικότερο μνημείο της Ορθοδοξίας από Βρετανούς επιστήμονες, οι οποίοι είχαν τοποθετήσει τότε ένα σιδερένιο κλωβό προκειμένου να εμποδίσουν την μεταμόρφωση του. Το έργο της συντήρησης και της αποκατάστασης δεν είχε άμεση σχέση μόνο με το παρελθόν, καθώς οι επιστήμονες αναζητούσαν την πρώτη εικόνα του ιερού μνημείου, αλλά και με το παρόν και το μέλλον, καθώς, προκειμένου να διορθώσουν τα προβλήματα που έχουν προκύψει, χρειάστηκε να αποτυπώσουν ψηφιακά όλο τον διάκοσμο του, και τελικά να παραδώσουν στο Πατριαρχείο Ιεροσολύμων ένα εξαιρετικά χρήσιμο ηλεκτρονικό «εργαλείο».

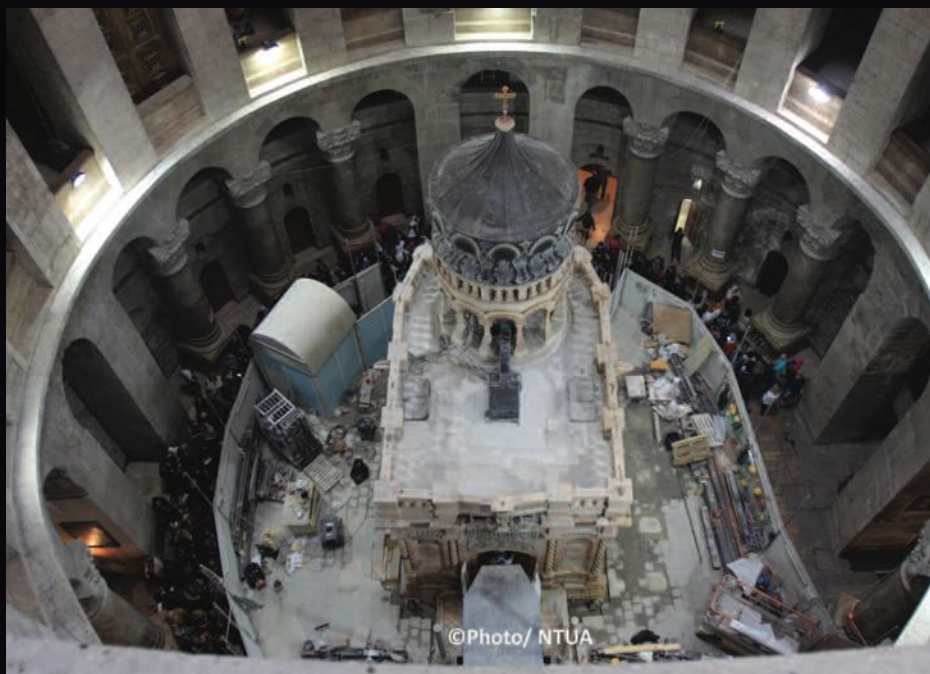
Το ιστορικό της ανάθεσης

Όταν το 2015, το Ιερό Κουβούκλιο του Παναγίου Τάφου εμφάνισε έντονες παραμορφώσεις υπήρξαν έντονες ανησυχίες για την στατική του επάρκεια. Έτσι τον Μάρτιο του 2015 ο Πατριάρχης Ιεροσολύμων, Θεόφιλος III κάλεσε την ομάδα του ΕΜΠ, προκειμένου να διαγνώσει τα κρίσιμα προβλήματα παραμόρφωσης του Ιερού Κουβουκλίου. Στις 22 Μαρτίου 2016 πλέον η ομάδα του ΕΜΠ κλήθηκε επίσημα από τους τρεις προκαθήμενους των χριστιανικών κοινοτήτων, τους Φύλακες του Παναγίου Τάφου, τον Πατριάρχη Ιεροσολύμων, Θεόφιλο III, τον Κουστωδό της Αγίας Γης του Τάγματος των Φραγκισκανών, καθώς και τον Αρμένιο Πατριάρχη στα Ιεροσόλυμα να εκτελέσει το έργο αποκατάστασης του.

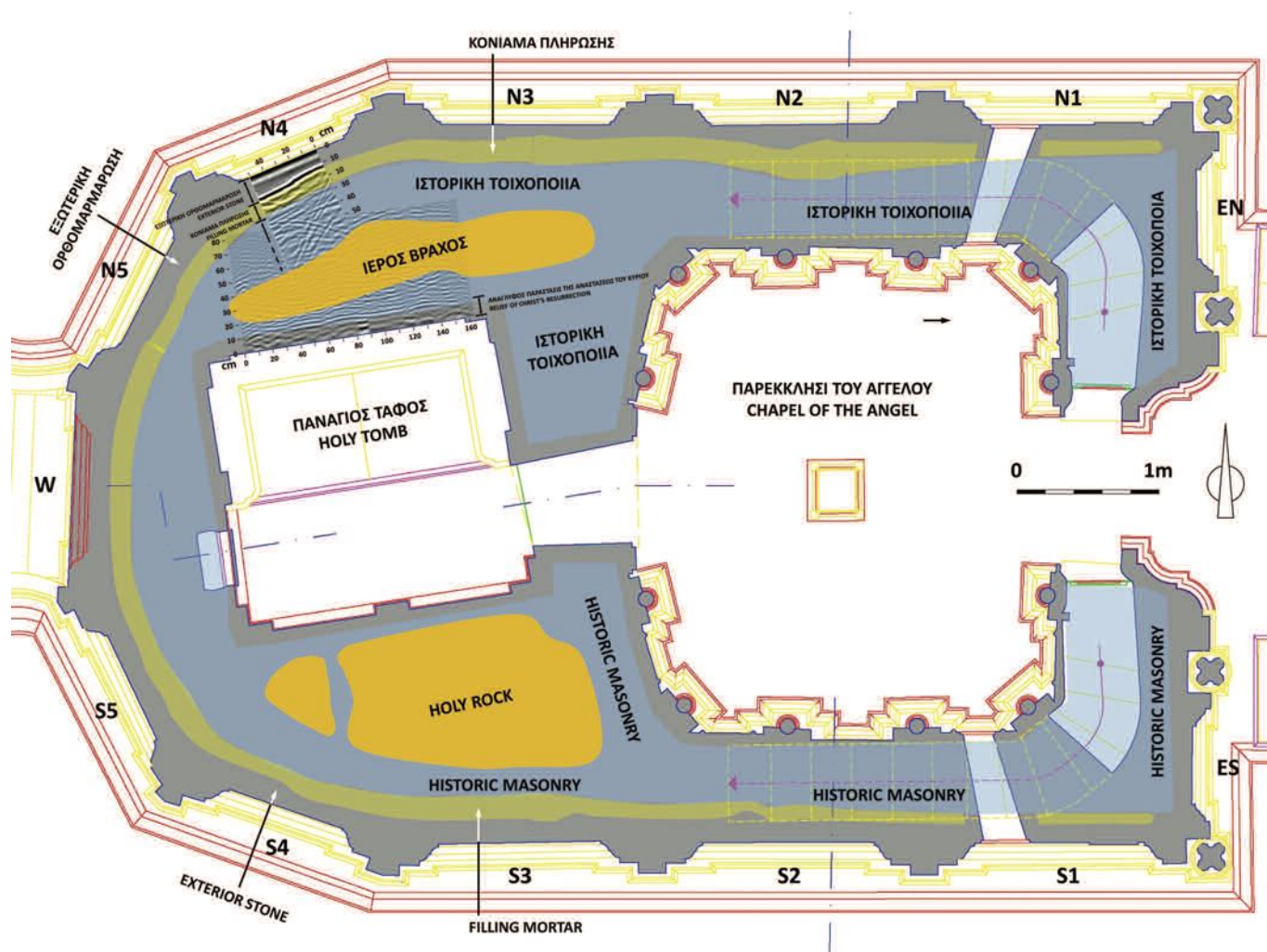
Η διαγνωστική μελέτη του Ιερού Κουβουκλίου του Παναγίου Τάφου ανατέθηκε στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, καθώς παλαιότερα είχε αναλάβει την διαγνωστική μελέτη του Κωδωνοστασίου του Πανίερου Ναού της Αναστάσεως, και είχε αποδείξει τη σημαντική εμπειρία του Ιδρύματος στην προστασία των μνημείων.

Με βάση τα αποτελέσματα της διαγνωστικής μελέτης και των προτάσεων ενίσχυσης, συντήρησης και αποκατάστασης που διαμορφώθηκαν, η διεπιστημονική ομάδα του ΕΜΠ για την προστασία μνημείων –αποτελούμενη από την καθηγήτρια της σχολής Χημικών Μηχανικών ΕΜΠ Αντωνία Μοροπούλου (επικεφαλής), τον ομότιμο καθηγητή της σχολής Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ Μανόλη Κορρέ, τον καθηγητή της σχολής Αγρονόμων Τοπογράφων Μηχανικών ΕΜΠ Ανδρέα Γεωργόπουλο, τον καθηγητή της σχολής Πολιτικών Μηχανικών ΕΜΠ Κωνσταντίνο Σπυράκο και τον επίκουρο καθηγητή της σχολής Πολιτικών Μηχανικών ΕΜΠ Χαράλαμπο Μουζάκη– κλήθηκε να αναλάβει το εμβληματικό αυτό έργο.

Το μοναδικό αυτό έργο, ολοκληρώθηκε επιτυχώς, εντός χρονοδιαγράμματος και προϋπολογισμού σε έναν ακριβώς χρόνο. Η ιστορική κοινή συμφωνία των τριών προκαθήμενων των χριστιανικών κοινοτήτων υπογράφηκε στις 22 Μαρτίου του 2016. Το εργοτάξιο διαμορφώθηκε με τέτοιο τρόπο ώστε η προσέλευση των πιστών και οι ιατρευτικές λειτουργίες να συνεχίζονται αδιάλειπτες. Το Ιερό Κουβούκλιο παραδόθηκε τελικά σε μια λαμπρή τελετή, οικουμενικού χαρακτήρα, στις 22 Μαρτίου του 2017.

©Photo/ NTUA

Οι εργασίες αποκατάστασης

Η αποκατάσταση του Ιερού Κουβουκλίου πραγματοποιήθηκε μέσα από μια αλληλεγγύη σταδίων, με βάση τη μελέτη εφαρμογής που παρέδωσε το ΕΜΠ. Τα φανώματα των ορθομαρμαρώσεων του Ιερού Κουβουκλίου αποσυναρμολογήθηκαν και αφαιρέθηκαν τον Ιούνιο του 2016, αποκαλύπτοντας την ιστορική εσωτερική τοιχοποιία.

Στη συνέχεια, τα αποσπασμένα κοινάματα αφαιρέθηκαν, η τοιχοποιία αρμολογήθηκε με συμβατά και επιτελεστικά κονιάματα αποκατάστασης, ενώ τμήματα της τοιχοποιίας αποκαταστάθηκαν με συμβατούς λίθους και κονιάματα ώστε να φέρει με ασφάλεια τα φορτία γύρω από τον Ιερό Βράχο του Παναγίου Τάφου (Ιερός Βράχος:

τμήματα του αρχικού μονολιθικού Τάφου).

Το Κουβούκλιο ενεματώθηκε, ώστε να ομογενοποιηθούν οι διαφορετικές οικοδομικές φάσεις. Πραγματοποιήθηκε ανάταξη και αγκύρωση με στοιχεία τιτανίου των εξωτερικών πεσσών, ώστε να αρθούν οι παραμορφώσεις του Ιερού Κουβουκλίου.

Στη συνέχεια επανατοποθετήθηκαν οι ορθομαρμαρώσεις, έγινε ανάταξη και αγκύρωση των μπαλούστρων του δώματος, ενεμάτωση της ανώτερης ζώνης και της οροφής, ανάταξη και αγκύρωση εσωτερικών μαρμάρων. Παράλληλα, πραγματοποιήθηκαν επεμβάσεις συντήρησης του κρεμμυδόσχημου τρούλου (Onion Dome), του θόλου του Παρεκκλησίου του Αγγέλου και του θόλου του ταφικού θαλάμου, εφαρμογή τελικού κονιάματος αρμολόγησης, επεμβάσεις καθαρισμού και προστασίας των εσωτερικών και εξωτερικών αρχιτεκτονικών

επιφανειών καθώς και άλλων διακοσμητικών στοιχείων. Στον πυρήνα των εργασιών ήταν πάντα η διατήρηση και η ανάδειξη των αξιών.

Η ομάδα του ΕΜΠ απέδειξε την αυθεντικότητα του Τάφου του Ιησού

Η έκπληξη που αισθάνθηκαν οι επιστήμονες ήταν μεγάλη ότι ανακάλυψαν μια δεύτερη παλαιότερη μαρμαρίνη πλάκα, ανάμεσα στην μαρμαρίνη πλάκα που προσκυνούν σήμερα οι πιστοί και την αυθεντική λίθινη ταφική κλίνη.

Η πλάκα αυτή έφερε εγχάρακτους σταυρούς και η χρονολόγηση του κονιάματος που την συνδέει με την λίθινη ταφική κλίνη, αποκάλυψε την τοποθέτηση της πλά-

«Ήταν μια συγκλονιστική εμπειρία. Καταφέραμε να προσφέρουμε τον καλύτερο μας εαυτό και να αποδείξουμε ότι οι Έλληνες και μπορούν και θέλουν. Είμαι περήφανη που Έλληνες εποίησαν αυτό το έργο και που ολοκληρώθηκε με επιτυχία, ποιότητα και οικονομία»,

σημειώνει η επικεφαλής της ομάδας συντήρησης μνημείων του ΕΜΠ καθηγήτρια στη σχολή Χημικών-Μηχανικών κα Αντωνία Μοροπούλου και συμπληρώνει:

«Σημαίνει πολλά για εμένα και τους συνεργάτες μου, αλλά κυρίως για τους πιστούς όλη του κόσμου, αλλά και για όλους τους επισκέπτες του Πανιέρου Ναού της Αναστάσεως. Η ευθύνη ήταν μεγάλη και είναι τιμή μου που με εμπιστεύτηκαν οι τρεις χριστιανικές κοινότητες, Φύλλακες του Παναγίου Τάφου».

Η κα Μοροπούλου θυμάται σαν σήμερα τα συναισθήματα που ενέπνευσε σ' αυτήν και τους συνεργάτες της η πρώτη τους είσοδο στο Ιερό Κουβούκλιο.

«Σαν πιστοί, αισθανθήκαμε το δέος απέναντι στο θαύμα της Ανάστασης. Σαν επιστήμονες αισθανθήκαμε την ευθύνη να αποκαλύψουμε την εξέλιξη της ιστορίας του και να τον προστατέψουμε για τις μελλοντικές γενιές. Ήταν χαρά μας να μοιραστούμε με το ευρύ κοινό την ιστορία του Τάφου του Χριστού, ενός τάφου «ζω-ντανού».

κας αυτής από τον Μέγα Κωνσταντίνο περί το 335 μ.Χ. Η εν λόγω μαρμαρίνη πλάκα ήταν θραυσμένη, ενώ στο υπόλοιπο τμήμα του ανοικτού τάφου, αποκαλύφθηκε η αυθεντική λίθινη ταφική κλίνη.

Η επιστημονική κοινότητα κατάφερε να επιβεβαιώσει έτσι με τον πιο ατράνταχτο τρόπο πως ο Τάφος του Ιησού στην Ιερου-

σαλήμ είναι πράγματι ο αυθεντικός τάφος που έστησαν οι Ρωμαίοι περίπου στα μέσα του 4ου αιώνα.

Τα αποτελέσματα της έρευνας, όπως δημοσιεύονται στο περιοδικό National Geographic, πείθουν και τους πλέον καχύποπτους για την αυθεντικότητα του τάφου και επιβεβαιώνουν πως τα ερείπια του σπηλαίου, που βρίσκεται μέσα στην εκκλησία στους Άγιους Τόπους, είναι μέρος του αρχικού ταφικού μνημείου που είχαν πρώτοι κατασκευάσει οι Ρωμαίοι.

Τα πετρώματα του μνημείου χρονολογούνται στο 345 μ.Χ. και ιστορικές πηγές αναφέρουν πως η ανακάλυψη του σημείου ταφής του Ιησού από τους Ρωμαίους έγινε

το 326 μ.Χ. Μέχρι τώρα, επιστημονικά είχε επιβεβαιωθεί ότι ο Τάφος του Ιησού ήταν έργο της περιόδου των Σταυροφόρων, δηλαδή περίπου το 1000 μ.Χ. Το δημοσίευμα ωστόσο τονίζει πως αν και δεν είναι δυνατόν να αποδειχθεί πως εντός του μνημείου είχε ταφεί πράγματι ο Χριστός, οι επιστήμονες είναι βέβαιοι για την προέλευσή του.

«Αν και είναι αρχαιολογικά αδύνατον να επιβεβαιωθεί ότι ο τάφος είναι το σημείο ταφής ενός Εβραίου που ήταν γνωστός ως Ιησούς από την Ναζαρέτ και ο οποίος σύμφωνα με την Καινή Διαθήκη σταυρώθηκε στην Ιερουσαλήμ το 30 ή το 33 μ.Χ. οι νέες επιστημονικές χρονολογήσεις επιβεβαιώνουν πως η πρώτη κατασκευή του ταφικού μνημείου έγινε την εποχή του Κωνσταντίνου, του πρώτου Χριστιανού αυτοκράτορα της Ρώμης», όπως αναφέρεται χαρακτηριστικά.

Τα συναισθήματα των επιστημόνων του ΕΜΠ και το παγκόσμιο ενδιαφέρον

δες και περιοδικά ανά τον κόσμο, αλλά και σε όλα τα μέσα μαζικής επικοινωνίας. Το National Geographic ήταν σύμμαχος σε αυτό το ταξίδι, από τη στιγμή που άνοιξε ο Πανάγιος Τάφος, μεταδίδοντας την εικόνα του στον κόσμο και μεταφέροντας νοερά δι-

«Θεωρώ ότι η ανθρωπότητα εισέπραξε τα συναισθήματά μας, τις αγωνίες μας και την χαρά μας για την επιτυχή ολοκλήρωση του έργου αυτού. Αυτό επετεύχθη μέσω της διάχυσης, των παρουσιάσεων και των ομιλιών που συνέχιζαν καθ' όλη τη διάρκεια του έργου και σε όλα του στάδια και μετά την ολοκλήρωσή του»,

αναφέρει η κα Μοροπούλου και συνεχίζει:

«Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην προσβασιμότητα της κοινωνίας, τόσο στο έργο αυτό όσο και στα ευρήματα και αποτελέσματά του, τα οποία πάντα με χαρά μοιραζόμασταν με την επιστημονική κοινότητα, αλλά και το ευρύ κοινό, που αποτελεί και τον πραγματικό θεματοφύλακα των αξιών του μνημείου».

Εξάλλου το ενδιαφέρον υπήρξε τεράστιο παγκοσμίως, όπως τεκμαίρεται από την πληθώρα άρθρων σε σημαντικές εφημερί-

σεκατομμύρια προσκυντές από όλο τον κόσμο, να γονατίσουν μπροστά στον Πανάγιο Τάφο μαζί με τους επιστήμονες.

Μεγάλη ήταν και η απήχηση στην επι-

στημονική κοινότητα, όπου τα αποτελέσματα της επιστημονικής έρευνας που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του έργου αποκατάστασης έχουν ήδη δημοσιευτεί.

Η έκθεση του National Geographic στην Ουάσινγκτον με τίτλο **The Tomb of Christ** αλλά και η αντίστοιχη έκθεση του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου στην Αθήνα, με τίτλο «Ο Πανάγιος Τάφος: Το Μνημείο και το Έργο» έχουν μεγάλη απήχηση στο κοινό.

«Καλούμε όλους τους ομογενείς που θα είναι στην Ελλάδα φέτος το καλοκαίρι, να επισκεφτούν την έκθεση του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου για τον Πανάγιο Τάφο και το έργο αποκατάστασης που πραγματοποιήθηκε, στο Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο στην Αθήνα, ώστε να μοιραστούμε μαζί τους την συγκλονιστική αυτή εμπειρία. Η έκθεση στην Αθήνα θα διαρκέσει μέχρι τις 31 Ιανουαρίου 2019. Ελπίζουμε να σας δούμε εκεί!»,

καταλήγει η κα Μοροπούλου.

ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΔΟΜΟΣΤΑΤΙΚΗΣ ΑΚΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

Γεωμετρική Τεκμηρίωση - Δεδομένα Εισόδου

Καθ. Α. Γεωργόπουλος,
Αν. Καθ. Γ. Πανταζής,
Αν. Καθ. Ε. Λάμπρου,
ΕΤΕΠ Σ. Ταπεινάκη,
ΕΤΕΠ Σ. Σοϊλέ,
Υπ. Δρ. Ε. Τσιλιμαντού,
Εργαστήριο Φωτογραμμετρίας, ΕΜΠ

Υλικά και Επεμβάσεις - Δεδομένα Εισόδου

Καθ. Α. Μοροπούλου,
Υπ. Δρ. Μ. Αποστολοπούλου,
Υπ. Δρ. Εμμ. Αλεξάκης,
ΕΔΙΠ Δρ. Κ. Λαμπρόπουλος
Εργαστήριο Τεχνικής και Επιστήμης των Υλικών, ΕΜΠ

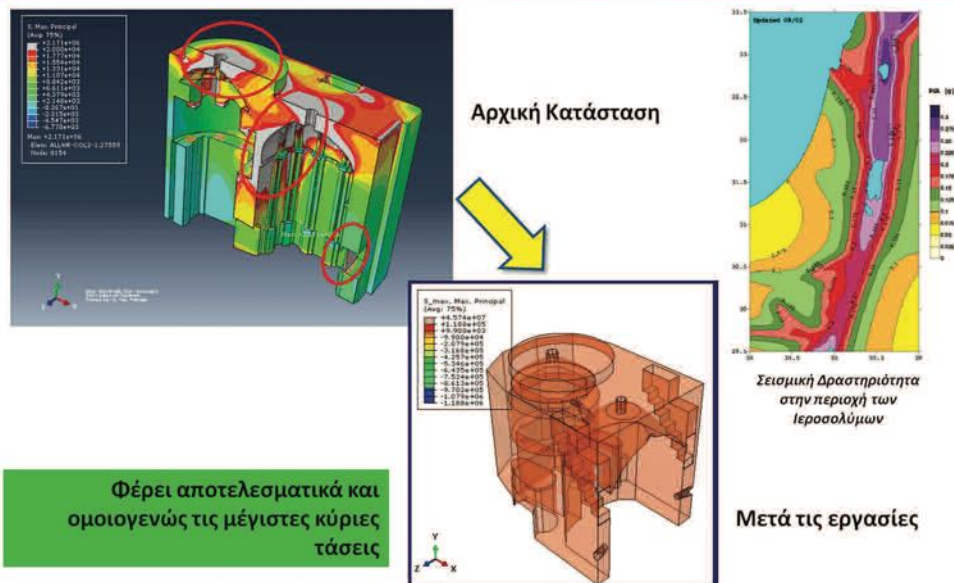
Βελτιστοποιημένη Υπολογιστική Μοντελοποίηση και Ανάλυση

Καθ. Κ. Σπυράκος,
Αν. Καθ. Χαρ. Μουζάκης,
Δρ. Α. Καραπίττα, Πολ. Μηχανικός, Ερευνητής ΕΜΠ,
Δρ. Χ. Μανιατάκης, Πολ. Μηχανικός, Ερευνητής ΕΜΠ,
Σ. Ασημακόπουλος, Τεχνικός ΕΜΠ,
Υπ. Δρ. Α. Πανουσοπούλου
Εργαστήριο Σεισμικής Τεχνολογίας

Η ΑΠΟΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΑΠΟΚΑΤΕΣΤΗΜΕΝΟΥ ΚΟΥΒΟΥΚΛΙΟΥ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΕΤΑΙ

Το αποκατεστημένο Κουβούκλιο πληροί τα κριτήρια επιτελεσματικότητας σε σχέση με την εμφάνιση βλαβών, σε σεισμική φόρτιση

Με τη συμπλήρωση 11 ετών από την είσοδο της ελληνικής οικονομίας σε ύφεση, παρατηρούνται ξανά σημάδια ανάκαμψης. Το 2018 η οικονομία συνεχίζει για 5ο συνεχές τρίμηνο να διευρύνεται με θετική μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ. Ειδικότερα, για τον κατασκευαστικό κλάδο υπολογίζεται ότι αναλογικά για κάθε 1% μεταβολή του ΑΕΠ υπάρχει μια θετική συσχέτιση της τάξης του 3%. Παρόλα αυτά δεν είναι λίγοι οι δείκτες της πραγματικής οικονομίας, στους οποίους η χώρα μας υστερεί δραματικά.

Στον κλάδο μας, ύστερα από οδυνηρές θυσίες και έχοντας βιώσει τις συνέπειες της οικονομικής κρίσης, με τον πλέον επώδυνο τρόπο, εμφανίζονται αχνά προοπτικές ανάκαμψης και ουσιαστικής μεγέθυνσης. Τα ερωτήματα όμως που πρέπει να θέσουμε οι ίδιοι στους εαυτούς μας είναι το κατά πόσο είμαστε έτοιμοι να δημιουργήσουμε τις προϋποθέσεις αξιοποίησης των νέων ευκαιριών που δημιουργούνται, αλλά και κατά πόσο έχουμε τη σοφία να μην επαναλάβουμε τα λάθη του παρελθόντος που υπονόμισαν την Επιστήμη μας, το Επάγγελμά μας, το Κύρος και την Αξιοπιστία μας.

Η παλιά λογική ξεπερνιέται. Όμως παθογένειες εξακολουθούν να επιμένουν να καταπονούν τον Κλάδο. Τι συμβαίνει και σήμερα με το θέμα των πολύ μεγάλων εκπρώσεων, τι συμβαίνει με τα τιμολόγια, τι συμβαίνει με τη δημόσια έργα;

Παγίως το μεγαλύτερο πρόβλημα για την παραγωγή έργου είναι τα νομικά κενά αλλά και η «προθυμία» που επιδεικνύουν ευτυχώς ορισμένες «εξαιρέσεις» στον κλάδο στο να καταστρατηγούν κάθε έννοια υγιούς και ισότιμου ανταγωνισμού. Απαιτείται λοιπόν τάχιστα και απόλυτη θεσμική θωράκιση, αλλά και συμμόρφωση.

Ζητούμενα παραμένουν η ενδυνάμωση του ανταγωνισμού και της ανοικτής αγοράς, αλλά και η επίτευξη διαφάνειας σε όλες τις διαδικασίες. Ζητούμενο παραμένει το πρόβλημα των κατευθυνόμενων αναθέσεων, μέσω του ανεξέλεγκτου κριτηρίου της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας, ενώ προβληματικό είναι το γεγονός ότι στους καταλόγους των αναθετούσων Αρχών, επιτρέπεται να εγγράφονται μελετητές και εργολήπτες από όλη τη χώρα.

Πρέπει να έρθουμε αντιμέτωποι με την πραγματικότητα, και να διαφυλάξουμε την υγιή λειτουργία της αγοράς, καθώς για τις τεράστιες εκπρώσεις ή για προβλήματα που εξακολουθούν να μας ταλανίζουν, υπεύθυνη δεν είναι μόνο η Πολιτεία, που σαφώς φέρει ευθύνες, αλλά και μέρος των εταιρειών του ίδιου του Κλάδου.

Αν οι ίδιοι δεν φροντίσουμε για τα του οίκου μας, τότε δεν μπορούμε να περιμένουμε από κανέναν και τίποτα να μας σώσει. Η αυτοδέσμευση και η αυτορρύθμιση είναι ενδείξεις ευφυΐας και προϋποθέσεις επιβίωσης του κλάδου. Απαιτώνται γρήγορες και αποτελεσματικές κινήσεις.

Για παράδειγμα, ουσιαστική πρόταση που έχει διατυπωθεί μεταξύ άλλων, για την αντιμετώπιση νοσηρών φαινομένων, αφορά στην άμεση σύνταξη των νέων σύγχρονων τιμολογίων, με βάση τα πραγματικά κόστη της αγοράς, τα οποία θα είναι αναρτημένα σε ηλεκτρονική μορφή, με πλήρη πρόσβαση από όλους τους συντελεστές υλοποίησης των έργων.

Είμαστε υποχρεωμένοι να συμβάλλουμε όλοι μας προκειμένου να βελτιωθεί άρδην η κα-

Στόχος του ΤΜΕΔΕ να θέσει τον Τεχνικό Κόσμο επικεφαλής στην ανάπτυξη

TMEDE

ΤΑΜΕΙΟ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΓΟΛΗΠΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Άρθρο του προέδρου
του Τ.Μ.Ε.Δ.Ε.
Κωνσταντίνου Μακέδου

**ΤΑΜΕΙΟ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΕΡΓΟΛΗΠΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ
ΕΡΓΩΝ Ν.Π.Ι.Δ.**

Π.Π. Γερμανού 3-5, Τ.Κ. 105 61
Αθήνα Τ: 210 3740546

τάσταση, που επικρατεί και αποβαίνει σε βάρος της ποιότητας των δημοσίων έργων, της αγοράς, των εργαζομένων και του δημοσίου συμφέροντος.

Η εμπέδωση συνθηκών διαφάνειας και λογοδοσίας και η επίσπευση της θεσμικής τους θωράκισης, μπορούν να δώσουν νέα πνοή στον κλάδο, ώστε να έχουμε πραγματικό αποτέλεσμα σε πραγματικό χρόνο.

Αρκεί να υπάρχει η βούληση. Απαιτείται επίσης η θεσμοθέτηση του ελέγχου και η παρακολούθηση όλων των συντελεστών, για την ορθή πορεία υλοποίησης των έργων μετά την υπογραφή της εκάστοτε σύμβασης.

Είμαστε υποχρεωμένοι να αντιμετωπίσουμε ουσιαστικά τις «εξαιρέσεις» και τις «παραφωνίες», που δυστυχώς ζημιώνουν την πλειοψηφία των εταιρειών και των συναδέλφων μας. Αυτή η κατεύθυνση, αυτή η νέα κανονικότητα, πρέπει να είναι ο στόχος μας. Μία κανονικότητα με βάση τις αρχές και την ηθική της βιώσιμης ανάπτυξης.

Το ΤΜΕΔΕ έχει θέσει ως στρατηγική επιλογή να τεθεί στην πρωτοπορία της διαμόρφωσης των προϋποθέσεων βιώσιμης ανάπτυξης για τους πιστούχους, τους Έλληνες επιστήμονες, τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, τους ελεύθερους επαγγελματίες, τον Τεχνικό Κόσμο στο σύνολό του. Για την ανάκαμψη της «ραχοκοκαλιάς» της πραγματικής οικονομίας.

Το Ταμείο των Μηχανικών Εργοληπτών Δημοσίων Έργων, επιτελεί στο ακέραιο τον εγγυοδοτικό και πιστοδοτικό του ρόλο, διασφαλίζοντας την απρόσκοπτη λειτουργία του, ως καθολικού διαδόχου του τ. Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε./Ε.Τ.Α.Α στον εγγυοδοτικό και πιστοδοτικό τομέα. Σε συνθήκες τραπεζικής ασφυξίας, έδωσε και δίνει κρίσιμες ανάσες ζωής στα μέλη του, στηρίζοντας εμπράκτως την επιβίωσή τους, την πραγματική οικονομία και τη συνοχή των τοπικών κοινωνιών. Στο Τ.Μ.Ε.Δ.Ε. αν και μένουν ακόμα πολλά να γίνουν, καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια με εντατικές συνεργασίες με φορείς και εκπροσώπους της πολιτείας, με τα θεσμικά όργανα του Κλάδου μας, με διεθνείς Φορείς, αξιοποιώντας όλες τις τεχνολογικές δυνατότητες, και όλα τα διαθέσιμα μέσα, προκειμένου να συμβάλλουμε δημιουργικά στην εξυγίανση του κλάδου και της αγοράς. Εισάγοντας τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές, προκειμένου να διασφαλίσουμε ρευστότητα, διαφάνεια, όρους ιστιμίας και υγιούς ανταγωνισμού, προς όφελος όλων. Το Τ.Μ.Ε.Δ.Ε. ως στόχο έχει θέσει το να συμβάλει ουσιαστικά, έτσι ώστε ο Τεχνικός Κόσμος να ανακτήσει ξανά τη θέση που του αξίζει στη χώρα μας. Στη θέση του επικεφαλής στη βιώσιμη, σταθερή και διαρκή ανάπτυξη.

Συλλογικές Διαπραγματεύσεις & Κοινωνικός Διάλογος. Η Τελευταία Ευκαιρία μας στον Τεχνικό Κλάδο

Τα τελευταία χρόνια, με τις ασκούμενες μνημονιακές κυβερνητικές πολιτικές, η υποβάθμιση των εργασιακών σχέσεων, η προσπάθεια μείωσης του κύρους των κοινωνικών εταίρων, συνδικάτων και εργοδοτικών οργανώσεων, η αποδόμηση του κοινωνικού διαλόγου, βασίστηκαν στην πλήρη αποδυνάμωση των ελεύθερων διαπραγματεύσεων και στη ουσιαστική πλήρη μείωση της δυνατότητας σύναψης των συλλογικών συμβάσεων εργασίας.

Στον τεχνικό κλάδο η κατάσταση δεν ξέφυγε από το γενικό κακό. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι λόγω και του ελλείμματος κεντρικής αναπτυξιακής στρατηγικής ο κλάδος δέχτηκε μεγάλες πιέσεις και οι συντελεστές του βρέθηκαν σε δύσκολη κατάσταση. Αυτό βέβαια δεν δικαιολογεί εκείνους τους επιχειρηματίες που μέσα από την ευκαιρία της κρίσης επέβαλαν δωδεκάωρα στους εργαζόμενους τους, αύξησαν την ανασφάλιστη εργασία, πήγαν την μισθοδοσία το λιγότερο «δύο μήνες πίσω», μετέτρεψαν συμβάσεις από συμφωνίες εργασίας σε «δεήτλια εργασιακής καταπίεσης και μείωσης της αξιοπρέπειας».

Περπατάς στο Κολλωνάκι στις ένδεκα, Παρασκευή βράδυ και βλέπεις μηχανικούς μέσα στις τζαμαρίες να εργάζονται. Φυσικά αυτοί οι άνθρωποι δεν ξεκίνησαν την εργασία τους στις τρεις το απόγευμα. Ξεκίνησαν στις εννέα το πρωί, δουλεύουν για 1000 μεκτά και δεν πληρώνονται υπερωρίες. Αμείβονται δε με τρίμηνη καθυστέρηση. Πολλά ανάλογα παραδείγματα υπάρχουν και στα εργοτάξια και σε εταιρείες παροχής υπηρεσιών. Και βέβαια το τελευταίο που πρέπει να κάνουμε αν θεωρούμαστε έγκυροι, υπεύθυνοι και σοβαροί φορείς εκπροσώπησης του τεχνικού κλάδου, είναι να επιτρέπουμε ή να διευκολύνουμε δια της αδράνειας ανάλογες αντισυμβαδικές, αντιεργατικές, αντικοινωνικές, απάνθρωπες συμπεριφορές.

Ας δούμε πως φτάσαμε έως εδώ.

Οι εργαζόμενοι βρέθηκαν απολύτως απροστάτευτοι με την πλήρη διάλυση του προστατευτικού μανδύα στις απολύσεις και στην τερατώδη ενίσχυση της εργασιακής ευελιξίας που περιλάμβανε μεγάλη μείωση της αμοιβής της υπερωριακής εργασίας, αύξηση της ανώτατης διάρκειας της προσωρινής απασχόλησης και των διαδοχικών συμβάσεων ορισμένου χρόνου πέραν των 2 ετών, στους 36 μήνες, αύξηση της ανώτατης διάρκειας ενοίκιασης των εργαζομένων στους 36 μήνες (από 12) και επέκταση της ετήσιας διάρκειας της εκ περιτροπής εργασίας στους 9 μήνες, με δυνατότητα διαδοχής 2 ετήσιων περιόδων μέχρι του 18μηνου.

Η πλήρης αποδυνάμωση των Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας, του Οργανισμού Μεσοδιάθεσης και Διαιτησίας, της μετενέργειας και της αρχής της ευνοϊκότερης ρύθμισης, μαζί με την νομοθέτηση του κατώτατου μισθού στο 500αρικο, οδήγησε σε κατάργηση των κλαδικών συμβάσεων εργασίας και σε αύξηση των ειδικών επιχειρησιακών (μέσω ομάδων

Ανδρέας Στοϊμενίδης
Πρόεδρος ΟΣΕΤΕΕ/ΣΤΥΕ
Μέλος Αντιπροσωπείας ΤΕΕ

ΟΣΕΤΕΕ/ΣΤΥΕ

εργαζομένων και όχι Σωματείων).

Παράλληλα, υπήρξε μεγάλη μείωση του αριθμού των συμβάσεων πλήρους απασχόλησης και συνακόλουθα αύξηση του αριθμού των συμβάσεων μερικής απασχόλησης και εκ περιτροπής εργασίας, αλλά και αύξηση της ανασφάλιστης εργασίας. Όλα αυτά, με την πραγματική ανεργία να είναι στο 30% και την κεντρική αναπτυξιακή στρατηγική του κράτους σήμερα να διατηρείται στο επίπεδο της μονίμως προεκλογικής επιδοματικής πολιτικής.

Ομισθωτός στον ιδιωτικό τομέα υποφέρει και λαμβάνει πολλές φορές λιγότερα από το άθροισμα των επιδομάτων του άνεργου. Ο ελεύθερος επαγγελματίας με τη δραστηριότητά του χρηματοδοτεί την επιδοματική πολιτική του κράτους.

Τα τελευταία χρόνια οι ελληνικές κυβερνήσεις επιφυλάσσουν έναν όλο και πιο υποβαθμισμένο ρόλο για τους κοινωνικούς εταίρους. Η κατάργηση των ελεύθερων συλλογικών διαπραγματεύσεων και του καθορισμού του κατώτατου μισθού αποτέλεσε την αρχή. Τίποτα θετικό, όπως έχει περιγραφεί παραπάνω, δεν έχει προκύψει από την δυσμενή μεταβολή που συντελέστηκε τον Φεβρουάριο του 2012.

Σταθερή θέση των κοινωνικών εταίρων αποτελεί ότι πρέπει να αποκατασταθούν οι ελεύθερες συλλογικές διαπραγματεύσεις, μέσα από

τις οποίες θα καθοριστεί και το ύψος του κατώτατου μισθού σε κεντρικό επίπεδο. Αυτοί γνωρίζουν και βιώνουν καθημερινά την κατάσταση στην πραγματική οικονομία και αυτοί θα κληθούν να εφαρμόσουν την οποιαδήποτε μεταβολή.

Οι ελεύθερες συλλογικές διαπραγματεύσεις είναι αναπόσπαστο κομμάτι του κοινωνικού διαλόγου και του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου. Σε αυτό το πλαίσιο διαμορφώνονται οι εργασιακές σχέσεις και διασφαλίζεται η κοινωνική και εργασιακή ειρήνη.

Κοινωνικός διάλογος είναι οι θεσμοθετημένες διαδικασίες μέσα από τις οποίες οι κοινωνικοί εταίροι, οι πλέον δηλαδή αντιπροσωπευτικές οργανώσεις εργοδοτών και εργαζομένων, εκφράζουν τα συμφέροντα και τα προβλήματα τους και προσπαθούν να τα επιλύσουν. Να καταλήξουν στον κοινό τόπο όπου επιχειρήσεις και εργαζόμενοι θα έχουν τις μεγαλύτερες δυνατότες ωφέλειες λαμβάνοντας υπόψη ένα δεδομένο κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον.

Το τελευταίο διάστημα με πρωτοβουλία της Ομοσπονδίας Συλλόγων Εργαζομένων Τεχνικών Επιχειρήσεων Ελλάδος και του Συλλόγου Τεχνικών Υπαλλήλων Ελλάδος έχει επανενεργοποιηθεί η διαδικασία των συλλογικών διαπραγματεύσεων για τη σύναψη Εθνικής Κλαδικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας. Οι διαφορές είναι μεγάλες, αλλά όχι αγεφύρωτες. Υπάρχει διάθεση να αντιμετωπιστούν από κοινού στρεβλώσεις και παρωχημένες διαδικασίες (μεγάλες εκπτώσεις, αναμόρφωση τιμών υλικών, θέματα υγείας και ασφάλειας στην εργασία) του κλάδου. Πρέπει όμως να προχωρήσουμε σε ένα νέο κοινωνικό, τεχνικό συμβόλαιο για τον κλάδο.

Είναι πατριωτικό, πολιτικό, κοινωνικό και συναδελφικό μας καθήκον.

Δεν αποτελεί τιμή για τον κλάδο ότι από τους 400.000 συμπατριώτες μας που μετανάστευσαν τα τελευταία οκτώ χρόνια οι περισσότεροι είναι νέοι άνθρωποι του κλάδου μας. Οι οποίοι δεν άντεχαν με τις παρούσες συνθήκες εργασίας να παραμείνουν στην πατρίδα τους για εργασία.

Η ιστορική διαδρομή, η υπεύθυνη προσέγγιση των μεγάλων θεμάτων, το κύρος των φορέων του κλάδου μας και η ανάγκη για μία θετική υπέρβαση που θα μας ωθήσει στην επόμενη φάση, είμαστε πεπεισμένοι ότι θα οδηγήσει στο επόμενο διάστημα στην υπογραφή της Κλαδικής Σύμβασης.

Η ιστορία θα ξεχωρίσει αυτούς που μάχονται για τον κλάδο, την κοινωνία και την οικονομία από αυτούς που εξυπηρετούν μονομερώς συμφέροντα μικρών ομάδων.

Αισιοδοξούμε ότι όλοι θα ανήκουμε στην ίδια, πρώτη πηληυρά.

Δράση «Ανοικτά Κέντρα Εμπορίου»: στόχος η αναβάθμιση της περιοχής παρέμβασης, καθώς και η ενίσχυση της οικονομικής δραστηριότητας σε αυτήν, με βασικούς και ουσιαστικούς αποδέκτες όλη τους όσους ζουν και δραστηριοποιούνται με οποιονδήποτε τρόπο στην πόλη - μόνιμοι κάτοικοι, επιχειρήσεις, τοπικές αρχές αλλά και επισκέπτες.

ΑΝΟΙΚΤΑ ΚΕΝΤΡΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ OPEN MALL

ΕΠΑνεΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ • ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ • ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΠΙΛ & ΤΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

«Ανοικτά Κέντρα Εμπορίου» (ΑΚΕ)
είναι ο τίτλος του προγράμματος που
προκηρύχθηκε από την Ειδική Υπηρεσία
Διαχείρισης του Επιχειρησιακού
Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα,
Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία».
Ο συνολικός προϋπολογισμός της Δράσης
είναι 50.000.000 ευρώ και η ένταση της
ενίσχυσης ανέρχεται στο 100%.

Οι προτάσεις θα πρέπει να υποβάλλονται από σχήματα που θα αποτελούνται από τους ΟΤΑ Β' βαθμού (Δικαιούχοι) και τους τοπικούς Εμπορικούς Συλλόγους ή τα οικεία Επιμελητήρια της περιοχής παρέμβασης (Συνδικαιούχοι), γεγονός που από μόνο του δημιουργεί ιδιαίτερα **και καινοτόμα χαρακτηριστικά επί της διαδικασίας που πρέπει να ακολουθηθεί, καθώς κρίνεται επιτακτική η ανάπτυξη και η διαχείριση διμερούς σχήματος δικαιούχων.**

Ο μέγιστος προϋπολογισμός των υποβαλλόμενων προτάσεων δεν πρέπει να ξεπερνάει τα 1.900.000 ευρώ και αναλύεται ως εξής, μέγιστος επιλέξιμος προϋπολογισμός για τους Δήμους έως 1.500.000 ευρώ, και αντίστοιχα μέγιστος επιλέξιμος προϋπολογισμός Εμπορικού Συλλόγου / Επιμελητηρίου έως 400.000 ευρώ. Η Δράση στοχεύει στην **υλοποίηση ενός συνόλου συνεκτικών και αλληλεπενδύσεων παρεμβάσεων** τόσο στο δημόσιο χώρο, όσο και στις ίδιες τις επιχειρήσεις που δηλώνουν συμμετοχή, και έχει ως απώτερο στόχο την **αναβάθμιση της λειτουργικότητας και της αισθητικής** της περιοχής παρέμβασης, καθώς και την ενίσχυση της οικονομικής δραστηριότητας που αναπτύσσεται σε αυτήν, με την υιοθέτηση και χρήση έξυπνων συστημάτων και εφαρμογών.

Βασικοί και ουσιαστικοί αποδέκτες της Δράσης αποτελούν όλοι όσοι ζουν και δραστηριοποιούνται με οποιονδήποτε τρόπο στην πόλη, εννοώντας δηλαδή τους **μόνιμους κατοίκους, τις επιχειρήσεις, τις τοπικές αρχές αλλά και τους επισκέπτες της.**

Πιο συγκεκριμένα στις υποχρεώσεις των ΟΤΑ περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων η κατασκευή πεζόδρομων, η ανάπτυξη πλατειών, η βελτίωση του οδοφωτισμού, η ανα-

βάθμιση παιδικών χαρών, η κατασκευή χώρων στάθμευσης (χωρίς αντίτιμο), η κατασκευή ποδηλατόδρομων, οι φυτεύσεις πρασίνου αλλιά και η προμήθεια λωφορείων (μη ρυπογόνων, χωρίς αντίτιμο) με σκοπό την αύξηση της προσβασιμότητας της περιοχής παρέμβασης.

Στις υποχρεώσεις αυτές εντάσσεται επιπλέον η προμήθεια και η εγκατάσταση συστημάτων έξυπνης πόλης και βιώσιμης κινητικότητας, παράγοντες εξίσου σημαντικές και οι οποίες δίνουν προστιθέμενη αξία με την υλοποίησή τους σε μία χωρική ενότητα.

Έρευνες για παράδειγμα έχουν αποδείξει ότι η παροχή δωρεάν ασύρματου δικτύου εντός μίας περιοχής, οδηγούν τους επισκέπτες σε αυτή στην κατανάλωση περισσότερου χρόνου και χρήματος έναντι κάποιας άλλης χωρίς την παραπάνω υπηρεσία.

Από την πλευρά των Εμπορικών Συλλόγων και των Επιμελητηρίων και κατ'επέκταση των ωφεληόμενων επιχειρήσεων, απώτερος σκοπός τους αποτελεί η ανάδειξη, η προβολή και η προώθηση της εμπορικής περιοχής με δράσεις είτε κατασκευαστικές, όπως οι επενδύσεις με ομοιόμορφα υλικά, η εγκατάσταση ομοιόμορφων στεγάστρων και τεντών και οι εργασίες χρωματισμού εξωτερικών όψεων, είτε υπηρεσιών, όπως η διοργάνωση εκδηλώσεων για την προβολή και προώθηση της εμπορικής περιοχής, η δημιουργία ψηφιακού λογότυπου και η προβολή σε ψηφιακά και άλλα μέσα βάσει επικοινωνιακής καμπάνιας, η δημιουργία και η διαχείριση λογαριασμού social media (Facebook) του Open Mall ή τέλος συστήματα/πλητφόρμες ενίσχυσης τοπικής επιχειρηματικότητας μέσω υπηρεσιών αλληλεπίδρασης, ενίσχυσης πιστότητας και επιβράβευσης επισκεπτών.

Σε τοπικό, εθνικό, ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο οι απαιτήσεις για τις πόλεις διαρκώς αυξάνονται και επομένως **οι εμπλεκόμενοι φορείς οφείλουν να προσαρμόζονται στις εκάστοτε συνθήκες και να εκμεταλλεύονται τις ευκαιρίες που προκύπτουν.**

Η υλοποίηση δράσεων μέσω της φιλοσοφίας των ΑΚΕ μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα τη **διαμόρφωση συγκεκριμένης ταυτότητας για την περιοχή**, μέσω της ανάπτυξης και της εφαρμογής ολοκληρωμένων σχεδίων δράσης προσαρμοσμένων στην προβολή της, δημιουργώντας με τον τρόπο αυτό ένα ισχυρό, μοναδικό και ελκυστικό «προϊόν», και τα οποία με ορθολογικό τρόπο θα αξιοποιούν τα συγκριτικά πλεονεκτήματά της (φυσικός, πολιτιστικός και τουριστικός πλούτος, «έμπυχο» δυναμικό κ.ά.).

Του **Αθανάσιου Κουλιουτμπάνη**
αντιπροέδρου Επαγγελματικού
Επιμελητηρίου Θεσσαλονίκης

Αντωνία Μοροπούλου

Πρόεδρος της Κεντρικής Αντιπροσωπείας του ΤΕΕ
και καθηγήτρια στη Σχολή Χημικών Μηχανικών
του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου

Για πολλά και καυτά θέματα που αφορούν άμεσα τον κατασκευαστικό κλάδο μιλά στο «Εργοληπτικών Βήμα» η κα Αντωνία Μοροπούλου, πρόεδρος της Κεντρικής Αντιπροσωπείας του ΤΕΕ και καθηγήτρια στη Σχολή Χημικών Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου στην πολύ σημαντική συνέντευξη που μας παραχώρησε. Η κα Μοροπούλου αναφέρεται διεξοδικά στην τροποποίηση του θεσμικού πλαισίου του ΤΕΕ που επιχειρείται το τελευταίο διάστημα ενώ αναφέρεται και στις φημολογούμενες συγχωνεύσεις και καταργήσεις τμημάτων ΑΕΙ και ΤΕΙ και στο κατά πόσον αυτές οι εξελίξεις θα καλύψουν το πάγιο αίτημα για αναγνώριση των ενιαίων και αδιάσπαστων τίτλων σπουδών των πολυτεχνείων, πολυτεχνικών σχολών ως μεταπτυχιακού επιπέδου.

Από την αρχή της θητείας σας επιχειρείτε μία σοβαρή προσπάθεια για την τροποποίηση του θεσμικού πλαισίου του ΤΕΕ. Παρ' όλες όμως τις προσπάθειες του Προεδρείου της Κεντρικής Αντιπροσωπείας, συγκεκριμένο κομμάτι της Αντιπροσωπείας τις «υποσκάπτει» και δεν επιτρέπει να υπάρξουν εξελίξεις. Ποια είναι η άποψή σας; Πόσο σημαντική και για ποιους λόγους είναι απαραίτητη η τροποποίηση του θεσμικού πλαισίου του ΤΕΕ και πως θα συνεχισθεί η προσπάθεια από εδώ και πέρα;

Η τροποποίηση του Θεσμικού Πλαισίου του ΤΕΕ κρίθηκε απαραίτητη:

1 Για την ενίσχυση και διεύρυνση του ρόλου του Τ.Ε.Ε. ως θεσμικού συμβούλου της Πολιτείας.

2 Για την ενίσχυση του Τ.Ε.Ε. με διεύρυνσή του σε νέες κατηγορίες μελών.

3 Για την ενίσχυση του κύρους του με καθιέρωση της άμεσης δημοκρατίας και την προσαρμογή των εκλογικών διαδικασιών στις νέες συνθήκες

4 Για την αλλαγή του τρόπου λειτουργίας της Αντιπροσωπείας και της Διοικούσας Επιτροπής του ΤΕΕ, ώστε να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα, η ευελιξία και η εναρμόνισή τους. Ήδη στην κατεύθυνση αυτή οργανώθηκαν εκδηλώσεις διαλόγου από την Αντιπροσωπεία.

Το ΤΕΕ ως θεσμικός σύμβουλος της Πολιτείας, ολοκληρώνοντας εντός του 2018 μία πορεία 95 χρόνων προσφοράς στους μηχανικούς και την ελληνική κοινωνία, πραγματοποίησε στις 3 Φεβρουαρίου 2018, στην Αίθουσα της Γερουσίας της Βουλής των Ελλήνων, εθνική διαβούλευση αλλαγής του Θεσμικού Πλαισίου του, ώστε να ενισχυθεί ο ρόλος του στις νέες συνθήκες, όπως απαιτεί η ανάπτυξη της χώρας, με

τη συμμετοχή του Προέδρου της Βουλής, των Προέδρων των Διαρκών Επιτροπών της Βουλής Μορφωτικών Υποθέσεων, Παραγωγής και Εμπορίου, όπως επίσης και των διατελεσάντων Προέδρων της Δ.Ε. του Τ.Ε.Ε., Προέδρων της Αντιπροσωπείας Τ.Ε.Ε., Πρυτάνεων των Πολυτεχνείων, Κοσμητόρων Πολυτεχνικών Σχολών και Προέδρων Τμημάτων Μηχανικών σε όλη την Επικράτεια.

Στην εκδήλωση αυτή ο διάλογος διαμόρφωσε όρους σύγκλησης απόψεων τουλάχιστον στα θέματα που αποτελούν προτεραιότητες αλλαγής του Θεσμικού Πλαισίου του ΤΕΕ, ώστε να ενισχύεται ο Θεσμικός του ρόλος, η θέση και ο ρόλος των Μηχανικών, η προστασία τους ως εργαζομένων, ιδιαίτερα μέσα στην κρίση, καθώς και η προώθηση της παιδείας και του επαγγέλματος του Μηχανικού.

Αυτονόμα υπογραμμίστηκε ισχύουν ότι οι προγραμματικές κατευθύνσεις που χάραξε η Αντιπροσωπεία του ΤΕΕ στην πρώτη

προγραμματική της συνεδρία με τη σημερινή σύνθεση τον Μάιο του 2017.

Στις 16 Ιουλίου 2018 συνεχίστηκε ο διάλογος στην αίθουσα της Αντιπροσωπείας του ΤΕΕ με εκπροσώπους των φορέων των Μηχανικών και με έμφαση τόσο στα θέματα της Παιδείας και του επαγγέλματος, όσο και στα θέματα λειτουργίας και του Οργανισμού του ΤΕΕ.

Στην επόμενη συνεδρίαση της Αντιπροσωπείας στις 8/12/2018 θα συζητηθούν:

1 Η Τροποποίηση του Ν.4439/2016 (ΦΕΚ 222 Α, άρθρο 29, παρ.3 – για την ένταξη των Διπλωματούχων Μηχανικών της ΣΕΜΦΕ του Ε.Μ.Π. στο Τ.Ε.Ε., ως Μηχανικών Εφαρμοσμένων Μαθηματικών και Φυσικής (σε συμμόρφωση της Διοικήσεως του Τ.Ε.Ε. προς την υπ’ αριθ. 4148/2015 Από-

των ενιαίων και αδιάσπαστων τίτλων σπουδών των πολυτεχνείων, πολυτεχνικών σχολών και τμημάτων αυτών ως μεταπτυχιακού επιπέδου; Διευθετούνται τα επαγγελματικά δικαιώματα των μηχανικών κάθε ειδικότητας; υπάρχουν επαγγελματικά θέματα των μηχανικών που δεν έχουν ακόμα αντιμετωπισθεί όπως για παράδειγμα τα Επαγγελματικά Μητρώα, Προδιαγραφές Μελετών, Κανονισμών Έργων και Διαδικασιών Ολικού Ελέγχου Ποιότητας;

Όταν το 2014 με τον σχετικό πολυνομο τέθηκε ως μνημονιακή επιταγή η κατάργηση του νομοθετικού πλαισίου (Β.Δ. 1930, Ν.6422/1934 κα) που κατοχύρωνε τα επαγγελματικά δικαιώματα των μηχανικών, το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας ξε-

κειμένον. Η ρύθμιση αυτή, όπως την προτείναμε, θα αποτελούσε κλειδί για την άσκηση των επαγγελματιών στην τεχνική πυραμίδα με τρόπο που να διασφαλίζει το δημόσιο συμφέρον.

Η πάγια αυτή θέση του ΤΕΕ, έχει ήδη διαμορφώσει και το τοπίο για την επιζητούμενη απόδοση επαγγελματικών δικαιωμάτων για όλους τους πτυχιούχους τετραετών σπουδών (Πανεπιστημίων και ΤΕΙ) της Ανώτατης Τεχνικής Εκπαίδευσης. Το ΤΕΕ, με δική του πρωτοβουλία και απόφαση της Αντιπροσωπείας του, ίδρυσε Μητρώο Τεχνολόγων, Πτυχιούχων ΤΕΙ, κ.ά., το οποίο αποτελεί τη βάση ενοποίησης του τεχνικού κόσμου με εξορθολογισμό και διαφάνεια, εν ονόματι του συμφέροντος της ελληνικής κοινωνίας.

Η ΔΗΠΑΜ αγωνίζεται γι’ αυτές τις θέσεις από την ίδρυσή της και ως επικεφαλής της και Πρόεδρος της Αντιπροσωπείας ΤΕΕ είχα συντονιστική ευθύνη μαζί με το Θεόφραστο Βαμβουρέλη, εκ μέρους της ΔΕ ΤΕΕ, στις επεξεργασίες που κατέθεσε το ΤΕΕ βάσει του έργου των 13 Επιτροπών και των κεντρικών θέσεων του ΤΕΕ.

Η ΔΗΠΑΜ έχει προτείνει και Η Αντιπροσωπεία ΤΕΕ έχει ψηφίσει να δημιουργηθεί Παρατηρητήριο άσκησης του επαγγέλματος (10/6/2017) βάσει του ΠΔ, ώστε η κριτική της πρακτικής εφαρμογής του να συμβάλει στην άρση παραλείψεων ή στρεβλώσεων που αναρτώνται. Άλλωστε το πεδίο άσκησης του επαγγέλματος είναι η τεχνική ανάπτυξη, πεδίο ζωντανό και αντιφατικό.

Πολλοί κλάδοι αντιδρούν στο ότι ναί μεν το ΤΕΕ επεδίωξε την πρόσβαση σε επαγγελματικά δικαιώματα με βάση τα γνωστικά αντικείμενα των σπουδών, χωρίς όμως να απαλλοτριώνονται τα κεκτημένα. Όλοι θέλουν να καταργηθούν τα κεκτημένα των ιστορικά προηγούμενων κλάδων, χωρίς, όμως, οι ίδιοι να δέχονται την κατάργηση των δικών τους κεκτημένων, τα οποία, βεβαίως θίγουν τους ιστορικά επόμενους ιδρυόμενους Κλάδους.

Το παράδειγμα των Πολιτικών Μηχανικών, των Αρχιτεκτόνων, των Αγρομόνων και Τοπογράφων Μηχανικών, των Μηχανικών Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης είναι χαρακτηριστικό. Χρειάζεται ένα νέο Consensus, τουλάχιστον όμως ως διαμορφωθεί στη βάση της άσκησης των δικαιωμάτων μας όπως τα αναγνωρίζει το ΠΔ και όχι χωρίς αυτά.

-Η δημιουργία πληθώρας νέων πολυτεχνικών σχολών και τμημάτων τα τελευταία χρόνια δεν οδηγεί τελικά στην απαξίωση του αντίστοιχου τίτλου σπουδών;

«Απαραίτητη η τροποποίηση του θεσμικού πλαισίου του ΤΕΕ»

φαση του Δ' Τμήματος του ΣτΕ) όσο και για την ένταξη των Διπλωματούχων Μηχανικών Οικονομίας της Πολυτεχνικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αιγαίου στο ΤΕΕ, ως Μηχανικών Οικονομίας, σύμφωνα με προηγούμενες εισηγήσεις των εισηγτικών θεσμικών οργάνων του ΤΕΕ.

2 Η Επικύρωση Οργανισμού ΤΕΕ (σύμφωνα με το άρθρο 20, παρ.6α του Ν.2503/97 για τη «γνώμη της Αντιπροσωπείας»).

3 Η Πρόταση Τροποποίησης Νομοθεσίας, σχετικά με την διασφάλιση του νομοπαρασκευαστικού και συμβουλευτικού ρόλου του Τ.Ε.Ε. καθώς και τη διεύρυνση της άσκησης του επαγγέλματος των Μηχανικών.

Σύμφωνα με τον Τύπο, η Κυβέρνηση θα επιχειρήσει αναδιάρθρωση και εξορθολογισμό της Ανώτατης Εκπαίδευσης με συγχωνεύσεις και καταργήσεις τμημάτων ΑΕΙ και ΤΕΙ. Κατά την άποψή σας, οι εξελίξεις καθύπνουν το πάγιο αίτημα για αναγνώριση

κίνησε έναν titάνιο αγώνα που, με αποφάσεις της Διοικούσας Επιτροπής και της Αντιπροσωπείας του και σε συνεργασία με τα Πολυτεχνεία, τις Πολυτεχνικές Σχολές και τους Επιστημονικούς Επαγγελματικούς Συλλόγους των Μηχανικών, ευδωήθηκε με την έκδοση στις 5.11.2018 του υπ’ αρ. 99 (ΦΕΚ Α187) Προεδρικού Διατάγματος «Ρύθμιση του επαγγέλματος του μηχανικού με καθορισμό των επαγγελματικών δικαιωμάτων για κάθε ειδικότητα», με επισπεύδοντα τον Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών. Η ΔΕ του ΤΕΕ σήμερα, στα 95 χρόνια λειτουργίας του ΤΕΕ, χαιρετίζει την έκδοση του ΠΔ επισημαίνοντας την ιστορικότητα της στιγμής.

Η υποχρεωτική κατά νόμο διαδικασία αδειοδότησης από το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος των διπλωματούχων μηχανικών διασφαλίζει τη δυνατότητα να ασκούν αυτοί και μόνο το επάγγελμα στο υψηλότερο επίπεδο τεχνικής ευθύνης (μελέτη, επίβλεψη, ολοκληρωμένος προγραμματισμός, διαχείριση και εκτέλεση έργων). Σημειώνω, όμως, ότι παραμένει αρρυθμιστή η διαβάθμιση τεχνικής ευθύνης, βάσει των διαφορετικών επιπέδων σπουδών και των γνωστικών αντι-

Η λειτουργία νέων Πανεπιστημιακών Τμημάτων της χώρας τόσο μάλιστα Πανεπιστημίων όπως το Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, όσο και η αναδιάρθρωση της ανώτατης τεχνικής παιδείας με συγχωνεύσεις τμημάτων ΑΕΙ-ΤΕΙ θα έπρεπε να στηρίζονται σε μια τεκμηριωμένη ανάλυση των αναγκών άσκησης του επαγγέλματος και σε αυτή τη βάση να λαμβάνεται υπόψη η γνώμη του Τεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδος και των Πολυτεχνείων της χώρας, η οποία εν προκειμένω δε ζητήθηκε.

Για την απαραίτητη διάρθρωση της πυραμίδας των τεχνικών επαγγελμάτων η Αντιπροσωπεία του Τεχνικού Επιμελητηρίου έχει πρόσφατα (10/06/2017) ρητά διατυπώσει την αναγκαιότητα της διαβάθμισης των εκπαιδευτικών επιπέδων, ώστε να διαβαθμίζονται ανάλογα και η τεχνική ευθύνη.

Το επίπεδο τεχνικής ευθύνης κατά την άσκηση του επαγγέλματος των διπλωματούχων μηχανικών και των πτυχιούχων 4ετών σπουδών του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής είναι διαφορετικό από εκείνο των 5ετών σπουδών των Πολυτεχνικών σπουδών που αναγνωρίστηκαν πρόσφατα, με βάση τους χρόνιους αγώνες μας (Ν.4485/17) ως Integrated Master και

αποτελεί κλειδί για τη διαβάθμιση της τεχνικής ευθύνης. Όμως, η ταύτιση των γνωστικών αντικειμένων των τίτλων διπλωματούχων μηχανικών και των Τμημάτων του νεοϊδρυμένου Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής υποδεικνύει λογική διάσπαση των σπουδών και μάλιστα σε μια εποχή που η συνθήκη της Bologna έχει τροποποιηθεί και δεν απαιτεί δύο κύκλους σπουδών.

Με το σκεπτικό ότι σε κάθε γνωστικό αντικείμενο ειδικότητας μηχανικών πρέπει να αντιστοιχεί ένας τίτλος σπουδών δηλώσαμε στη σχετική συζήτηση στη Βουλή ότι θεωρούμε απαραίτητο οι τίτλοι των Τμημάτων του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής να φέρουν επεξηγηματικό τίτλο, σε επίρρωση της ως άνω τοποθέτησης για τη διαβάθμιση της τεχνικής ευθύνης κατά την άσκηση του επαγγέλματος:

- Διπλωματούχοι Μηχανικοί, ενιαίων 5ετών σπουδών, 7ο επίπεδο ευρωπαϊκής κλίμακας προσόντων και
- Πτυχιούχοι Μηχανικοί 4ετών σπουδών, 6ο επίπεδο ευρωπαϊκής κλίμακας προσόντων.

Επίσης, πάγια υπογραμμίζουμε την ανάγκη από κοινού υποστήριξης της Παιδείας και του επαγγέλματος του Μηχανικού και προ-

ασπίζεται το Δημόσιο Πανεπιστήμιο και το δημόσιο συμφέρον κατά την άσκηση των τεχνικών επαγγελμάτων. Πόσο μάλιστα σήμερα, σε χαλεπούς καιρούς».

Με βάση το ν.4412/2016 περί Δημοσίων Συμβάσεων, πρόκειται να επαναπροσδιορισθούν τα Επαγγελματικά Μητρώα των Εργοληπτικών και Μελετητικών Επιχειρήσεων, τα σημερινά Μ.Ε.Ε.Π. και Γ.Ε.Μ. Ποια είναι η άποψή σας για την διαμόρφωση των νέων μητρώων;

Όσον αφορά στα μητρώα, το ΤΕΕ διεκδικεί να είναι υπεύθυνο για την τήρηση όλων των σχετικών διαδικασιών. Ήδη ψηφίστηκε από τον Ιούλιο του 2017 στην Αντιπροσωπεία και λειτουργεί επιτροπή για τη ρύθμιση αυτού του θέματος, ενώ παράλληλα η Διοικούσα Επιτροπή συνεργάζεται με το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών για τις αντίστοιχες νομοθετικές ρυθμίσεις και την εφαρμογή τους.

Η Αντωνία Μοροπούλου γεννήθηκε στην Ρόδο στις 28.12.1952 και παρουσιάζει 42 έτη ακαδημαϊκής και επαγγελματικής εμπειρίας και δραστηριότητας σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Είναι Διπλωματούχος Χημικός Μηχανικός του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου ΕΜΠ (1975), και Διδάκτωρ Χημικός Μηχανικός του ΕΜΠ (1983), Καθηγήτρια στη Σχολή Χημικών Μηχανικών, στον Τομέα Επιστήμης και Τεχνικής των Υλικών, Διευθύντρια του ομώνυμου Εργαστηρίου.

Διετέλεσε εκλεγμένη Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Προσωπικού (2010-2012) και Αναπληρωτής Πρύτανη ΕΜΠ (2013-2014).

Είναι Διευθύντρια Σπουδών της Κατεύθυνσης «Υλικά και Επεμβάσεις Συντήρησης» του Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Προστασία Μνημείων» στη Σχολή Αρχιτεκτόνων, μέλος της Ειδικής Διατμηματικής Επιτροπής και ιδρυτικό στέλεχος του προγράμματος.

Είναι εκλεγμένη Πρόεδρος της Αντιπροσωπείας του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (2017-σήμερα). Η αφοσίωσή της στην Παιδεία και το Επάγγελμα των Μηχανικών υπογραμμίζει την πεποίθησή της για το ρόλο τους στην ανάπτυξη της χώρας.

Διετέλεσε ως Αντιπρόεδρος και μέλος του Συμβουλίου Διοίκησης του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Εκπαίδευση των Μηχανικών - European Society for Engineering Education - SEFI (2013-2016), και συνέβαλε σε τροποποίηση της Διακήρυξης της Bologna (2015), για τη συνύπαρξη διαφορετικών εκπαιδευτικών συστημάτων, στην Παιδεία των Μηχανικών και τη διασφάλιση των ενιαίων αδιόριστων 5ετών προγραμμάτων σπουδών.

Διετέλεσε, μετά από κρίση και εκλογή, Καθηγήτρια επί συμβόσει (Professoressa à Contratto) στο Università IUAV di Venezia (Σχολή Αρχιτεκτόνων, 1993) και προσκεκλημένη Καθηγήτρια στο Princeton University (Σχολή Πολιτικών Μηχανικών, 1995-96). Έχει επίσης προσκληθεί να διδάξει προπτυχιακά και μεταπτυχιακά μαθήματα και διαλέξεις στο Universiteit Antwerpen, στο Sapienza Università di Roma, στο Università Ca' Foscari Venezia, στο Princeton University και στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

Έχει αναπτύξει προηγμένη τεχνολογία την οποία έχει εφαρμόσει σε σημαντικά μνημεία ευρωπαϊκής αρχιτεκτονικής και πολιτιστικής κληρονομιάς στην Ελλάδα και στη Μεσόγειο (Αγία Σοφία στην Κωνσταντινούπολη, στον Πανιέρο Ναό της Αναστάσεως στα Ιεροσόλυμα, σε μνημεία αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της Βενετίας και της Μεγάλης Ελλάδας, στο ναό του Luxor στην Αίγυπτο, σε Βυζαντινές και μετα-Βυζαντινές Μονές στο Άγιο Όρος και την Κρήτη, σε Βυζαντινά μοναστήρια στη Σερβία και στο Κοσσυφοπέδιο, στις ενετικές οχυρώσεις και ιστορικές Πόλεις της Ρόδου, του Ρεθύμνου, του Ηρακλείου και της Κέρκυρας, στο Ιερό της Θεάς Δήμητρας στην Εφέσσινα, καθώς και σε φρούρια, μνημεία και ναούς και ιστορικές πόλεις στην περιοχή της Μεσογείου: Γαλιλία, Ιταλία, Ισπανία, Πορτογαλία, Μάλτα, Τουρκία, Ισραήλ, Λίβανο, Συρία, Παλαιστίνη, Τυνισία, Αίγυπτο).

Έχει πρωτοστατήσει σε σημαντικές πρωτοβουλίες και προγράμματα, στην εισαγωγή, στο σχεδιασμό και την εφαρμογή της αειφόρου ανάπτυξης, με βάση τις ανάγκες των τοπικών κοινωνιών με έμφαση στην απασχόληση και στην επιχειρηματικότητα των νέων, στην επιστημονική υποστήριξη στη λήψη των αποφάσεων: ως ιδρυτικό μέλος της Conférence des Régions Périphériques Maritimes (CRPM) της Ευρώπης (1981-1983), ως εκλεγμένη Πρόεδρος του Προγράμματος "Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης Εκπαίδευσης και Απασχόλησης" (LEED) στον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) (1982-1987), ως Επιστημονικός Σύμβουλος και Εμπειρογνώμονας σε Επιτροπές Διεθνών Οργανισμών (ΟΟΣΑ, UNESCO, INSULA, ΕΕ, ICOMOS, EIT, CE-PACT, Ηνωμένα Έθνη, ΕΡΑ, ΤΜΣ, κ.α.) (1982-σήμερα), ως σύμβουλος στο Υπουργείο Νέας Γενιάς (1981-1985) και στη Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς (1985-1986), ως εκλεγμένη Δημοτική Σύμβουλος του Δήμου Αθηναίων (1986-1990), ως συντονίστρια της Επιστημονικής Επιτροπής του Παγκόσμιου Οργανισμού των Ιστορικών Πόλεων (OWHC) (2003) και ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας Ανάπτυξης και Τουριστικής Προβολής των Αθηνών (2011-2014).

Έχει συνεισφέρει στη διαμόρφωση ευρωπαϊκών ερευνητικών στρατηγικών: ως εμπειρογνώμονας στο External Advisory Group στο "Η Πόλη του Αύριο και η Πολιτιστική Κληρονομιά" της ΕΕ στη Γ.Δ. XII (2000-2003), ως Εθνικός Εκπρόσωπος στην Προγραμματική Επιτροπή της Οριζόντιας Δράσης του Ειδικού Προγράμματος του 6ου ΠΠ "Ολοκληρόωση και ενδυνάμωση των Ευρωπαϊκών Χώρων Έρευνας" (2003-2004), ως Εκπρόσωπος φορέων στο Στρατηγικό Χώρο Έρευνας Αντισεισμικής Τεχνολογίας (2007). Έχει διατελέσει μέλος Επιτροπής Εμπειρογνώμονων της ΕΕ, στο θεματικό δίκτυο EUREKA (2003-2005) και έχει μετέσχει στις πρωτοβουλίες CHRAF και EACH (2005-2008), καθώς και στην ευρωπαϊκή πρωτοβουλία για την προώθηση της Έρευνας για την Πολιτιστική Κληρονομιά στο Horizon 2020, στις διαβουλεύσεις εμπειρογνώμονων για τη σύνταξη των προσκλήσεων των οποίου στους τομείς Πολιτισμός, Ενέργεια, Περιβάλλον, Αειφόρος Ανάπτυξη καλείται συστηματικά από το 2014.

Αξιακή αναφορά και ενδυνάμωση για την πορεία της, που συνδέει την Εκπαίδευση με την Κοινωνία και τη δημόσια γενικά δράση και προσφορά, υπήρξε η συμμετοχή της στο φοιτητικό κίνημα κατά της Δικτατορίας και στην εξέγερση του Πολυτεχνείου το '73 ως μέλος της Συντονιστικής Επιτροπής της κατάληψής του.

ZARGES Επίσημη Αντιπροσωπεία Ελλάδος | ΓΕΩΡΓΙΟΣ Π.ΚΥΖΗΡΙΔΗΣ Α.Β.Ε.Ε

Κεντρικά Γραφεία : Κωνσταντινουπόλεως 23 Πειραιάς, τ.κ 18540

Τηλεφωνικό Κέντρο: 210.4116.933 - 4 | Email Πωλήσεων: sales@zargeshellas.gr

**ΕΙΝΑΙ ΠΛΗΡΩΣ
ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΙΜΑ**

KIZI PLAST

**ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΣΤΕΓΑΣΗΣ
ΥΨΗΛΗΣ ΑΝΤΟΧΗΣ ΜΕ
ΠΟΛΥΜΕΡΙΚΑ ΚΕΡΑΜΙΔΙΑ**

ISO 9001:2008
ISO 14001:2004

PP

ΕΛΟΤ 1801:2005

KIZI PLAST

Κωνσταντινουπόλεως 23 & Μυκάλης 38, 185 40 Πειραιάς
Τηλ.: 210/41.16.933-4, Fax: 210/41.12.290, Κιν: 6977/743.355
email: info@kiziplast.gr & www.kiziplast.gr

Στο πλευρό σας.
Από το σχεδιασμό έως την ολοκλήρωση.

TRUST.
Systemair

- Συστήματα αερισμού και ποιότητας εσωτερικού αέρα.
- Ολοκληρωμένες λύσεις εξοικονόμησης ενέργειας.
- Συστήματα κλιματισμού
 - Αντλίες θερμότητας & Fan Coil Units.
 - Οικιακές & επαγγελματικές μονάδες Split.
 - Συστήματα VRF.
- Κεντρικές κλιματιστικές μονάδες.
- Αεροκουρτίνες & θερμαντικά σώματα.

 systemair

Κοβεντάρειος Δημοτική Βιβλιοθήκη Κοζάνης

Ένα **ΠΕΤΡΑΔΙ** στο στέμμα της Δυτ. Μακεδονίας

Όταν το λαμπρό παρελθόν καταφέρνει να ενσωματωθεί με επιτυχία στο παρόν, ενώ ταυτόχρονα το εμπλουτίζει, δημιουργεί τις κατάλληλες συνθήκες για να μπορούμε να κοιτάμε το μέλλον με αισιοδοξία.

Η Κοβεντάρειος Δημοτική Βιβλιοθήκη Κοζάνης αποτελεί ένα τρανό παράδειγμα αδιαμφισβήτητης σύμπληψης παρελθόντος και μέλλοντος.

Η ιστορία της Κοβενταρείου ξεκινά στα μέσα του 17ου αι., εκεί γύρω στο 1688, όταν και ιδρύθηκε, από τον δάσκαλο Γρηγόριο Κονταρή, στο πρώτο σχολείο της πόλης, μέσα στην «καρδιά» του ελληνικού Διαφωτισμού, αποτελώντας αδιάψευστο μάρτυρα της έντονης πνευματικής κίνησης που εξελίσσεται στην Κοζάνη και η οποία την ανάγει σε πνευματική εστία του Ελληνισμού.

Η αδιάκοπη λειτουργία της μέσα στο χρόνο – φτάνοντας στον 21^ο αιώνα- με περισσότερους από 153.000 τόμους στα ράφια της, 380 χειρόγραφα και χάρτες, 315 κώδικες, 70.000 λυτά έγγραφα, 400.000 ψηφιοποιημένες σελίδες αλλά και ανεκτίμητης αξίας αρχέτυπα και παλαιύτυπα, προκαλεί το θαυμασμό και το ενδιαφέρον σε επισκέπτες και ερευνητές και αποτελεί καύχημα όλης της Δυτικής Μακεδονίας.

Ο τεράστιος αυτός πνευματικός πλούτος εδώ και λίγο καιρό στεγάζεται σε ένα νέο εμβληματικό κτηριακό συγκρότημα, κόσμημα για την περιοχή, το οποίο εκτός από τα βιβλία φιλοξενεί και το Μουσείο της Βιβλιοθήκης Κοζάνης, καθιστώντας την πλέον τη δεύτερη μεγαλύτερη βιβλιοθήκη της Ελλάδας, μετά την Εθνική Βιβλιοθήκη.

Μια από τις πλέον πολύτιμες βιβλιοθήκες - όχι μόνο της Ελλάδας αλλά ολόκληρου του βαλκανικού χώρου - με ιστορία που μετρά περισσότερους από τρεις αιώνες αδιάταρκτης ζωής, η Κοβεντάρειος Δημοτική Βιβλιοθήκη Κοζάνης, ως «κιβωτός» πολιτιστικής κληρονομιάς αποτελεί πλέον μια πυξίδα για το μέλλον όχι μόνο της Δυτικής Μακεδονίας αλλά και της Ελλάδας.

Αν θέλαμε να κάνουμε μια μικρή καταγραφή των σπουδαίων τίτλων της θα έπρεπε οπωσδήποτε να ξεκινήσουμε από τα παλαιότερα του Αριστοτέλη «Μετά τα Φυσικά» και το «Περί Ζώων Ιστορία» όπως εκδόθηκε από τον Άλδο Μανούτιο το 1497 στην Βενετία, τη «Χάρτα του Ρήγα» στην έκδοση του 1796-97, τον Παγκόσμιο Χάρτη του Άνθιμου Γαζή (1800), την πρώτη ελληνική εφημερίδα των αδελφών Μαρκίδων Πούλλιου («Εφημερίς» 1790-1797), το Λεξικό του Σουΐδα (1499, έκδ. Δημητρίου Χαλκοκονδύλη), τον Κώδικα της Ζάβορδας και τα Αρχεία της Μητρόπολης Σερβίων Κοζάνης. Και φυσικά θα συνεχίζαμε με τα 120.000 χειρόγραφα, κώδικες, χάρτες,

φυλλαδία και βιβλία, ενώ θα φτάναμε μέχρι το «Αστερίξ και Κλεοπάτρα» των Ρενέ Γκοσινί και Αλμπέρ Ουντερζό.

Όλος αυτός ο πλούτος εξηγεί στο κοινό - ελληνικό και ξένο - το γιατί αλλά και το πώς όλος αυτός ο πολιτιστικός πλούτος συγκεντρώθηκε στην πόλη της Κοζάνης των τελευταίων τριών αιώνων -, καθιστώντας την πόλη ένα από τα βασικά ιστορικά κέντρα ανάπτυξης του Ελληνικού Διαφωτισμού και φανερώνει το πού μπορεί να προσβλέπει η κοινωνία της Κοζάνης και κάθε ελληνικής πόλης, για την μετεξέλιξη της από ιστορικό κέντρο του Ελληνικού Διαφωτισμού στα Βαλκάνια σε μελλοντική ισότιμη πόλη της Ενωμένης Ευρώπης.

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑ ΑΡΧΗ:
ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ:
ΕΡΓΟ:

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ:
ΔΗΜΟΠΡΑΤΗΣΗ:
ΑΝΑΔΟΧΟΣ:
ΥΠΕΡΓΟΛΑΒΟΣ:
ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΣΥΜΒΑΣΗΣ:
ΑΠΟΠΕΡΑΤΩΣΗ:
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΠΡΑΤΗΣΗΣ:
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ:
ΜΕΣΗ ΕΚΠΤΩΣΗ:

ΔΗΜΟΣ ΚΟΖΑΝΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΗΜΟΥ ΚΟΖΑΝΗΣ
«ΚΤΙΡΙΟ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΚΑΙ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ»
ΕΣΠΑ 2007-2013
ΜΑΪΟΣ 2011
ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ «ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΑΤΕ - ΑΤΡΑΠΟΣ ΑΤΕΕ»
«ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΑΤΕ»
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2011
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2016
13.400.000,00€ ΜΕ ΦΠΑ
7.340.874,03€ ΜΕ ΦΠΑ
45,22%

Powering Business Worldwide

Η πρόταση της EATON για εφαρμογές έξυπνων δικτύων μέσης τάσης, ονομάζεται XIRIA

Η **EATON** είναι μια εταιρεία διαχείρισης ενέργειας, με πωλήσεις που ξεπερνούν τα 20 δις δολάρια. Παρέχει ενεργειακές λύσεις που βοηθούν τους πελάτες της στην αποτελεσματική διαχείριση της ηλεκτρικής, υδραυλικής και μηχανικής ενέργειας με μεγαλύτερη απόδοση, ασφάλεια και αειφορία. Η **EATON** απασχολεί περίπου 95.000 εργαζομένους και δραστηριοποιείται σε περισσότερες από 175 χώρες.

Η Ελληνική εταιρεία προσφέρει και υποστηρίζει τις παρακάτω λύσεις:

► **Προϊόντα διανομής Χαμηλής Τάσης και Βιομηχανικού Αυτοματισμού** (στο παρελθόν η συγκεκριμένη προϊοντική κατηγορία ήταν ευρέως γνωστή στην αγορά με την εμπορική ονομασία “KLOCKNER MOELLER”).

► **Συστήματα διανομής Μέσης Τάσης.**

► **Προϊόντα και Συστήματα Αδιάλειπτης Παροχής Ισχύος - UPS** (στο παρελθόν η κατηγορία UPS μονοφασικής εισόδου ήταν ευρέως γνωστή με την εμπορική ονομασία MGE UPS SYSTEMS, ενώ η κατηγορία τριφασικής εισόδου με την εμπορική ονομασία POWERWARE).

► **Συστήματα Πυρανίχνευσης και Φωτισμού Ασφαλείας** (στο παρελθόν οι συγκεκριμένες προϊοντικές κατηγορίες ήταν ευρέως γνωστές στην αγορά με τις εμπορικές ονομασίες “MENVIER” και “COOPER”).

► **Ηλεκτρολογικές Ασφάλειες – BUSSMANN.**

Η οικογένεια συστημάτων **XIRIA**, διακρίνεται για το υψηλό επίπεδο λειτουργικής ασφάλειας και είναι κατάλληλο για εφαρμογές μέχρι 24kV.

Σχεδιασμένα από την EATON, διαθέτουν διακόπτες τεχνολογίας **κενού** οι οποίοι δεν απαιτούν συντήρηση. Σε αντίθεση με τα πεδία που είναι σχεδιασμένα να διατηρούν τα αέρια που προκαλούνται από τη σβέση ενός τόξου, τα **XIRIA** τα εκτονώνουν. Οι **διακόπτες του XIRIA** είναι **100% χωρίς αέρια** και σε συνδυασμό με την συμπαγή τεχνολογία μόνωσης και κατασκευής των πεδίων, μειώνουν ριζικά την δημιουργία εσωτερικού τόξου.

Οι κύριοι χώροι με τους διακόπτες κενού, τους μηχανισμούς και τους διακόπτες απόζευξης είναι στεγανοί και στο εσωτερικό τους υπάρχει ξηρός αέρας. Αυτό το περίβλημα είναι σφραγισμένο έναντι της διείσδυσης υγρασίας και σκόνης, **χωρίς απαίτηση συντήρησης για 25-30 έτη.**

Με πίνακα πλάτους από 400mm και διάταξη για συνδέσεις από το μπροστινό μέρος, το **σύστημα XIRIA** εξοικονομεί πολύτιμο χώρο.

Γραφεία Αττικής: Αναπαύσεως 51-53 & Πρωτέως 1 152 35 Βριλίσσια
Τηλ: +30 210 8100200 Fax: +30 210 8100203

Email: infogreece@eaton.com www.eaton.eu/electrical

«Είναι μια πολύ συμβολική στιγμή, που σηματοδοτεί το πέρασμα σε μια άλλη εποχή, που η Κοζάνη με αυτοπεποίθηση, με προσανατολισμό, αναζητώντας το σύγχρονο στίγμα της στον κόσμο, αξιοποιεί τη βιβλιοθήκη, αναδεικνύοντας τον πολιτισμό της»

δήλωσε ο δήμαρχος Κοζάνης κ. **Λευτέρης Ιωαννίδης**, με την ευκαιρία των εγκαινίων της Βιβλιοθήκης στις 10 Οκτωβρίου, στα οποία παραβρέθηκε τόσο ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, **Προκόπης Παυλόπουλος**, ο οποίος ανακηρύχθηκε σε Επίτιμο Δημότη της πόλης και του απονεμήθηκε το Κλειδί της πόλης, όσο και ο υπουργός Εσωτερικών **Αλέξης Χαρίτσης**.

«Η Κοβεντάρειος Δημοτική Βιβλιοθήκη Κοζάνης, με την όλη δομή και την αντίστοιχη λειτουργικότητά της, είναι μια **«Κιβωτός Πληροφορίας»** μεγάλης αξίας, η οποία είναι προορισμένη να παρέχει τις υπηρεσίες της στον Άνθρωπο και το Πνεύμα ως **«Κοιτίδα Γνώσης»** και, επέκεινα, **«Λίκνο Επιστήμης και Σοφίας»**.

Για το λόγο αυτόν η Κοβεντάρειος Δημοτική Βιβλιοθήκη Κοζάνης έχει όλα τα εξέγγυα για ν' αποτελέσει **«οχυρό αντί-**

στασης» ανέφερε χαρακτηριστικά και ολοκληρώσε εκφράζοντας την βεβαιότητα ότι η, ήδη πολυηραπλώς καταξιωμένη, αυτή Βιβλιοθήκη θα λειτουργήσει στο μέλλον ως εργαστήριο **«Γνώσης»** και **«Σοφίας»** και, κατά λογική ακολουθία, ως **«Εθνική Πνευματική Εστία»** τόνισε στην ομιλία του ο ΠτΔ κ. **Προκόπης Παυλόπουλος**.

Από την πλευρά του ο **υπουργός Εσωτερικών κ. Αλέξης Χαρίτσης** χαρακτήρισε τη συνεργασία της Περιφέρειας, του Δήμου και της Κυβέρνησης, για την κατασκευή των νέων εγκαταστάσεων της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Κοζάνης ως

«παράδειγμα που δείχνει το δρόμο για την επόμενη μέρα της χώρας, σημειώνοντας ότι «η κρίσιμη πρόκληση τώρα είναι η καλύτερη δυνατή λειτουργία της νέας Βιβλιοθήκης που πλέον είναι από τις μεγαλύτερες στην Ελλάδα. Θα έχει την αμέριστη στήριξή μας χρηματοδοτικά αλλά και σε εξειδικευμένο προσωπικό».

Ταυτόχρονα ο κ. Χαρίτσης ανακοίνωσε ότι επικοινωνήσε με την Υπουργό Διοικητικής Ανασυγκρότησης για να ξεκινήσει άμεσα η διαδικασία πρόσληψης βιβλιοθηκονόμων.

ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΠΟΥ ΔΙΝΕΙ ΑΞΙΑ

Η KRAFT PAINTS επενδύει στον οικοδομικό κλάδο εδώ και δεκαετίες και έχει πλέον ταυτιστεί με την εξέλιξη και την καινοτομία. Έχοντας υλοποιήσει με επιτυχία πληθώρα έργων πανελλαδικά συνεχίζει να εστιάζει και εξειδικεύεται σε λύσεις δόμησης, ανακαίνισης, διακόσμησης και εξοικονόμησης ενέργειας για το σπίτι, την επιχείρηση, το ξενοδοχείο και τον κλάδο εστίασης (HO.RE.CA), με:

- Σύστημα Εξωτερικής Θερμομόνωσης με 92 πιστοποιημένους συνδυασμούς υλικών (ETA 10/0122 βάσει ευρωπαϊκού προτύπου ETAG 004)
- Ενεργειακά Επιχρίσματα ClimaComfort Stucco
- Κοκκομετρίες από 0,4 ως 2,5mm
- Υγρομόνωση με αξιόπιστες λύσεις στεγάνωσης (επαλειφόμενα, τσιμεντοειδή)
- Επισκευή & Αντιρρηγματική Προστασία
- Προστασία Επιφανειών
- Οικολογικά & Ενεργειακά χρώματα
- Πιστοποιημένα καινοτόμα χρώματα Εσωτερικής & Εξωτερικής Τοιχοποιίας
- Βεντάλιες σχεδιασμένες από εξειδικευμένους στο χρώμα διακοσμητές & αρχιτέκτονες
- Βεντάλια με μετρημένη ανακλαστικότητα υπέρυθρου φάσματος φωτός από ΕΜΠ (TSR)

We help you focus on your plan

Σύγχρονες & ολοκληρωμένες λύσεις Έργων

Το τμήμα Έργων και Ξενοδοχειακής υποστήριξης, με έμπειρους μηχανικούς και τεχνικούς, είναι στη διάθεσή σας για κάθε πληροφορία και υποστήριξη!

☎ 800 111 7700

✉ www.kraftpaints.gr / www.bioclima.gr

f t y KraftPaintsGreece

Η KRAFT PAINTS ενισχύει τα έργα και υποστηρίζει τον Αρχιτέκτονα, τους Διακοσμητές, τα Μελετητικά Γραφεία, τις Τεχνικές εταιρίες και τον Τουριστικό κλάδο ως συνεργαζόμενο μέλος του ΣΕΤΕ.

Ενεργειακά οφέλη & ολιστική προσέγγιση στην αισθητική ανάπλαση.

- Υποστήριξη διαμόρφωσης, αναβάθμισης, εξοικονόμησης ενέργειας και χρημάτων καθώς και μείωσης κόστους συντήρησης των κτηριακών υποδομών
- Υποστήριξη της μελέτης και της κατασκευής του έργου
- Δυνατότητα προκοστολόγησης έργων
- Τεχνικά θέματα προδιαγραφών και εφαρμογής
- Δυνατότητα επίσκεψης στο έργο, επίλυση προβλημάτων, υποστήριξη εφαρμογής υλικών
- Επίλυση προβλημάτων προστασίας επιφανειών βάσει αναγκών έργου με: Προϊόντα πισίνας, εποξειδικά δαπέδων, δαπέδων αθλητικών εγκαταστάσεων, διαγράμμισης, οδοποιίας, ξύλου, μετάλλου κ.α.
- Υποστήριξη σε ειδικά θέματα αποχρώσεων του έργου - color matching και ειδικά επιλεγμένες αποχρώσεις με υψηλή αντοχή στις καιρικές συνθήκες.
- Πρωτοποριακό σύστημα χρωματισμού KRAFT INSPIRED COLOR® με νέας τεχνολογίας χρωστικά, εξαιρετικά υψηλών αντοχών

ETA EOTA CE

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

Το νέο κτήριο συγκρότημα, με την ολοκληρωμένη αρχιτεκτονική του αρτιότητα και τον υπερσύγχρονο εξοπλισμό του, αποτελεί πραγματικό υπόδειγμα Βιβλιοθήκης, η οποία ανταποκρίνεται στις ανάγκες των καιρών, δικαιώνοντας μάλιστα την κληρονομιά και παράδοση αιώνων που έχει πίσω της.

Η αρχιτεκτονική λύση εντάσσει το κτίσμα με φυσικό τρόπο στον αστικό ιστό, διατηρεί την αναγνωρισιμότητα της υφιστάμενης ογκοπλάσιας του ιδιόμορφου οικοδομικού τετραγώνου, ενισχύοντας την οικειοποίηση, καθιστά ορατή τη διάκριση όσο και την αλληλοδιαείσδυση των τριών βασικών λειτουργικών περιοχών, ενισχύει την λειτουργική αποτελεσματικότητα της κάθε περιοχής με την συμπληρωματική λειτουργία της άλλης, διευκολύνει, με τα παραπάνω, την οικονομία στη λειτουργία, άρα και τη βιωσιμότητα του συγκροτήματος, ενώ με τις επιλογές σχημάτων, χρωμάτων, υφών στη σχέση και αντιπαράθεση εσωτερικών και εξωτερικών χώρων, ακουμπάει στο χθες και κοιτάζει το αύριο.

Το νέο «σπίτι» της Κοβενταρείου Δημοτικής Βιβλιοθήκης Κοζάνης βρίσκεται στην οδό Δαβάκη 9. Ήδη λειτουργεί το αναγνωστήριο, το media lab καθώς και η παιδική βιβλιοθήκη, ενώ η νέα αίθουσα των παιδιών στεγάζει πλέον τους θησαυρούς της πόλης σε συνθήκες βελτιστοποιημένων προδιαγραφών. Στο ισόγειο επίσης θα λειτουργήσει –αν δεν έχει ξεκινήσει ήδη η λειτουργία τους μέχρι να εκδοθεί το παρόν τεύχος- τοπωλητήριο και το cafe της Βιβλιοθήκης. Το Έργο συγχρηματοδοτήθηκε από ευρωπαϊκούς και εθνικούς πόρους.

ΣΥΝΤΟΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ

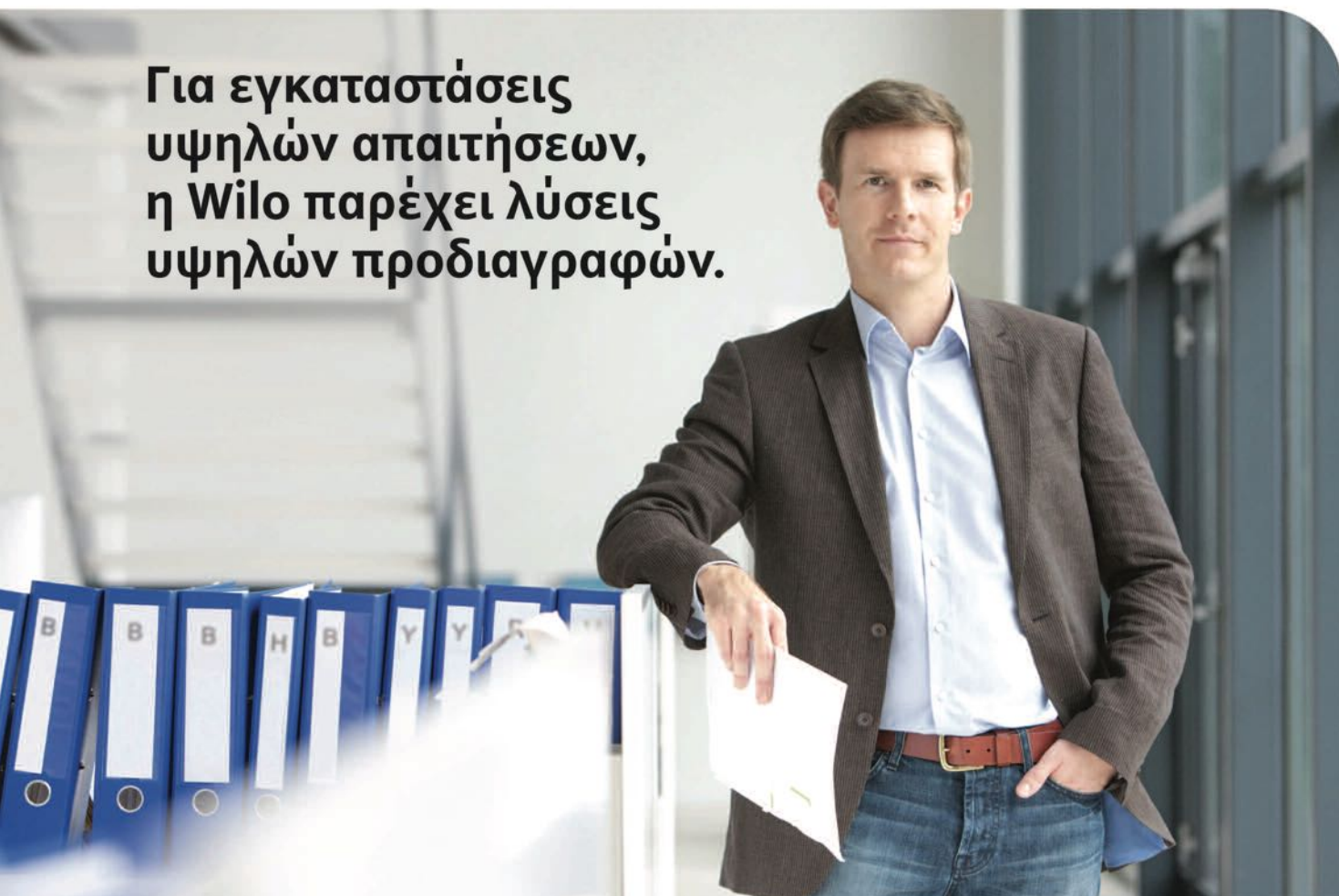
Το έργο δημοπρατήθηκε τον Μάιο του 2011 και είχε αρχικό προϋπολογισμό Δημοπρατήσης 13.400.000 ευρώ. Το έργο ήταν ενταγμένο στο ΕΣΠΑ 2007-2013. Ανάδοχος της μειοδοτικής διαδικασίας αναδείχθηκε η εργοληπτική επιχείρηση «ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΑΤΕ» η οποία συνέστησε κατασκευαστική κοινοπραξία με την εργοληπτική επιχείρηση «ΑΤΡΑΠΟΣ ΑΤΕΕ» και στην κατασκευή του έργου ενεπλάκη ως υπεργολάβος και η εργοληπτική επιχείρηση «ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΑΤΕ».

Η σύμβαση εκτέλεσης του έργου ύψους 7.340.000 ευρώ υπογράφηκε τον Σεπτέμβριο του 2011 με προθεσμία περαίωσης τον Μάρτιο του 2014 και εν τέλει το έργο αποπερατώθηκε τον Σεπτέμβριο του 2016 κατόπιν όλων των εκ του νόμου προβλεπόμενων δοθέντων παρατάσεων.

Όσον αφορά το έργο «ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ» χρηματοδοτήθηκε από τον Τοπικό Πόρο 2012-2016 και είχε αρχικό προϋπολογισμό δημοπρατήσης 691.000 ευρώ και η σύμβαση εκτέλεσής του ανήλθε στο ποσό των 332.517 ευρώ.

Για εγκαταστάσεις
υψηλών απαιτήσεων,
η Wilo παρέχει λύσεις
υψηλών προδιαγραφών.

Η Αύξηση πίεσης, η Παροχή νερού, η Πυρόσβεση
και η Άντληση λυμάτων στα καλύτερά τους!

SiBoost Smart Helix EXCEL

Zetos K8

SiFire EN

EMUport CORE

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΕΡΓΟΥ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

ΚΤΙΡΙΟ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΚΑΙ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΚΟΒΕΝΤΑΡΕΙΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΚΟΖΑΝΗΣ

Μελετητές έργου:

1. Η αρχιτεκτονική μελέτη εκπονήθηκε από την εταιρεία «ANCA ΤΕΧΝΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΗ Α.Ε.» με βασικούς συντελεστές εκπόνησης τους:

- 1.1. Αντωνίου Κων/νος ΑΡΧ/ΜΧ
- 1.2. Κάστρο Εδουάρδος ΑΡΧ/ΜΧ
- 1.3. Τζώνος Παναγιώτης ΑΡΧ/ΜΧ
- 1.4. Διοσή Ελευθερία ΑΡΧ/ΜΧ

2. Η μελέτη των ηλεκτρομηχανολογικών

εκπονήθηκε από την τεχνική εταιρεία «ΜΑΚΤΕ Ε.Π.Ε.- Ιούλιος Άμποτ ΜΗΧ/ΜΧ».

3. Η μελέτη στατικών

εκπονήθηκε από το τεχνικό γραφείο «Μεταξάς Χρήστος ΠΟΛ/ΜΧ».

4. Η γεωτεχνική μελέτη και η μελέτη αντιστήριξης

πρανών εκπονήθηκε από την τεχνική εταιρεία «GEOSTATIC ΕΠΕ».

5. Για τον φορέα κατασκευής (ΔΗΜΟΣ ΚΟΖΑΝΗΣ),

Διευθύνουσα Υπηρεσία του έργου ήταν η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών και για την εκτέλεση της σύμβασης

του έργου συνετέλεσαν οι εξής:

5.1 Τμήμα Εκτέλεσης έργων:

Γκατζούρας Απόστολος ΠΟΛ/ΥΠΟΜΗΧΑΝΙΚΟΣ
(Προϊστάμενος τμήματος).

5.2 Κλιμάκιο επίβλεψης έργου:

Χριστοπούλου Παρασκευή ΠΟΛ/ΜΧ
Τζόμπρας Γεώργιος ΠΟΛ/ΜΧ ΤΕ
Παππά Μαρία ΠΟΛ/ΜΧ
Αναστασόπουλος Δημήτριος ΜΗΧ/ΜΧ ΤΕ
Γκλούμπος Ξενοφών ΗΛΕΚ/ΜΧ ΤΕ

5.3 Τμήμα μελετών:

Καρπουζάς Χρήστος ΠΟΛ/ΜΧ (Προϊστάμενος τμήματος)

6. Συμπληρωματικές εργασίες

για την ολοκλήρωση του καίριου της Βιβλιοθήκης

Ανάδοχος του έργου η εργοληπτική επιχείρηση «ΑΦΟΙ ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΑΔΗ ΟΕ» και το έργο επιβλέφθηκε από:

- 6.1 Τζόμπρας Γεώργιος ΠΟΛ/ΜΧ ΤΕ
- 6.2 Τζανίδης Σταύρος ΗΛΕΚ/ΜΧ ΤΕ
- 6.3 Τοπάλη Θεοδώρα ΜΗΧ/ΜΧ ΤΕ

ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ ΒΑΣΙΚΩΝ ΥΛΙΚΩΝ:

1. ΕΤΟΙΜΟ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ : "STANDARD BETTON" ΑΕ
2. ΜΟΝΩΤΙΚΑ - ΣΤΕΓΑΝΩΤΙΚΑ : FIBRAN
3. ΤΣΙΜΕΝΤΟΕΙΔΗ : ΜΑΡΕΙ - MACON
4. ΓΥΨΟΣΑΝΙΔΕΣ : ΚΝΑΟΥΦ ΚΑΙ NORGIPS
5. ΜΟΡΦΟΧΑΛΥΒΕΣ : ΣΙΔΕΝΟΡ - ΣΩΛΗΝΟΥΡΓΕΙΑ ΚΟΡΙΝΘΟΥ - ΑΦΟΙ ΔΑΜΙΓΟΥ
6. ΑΕΡΑΓΩΓΟΙ Η/Μ : ΤΑΤΑ ΕΛΑΣΤΡΟΝ - HELLENIC STEEL - ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ ΑΕ
7. ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ : ALUMIL
8. ΠΥΡΑΝΤΟΧΑ ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ : ΜΑΡΚΗΣ ΑΕ
9. ΑΝΕΛΚΥΣΤΗΡΕΣ : ΚΛΕΕΜΑΝ ΕΛΛΑΣ - DOPLER
10. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΕΠΕΝΔΥΣΗ : RIEDER HELLAS

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΥΛΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ (ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΑ)

Ηλεκτρολογικά καλώδια των εταιρειών ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΛΩΔΙΑ Α.Ε. & NEXANS ΕΛΛΑΣ Α.Β.Ε.

Σχάρα καλωδίων της εταιρείας ΕΛΒΑΝ ΑΒΕΕ

Φωτιστικά σώματα στεγανά με λαμπτήρες φθορισμού οροφής 2X36W & 2X18W της εταιρείας Philips Lighting B.V.

Γραμμικό προφίλ φθορισμού 1X80W της εταιρείας KALFEX LIGHTING

Φωτιστικό σώμα με λαμπτήρες φθορισμού ψευδοροφής 4X18W της εταιρείας ELECTROM – ΑΦΟΙ Μ. ΠΑΠΑΠΑΝΟΥ Ο.Ε.

Μετασχηματιστής ξηρού τύπου ισχύος 630 KVA της εταιρείας ABB

Φωτιστικό σώμα επίτοιχο με λαμπτήρα φθορισμού 18W στεγανό της εταιρείας ΣΤΡΙ-ΚΟΥΔΗΣ ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Τριπολικός περιστροφικός ασφαλειοαποζεύκτης φορτίου Μ.Τ. 10/24KVA έντασης 630Α, Αλδεγκέραυνο γραμμής 20/24kV, 5KA, Χωρητικός κατανεμητής τάσης, Τριπολικός αποζεύκτης κενού ονομαστικής τάσης 24KV, Αυτόματος διακόπτης φορτίου ισχύος εξαρτηρίουχου θείου ονομαστικής τάσης λειτουργίας 24KV ονομαστικής έντασης λειτουργίας 630Α, Ηλεκτρονικός τριπολικός ηλεκτρονόμος, Μετασχηματιστής έντασης κατάλληλος να εργάζεται σε Μ.Τ (20/24KV) σχέσεων μετασχηματισμού 1000/5Α, Πεδίο Εισόδου και πεδία προστασίας της εταιρείας ABB

Ακροκιβώτιο μονοπολικό ηλυστικού καλωδίου, τάσεως 20KV, εσωτερικού χώρου, διατομής 70mm² της εταιρείας ENIA Α.Ε.

Φωτιστικά ασφαλείας της εταιρείας COOPER INDUSTRIES ROMANIA SRL

Διακοπτικό υλικό πινάκων της εταιρείας TESCOM HELLAS Α.Ε.

Ηλεκτρικοί πίνακες της εταιρείας Ν. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ & ΤΙΟΙ Ο.Ε. "ΚΥΒΑ"

Φωτιστικό σώμα spot ψευδοροφής με λαμπτήρα Q12 50W της εταιρείας HAVELLS - SYLVANIA

Ηχεία των εταιρειών AMC BALTIC & CRESTRON ELECTRONICS

Διακόπτες, Ρευματοδότες, Τηλεφωνικές μπρίζες της εταιρείας SCHNEIDER ELECTRICAL

Φωτιστικά σώματα της εταιρείας ΠΕΤΡΙΔΗΣ ΑΒΕΕ

Φωτιστικό σώμα τύπου spot για τοποθέτηση σε ράγα της εταιρείας Κ. ΑΚΡΙΒΟΣ & ΣΙΑ ΕΕ

Μετασχηματιστής 35-105VA 230-240/12V της εταιρείας ELT

Σύστημα ελέγχου φωτισμού 8 καναλιών MASTER/MULTIDIMMER 8 CHANNEL της εταιρείας MASTER ELECTRIC & ELECTRONIC

Επιδαπέδια καμπίνα κατανεμητών (RACK) 19" ύψους 42U, PATCH PANEL, RACK

DATA-VOICE, Patch Cords της εταιρείας CENTRAL AEBE

Φωτιστικά σώματα τύπου απλικας με λαμπτήρα 13W μεταλλικών αλογονιδίων & Φωτιστικά σώματα τύπου καραβοxeλώνα, PL 18W της εταιρείας NINGBO LEADLUX ELECTRIC CO

Στεγανό διακοπτικό υλικό της εταιρείας LUMI LEGEND ELECTRICAL CO

Κεντρικό Σύστημα Ελέγχου BMS της εταιρείας HONEYWELL GMBH

Μεταλλικές σχάρες καλωδίων της εταιρείας ΜΕΤΑΛΛΟΔΟΜΗ Α.Β.Ε.Ε.

Μεταλλικές σχάρες καλωδίων της εταιρείας ΕΛΒΑΝ Α.Ε.Β.Ε.

Σωλήνες καλωδίων και κυτία διακλάδωσης της εταιρείας ΚΟΥΒΙΔΗΣ

Μεταλλικά κουτιά πινάκων της εταιρείας ΚΥΒΑ

Διακοπτικό υλικό πινάκων της εταιρείας ABB

Πριζοδιακοπτικό υλικό της εταιρείας SCHNEIDER

Φωτιστικά σώματα TCW060 2X36 της εταιρείας PHILIPS

Τηλεφωνικό κέντρο της εταιρείας PANASONIC

Υλικά αντικεραυνικής προστασίας της εταιρείας ΕΛΒΗΧ Α.Β.Ε.Ε.

Υλικά εγκατάστασης δικτύου CCTV της εταιρείας DELL

Υλικά εγκατάστασης δικτύου CCTV της εταιρείας HIKVISION

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΥΛΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ (ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΑ)

Αερώψυκτο – Ψυκτικό συγκρότημα παροχής 100RT, της εταιρείας Systemair

Κεφαλή καταιωνισμού ύδατος (sprinkler), της εταιρείας CPF

Ανεγκυστήρας οχημάτων και ανεγκυστήρες ατόμων των εταιρειών ΝΤΟΠΛΕΡ

Α.Β.Ε.Ε. και KLEEMAN HELLAS Α.Β.Ε.Ε.

Σύστημα μίας φάλης κατάσβεσης CO2 των 30 kg, της εταιρείας Α.Β.Σ. S.L.R .

Πυροσβεστήρας ξηράς κόνεως φορητός Pa 6kg και 12kg, της εταιρείας MOBIAK

Α.Ε.

Πυροσβεστήρας διοξειδίου του άνθρακα Co2 φορητός 6kg, της εταιρείας MOBIAK

Α.Ε.

Ακροφύσιο εκτόξευσης σκόνης διαμέτρου 1/2 ins, της εταιρείας και MOBIAK Α.Ε.

Ακροφύσιο εκτόξευσης CO2 διαμέτρου 1/2 ins, της εταιρείας ACON ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΑ

ΤΟ **100%**
πολυουρεθανικό
για μια ζωή

Αεροδρόμιο «Domodedovo», Μόσχα

απόλυτη
στεγάνωση

εξαιρετικές αντοχές
σε μηχανικές και καιρικές
καταπονήσεις

ιδανικό για ταράτσες
χωρίς κλίσεις

ιδανικό για
στεγάνωση λεπτομερειών

Εμπορικό Κέντρο «One Salonica», Θεσσαλονίκη

ISO FLEX PU500

Πολυουρεθανικό στεγανωτικό ταρτσών
ενός συστατικού

Λευκό ή έγχρωμο • Επαλειφόμενο • Ελαστομερές

υπογράφει **ΜΕΓΑΛΑ ΕΡΓΑ**

ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

801-11-150-150

1 ασπική μονάδα
ΔΕ-ΠΑ 7:30 - 15:30

Μάθετε
περισσότερα
για το προϊόν

CERTIFIED COMPANY

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

17ο χλμ. Θεσ/νίκης - Αγ. Αθανασίου
Τ.Θ. 1043, 570 03 Αγ. Αθανάσιος
Τ 2310 576 000, F 2310 722 475

ΑΘΗΝΑ

57ο χλμ. Ε.Ο. Αθηνών - Λαμίας
320 11 Οινόφυτα
Τ 22620 56406, F 22620 31644

isomat
building quality

ISOMAT A.B.E.E.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΔΟΜΙΚΩΝ ΧΗΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΝΙΑΜΑΤΩΝ
www.isomat.gr
info@isomat.gr

ΜΕΣΑ ΕΠΕ

Συστοιχία δύο φιαλών σκόνης 50Lb, της εταιρείας MOBIAC A.E
 Κομβίο ενεργοποίησης της κατάσβεσης, της εταιρείας KAC ALARM COMPANY LIMITED
 Στοιχείο εντολής CONTROL MODUL, της εταιρείας INIM ELECTRONICS s.r.l.
 Γενικός πίνακας πυρανίχνευσης διευθυνσιοδοτημένος και αναλογικός 1 loop, της εταιρείας INIM ELECTRONICS s.r.l.
 Σειρήνα συναγερμού με φλας, των εταιρειών INIM ELECTRONICS s.r.l. και KLAXON SIGNALS Ltd.
 Μπουτόν συναγερμού (υαλόφρακτο), της εταιρείας INIM ELECTRONICS s.r.l.
 Ανιχνευτής πυρκαϊάς ιονισμού-καπνού συμβατικός ρυθμιζόμενης ευπάθειας, της εταιρείας INIM ELECTRONICS s.r.l.
 Ανιχνευτής πυρκαϊάς θερμοδιαφορικός συμβατικός ρυθμιζόμενης ευπάθειας, της εταιρείας INIM ELECTRONICS s.r.l.
 Ανιχνευτής πυρκαϊάς θερμοδιαφορικός συμβατικός ρυθμιζόμενης ευπάθειας, της εταιρείας INIM ELECTRONICS s.r.l.
 Ανιχνευτής πυρκαϊάς ιονισμού-καπνού διευθυνσιοδοτημένος ρυθμιζόμενης ευπάθειας, της εταιρείας INIM ELECTRONICS s.r.l.
 Φωτεινή πινακίδα "STOP CO2", της εταιρείας MOBIAC A.E.
 Κομβίο ακύρωσης εντολής κατάσβεσης, της εταιρείας MOBIAC A.E.
 Τοπικός πίνακας ελέγχου εγκατάστασης ανίχνευσης-κατάσβεσης 2 ζωνών και 1 εντολής κατάσβεσης, της εταιρείας INIM ELECTRONICS s.r.l.
 Πυροσβεστική φώτλα επίτοιχη ή χωνευτή, της εταιρείας JEF – ΦΡΑΓΚΟΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ.
 Πυροσβεστικό συγκρότημα παροχής 110 m³/h, της εταιρείας WILLO HELLAS ABEE
 Υποβρύχιο αντλητικό συγκρότημα λυμάτων ονομαστικής ισχύος 7,0 m³/h, της εταιρείας WILLO HELLAS ABEE
 Πιεστικό συγκρότημα ύδρευσης, της εταιρείας WILLO HELLAS ABEE
 Πιεστικό δοχείο υδρεύσεως πλήρες για πίεση λειτουργίας έως 6 atm χωρητικότητας 300 l, της εταιρείας Reflex Winkelmann GmbH
 Δοχείο διαστολής Κλειστό με μεμβράνη χωρητικότητας 320 l, της εταιρείας Reflex Winkelmann GmbH
 Βαλβίδα αντεπιστροφής, της εταιρείας APM
 Φίλτρο νερού ή ατμού, της εταιρείας APM
 Αυτόματη Βαλβίδα εξαερισμού (εξαεριστικό), της εταιρείας APM
 Διαχωριστής σωματιδίων και απασεωτής, της εταιρείας GIACOMINI
 Ανεμιστήρες, της εταιρείας Soler & Palau S.A.
 Θερμική μόνωση επιφανειών αεραγωγών με πάπλωμα υαλοβάμβακα, της εταιρείας IZOCAM.
 Καλύμματα φρεατίων κυτσοειδούς της εταιρείας : YIOI A. ΜΙΣΑΗΛΙΔΗ Ο.Ε.
 Κεντρικές κλιματιστικές μονάδες, της εταιρείας Systemair

Λέβητας χαλύβδινος νερού θερμαντικής ισχύος 250.000kcal/h, της εταιρείας DIANA – SKORDAS
 Καυστήρας ελαφρού ακαθάρτου πετρελαίου ικαν. καύσεως 20 έως 30 Kg/h, της εταιρείας Riello S.p.A.
 Λεκάνη αποχωρητηρίου από πορσελάνη Υψηλής πίεσεως, της εταιρείας IDEAL STANDARD
 Λεκάνη αποχωρητηρίου από υαλώδη πορσελάνη, ειδική για νήπια σε χαμηλό ύψος, της εταιρείας HUINDA
 Νιπτήρας πορσελάνης διαστάσεων 42 X 56 cm, της εταιρείας IDEAL STANDARD
 Διάφορα αξεσουάρ πορσελάνης, της εταιρείας HUINDA
 Κάθισμα λεκάνης πλαστικό με κάλυμμα χρώματος λευκού, της εταιρείας IDEAL STANDARD
 Κατασκευή WC AMEA, των εταιρειών HUINDA και Creavit
 Αναμικτήρας (μπανιέρα), της εταιρείας VIOSPIRAL AEBE
 Νιπτήρας πορσελάνης διαστάσεων 42x56cm, της εταιρείας IDEAL STANDARD
 Μανόμετρο και Θερμόμετρο Εμβάπτισης, των εταιρειών WIKA και WATTS
 Μειωτής πίεσης ρευστού, της εταιρείας RAPHAEL
 Σύνδεσμος διαστολικός, της εταιρείας BERGHOFER
 Σύνδεσμος μεταλλικός αντικραδαμικός, της εταιρείας Shanghai Lianyang Metal & Rubber Co., Ltd
 Σφαιρική ορεοκλινική βαλβίδα (τύπου Butterfly), των εταιρειών Ningjin Hongda Co. και KSB
 Σφαιρική ορεοκλινική βαλβίδα (βάννα), της εταιρείας APM
 Σωλήνες αποχέτευσης και εξαρτημάτων PVC-U, της εταιρείας PIPELIFE ΕΛΛΑΣ Α.Ε.
 Χρώματα και αστάρι σωληνώσεων, της εταιρείας ΝΤΡΟΥΚΦΑΡΜΠΕΝ ΕΛΛΑΣ Α.Ε.Β.Ε. (KRAFT PAINTS)
 Ταχυθερμοσίφωνας ηλεκτρικός 6KW, της εταιρείας: ΞΑΦΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ & ΣΙΑ ΟΕ
 Κλιματιστική μονάδα δωματίου διαιρούμενη, της εταιρείας: GREE ELECTRIC APPLIANCES Inc
 Τοπική Κλιματιστική Μονάδα FCU, της εταιρείας: **Systemair**
 Αεραγωγοί του δικτύου αεραγωγών του κλιματισμού της εταιρείας ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε. Προμηθευτής της λαμαρίνας είναι η εταιρεία TATA ΕΛΑΣΤΡΟΝ Α.Ε. και κατασκευαστής η HELLENIC STEEL CO
 Διαφράγματα πολυφύλληλα ηλεκτροκίνητα & Πυρασφάλειες (Fire Dampers) του δικτύου αεραγωγών των εταιρειών AIRTECHNIC και BSB
 Στόμια & διαφράγματα του δικτύου αεραγωγών της εταιρείας ΑΕΡΟΓΡΑΜΜΗ Α.Ε
 Καπνοδόχος διπλού τοιχώματος ανοξείδωτος της εταιρείας Ε. ΟΥΤΑΣ - Ε. ΟΥΤΑ Ο.Ε
 SPIRODUKT ΟΥΤΑΣ
 Σχάρες διέλευσης καλωδίων και σύστημα στήριξης των εταιρειών ΕΛΒΑΝ ΑΒΕΕ και ΜΕΤΑΛΛΟΔΟΜΗ ΑΒΕΕ
 Μονώσεις σωληνώσεων κλιματισμού των εταιρειών UNION FOAM και K-FLEX.

Δώστε PHOS στις δημιουργίες σας

Το SMARTIA S67 PHOS προσφέρει μοντέρνες minimal κατασκευές χάρη στον ειδικό σχεδιασμό του με κρυφό φύλλο. Το σημαντικά μειωμένο ορατό πλάτος αλουμινίου, μόλις 72 mm, επιτρέπει τη μεγιστοποίηση του φυσικού φωτισμού βελτιώνοντας αισθητά το επίπεδο διαβίωσης. Η αξιοσημείωτη θερμομόνωση και οι εξαιρετικές επιδόσεις του συστήματος σε αέρα και νερό, το καθιστούν ιδανικό για απαιτητικά έργα υψηλών προδιαγραφών.

- / Ελάχιστο εμφανές αλουμίνιο μόλις 72 mm.
- / Μέγιστη εξοικονόμηση ενέργειας με υψηλή θερμομόνωση
 $U_w = 1,30 \text{ W/m}^2\text{K}$ για διαστάσεις κουφώματος 1,50 m x 2,20 m και $U_g = 1,00 \text{ W/m}^2\text{K}$.
- / Συνολικό βάρος φύλλου έως 180 Kg.
- / Στεγάνωση τριών επιπέδων με EPDM ελαστικά.
- / Χαμηλό κατωκάσι για απρόσκοπτη πρόσβαση σε ηλικιωμένους, παιδιά και άτομα με ειδικές ανάγκες.

www.alumil.com
info@alumil.com

SHOWROOM ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΓΩΓΟΥΣΗ 8, 564 29 ΕΥΚΑΡΠΙΑ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
T: 2313 011000, F: 2310 692473

SHOWROOM ΑΘΗΝΑΣ
Λ. ΤΑΤΟΪΟΥ 67, 136 71 ΑΧΑΡΝΕΣ, ΑΘΗΝΑ
T: 210 6298100, F: 210 8003801

Η συμβολή της ΖΑΡΙΦΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε. στο νέο κτίριο της Δημοτικής Βιβλιοθήκης και Μουσείου Κοζάνης

Η εταιρεία ΖΑΡΙΦΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε. ανέλαβε την προμήθεια και εγκατάσταση Συστημάτων Πυρανίχνευσης, Αυτόματης Κατάσβεσης, Ασφάλειας, Κλειστού κυκλώματος τηλεόρασης (CCTV), Κεντρικού Ελέγχου Ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων (BMS) και πυροσβεστικού υλικού.

Πρόκειται για το Κεντρικό Σύστημα Πυρανίχνευσης, που αποτελείται από ένα (1) πίνακα διευθυνσιοδοτούμενης πυρανίχνευσης και άνω των 300 περιφερειακών συσκευών ανίχνευσης του οίκου Inim.

Το έργο περιλαμβάνει επίσης την εγκατάσταση συστημάτων αυτόματης κατάσβεσης με διοξείδιο του άνθρακα (CO2) και ξηρά σκόνη σε χώρους ηλεκτρομηχανολογικών υποδομών του κτιρίου.

Η ασφάλεια του κτιρίου καλύπτεται από Σύστημα Ασφάλειας αποτελούμενο από ένα (1) πίνακα GALAXY του οίκου Honeywell και άνω των 100 περιφερειακών συσκευών ανίχνευσης για την αποτροπή διάρρηξης και εισβολής εντός του Κτιρίου.

Η εποπτεία των εσωτερικών χώρων του κτιρίου γίνεται από Κλειστό Κύκλωμα Τηλεόρασης, αποτελούμενο από δεκαέξι (16) σταθερούς έγχρωμους εικονολήπτες, οι οποίοι καταγράφονται σε ένα (1) Ψηφιακό καταγραφέα (DVR), κατασκευής των οίκων Honeywell και VISTA.

Η κεντρική διαχείριση των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων και των αντίστοιχων συστημάτων, αλλά και η εξοικονόμηση της κατανάλωσης ενέργειας, υλοποιείται με την εγκατάσταση σύγχρονου συστήματος BMS του οίκου Honeywell.

Το σύστημα αποτελείται από δέκα (10) Τοπικούς Πίνακες Ελέγχου που συνολικά υποστηρίζουν πάνω από 700 περιφερειακά σημεία ελέγχου εισόδων και εξόδων.

Τον αυτόματο έλεγχο και την κεντρική διαχείριση εκτελεί το λογισμικό ARENA του οίκου Honeywell, το οποίο διαθέτει πάρα πολλές δυνατότητες λειτουργίας και επέκτασης, ενώ αποτελεί ότι πιο σύγχρονο στον τομέα των λογισμικών συστημάτων κτιριακών και όχι μόνο εγκαταστάσεων. Έχει σχεδιαστεί έτσι ώστε με τη χρήση του λογισμικού ARENA να επιτευχθεί εξοικονόμηση κατανάλωσης της ενέργειας του Κτιρίου.

Μέσω της θυγατρικής Εταιρείας ACON, υλοποιήθηκε η προμήθεια του πυροσβεστικού εξοπλισμού, όπως πυροσβεστικές φωλιές, σταθμούς εργαλείων και φορητούς πυροσβεστήρες.

Η Ελληνική Εταιρεία ΖΑΡΙΦΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε. ιδρύθηκε το 1972, με αντικείμενο τη μελέτη, εισαγωγή, προμήθεια, εγκατάσταση και συντήρηση Συστημάτων Ασφαλείας έναντι κλοπής και ληστείας, Πυρανίχνευσης και Ανίχνευσης εκρηκτικών και τοξικών αερίων, Κατάσβεσης και Πυρόσβεσης, Κλειστού Κυκλώματος Τηλεόρασης και Μεταφοράς Εικόνας και Τηλεμετρίας, Ελέγχου Πρόσβασης και Ωρομέτρησης και Ελέγχου Διαχείρισης Ενέργειας Κτιρίων.

ΖΑΡΙΦΟΠΟΥΛΟΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ & ΕΛΕΓΧΟΥ
Το Z της Ασφάλειάς σας

ΖΑΡΙΦΟΠΟΥΛΟΣ, ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ & ΕΛΕΓΧΟΥ

Ευθύνη μας η Ασφάλειά σας

Είναι μεγάλη Ευθύνη να ασχολείσαι με την Ασφάλεια, ένα κοινωνικό αγαθό υψηλής σημασίας για όλους. Εμείς, στην Ελληνική εταιρεία ΖΑΡΙΦΟΠΟΥΛΟΣ, με ηγετική παρουσία στα Προϊόντα & Υπηρεσίες Ασφάλειας, Πυρασφάλειας και Αυτοματισμού στην Ελλάδα, σεβόμαστε και υποστηρίζουμε αυτή την Ευθύνη, με:

Εμπειρία 5 δεκαετιών, **παρουσία** σε 4 χώρες, **εξειδικευμένο** και άρτια εκπαιδευμένο προσωπικό 220 ατόμων, **εγκαταστάσεις** 35.000+ συστημάτων σε Ελλάδα, Ν.Α. Ευρώπη, Μ. Ανατολή και Β. Αφρική, **συνεργασίες** με τους μεγαλύτερους και πιο αξιόπιστους Οίκους Ασφαλείας παγκοσμίως, πάνω από **22.000** ικανοποιημένους Πελάτες και Συνεργάτες.

Δεν είναι τυχαίο ότι η ΖΑΡΙΦΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε. ανακηρύσσεται τα τελευταία χρόνια ως ηγέτιδα του κλάδου Εισαγωγής και Εμπορίας Ηλεκτρονικών Συστημάτων Ασφαλείας, στους σημαντικότερους δείκτες της κλαδικής Μελέτης της ICAP (2013-2017).

Για όλα αυτά και ακόμα περισσότερα, τα στελέχη και το προσωπικό μας κάνουν πράξη καθημερινά, με εμπιστοσύνη και αξιοπιστία, τη **Δική σας Ασφάλεια, Δική μας Ευθύνη!**

ΖΑΡΙΦΟΠΟΥΛΟΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ & ΕΛΕΓΧΟΥ

Το **Z** της Ασφάλειάς σας

www.zarifopoulos.com

Κεντρικά Ιδιόκτητα Γραφεία & Αποθήκες: Αθήνα - Δωδεκανήσου 14 & Ικονίου Αλσούπολη Ν.Ιωνίας, Αθήνα - Δωδεκανήσου 1 & Περγάμου 77 Αλσούπολη Ν.Ιωνίας.
Τηλ.: +30 210 2713970 - Φαξ: +30 210 2779542, E - mail: athens@zarifopoulos.com - Πωλήσεις: sales@zarifopoulos.com - Υποστήριξη: support@zarifopoulos.com
Αθήνα • Θεσσαλονίκη • Πάτρα • Ηράκλειο • Ρόδος • Κως • Κέρκυρα • Λάρισα • Ξάνθη • Ιωάννινα • Χίος • Μυτιλήνη • Καλαμάτα • Κεφαλονιά • Ζάκυνθος • Λευκάδα • Καστοριά • Βόλος • Κατερίνη • Σόφια • Τίρανα • Λευκωσία

“ Η Βιβλιοθήκη της Κοζάνης θεωρείται - και δικαίως - η δεύτερη μεγαλύτερη Βιβλιοθήκη μας μετά την Εθνική Βιβλιοθήκη »

Με τα λόγια αυτά ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας **Προκόπης Παυλόπουλος** σφράγισε την τελετή των εγκαινίων του νέου κτηρίου της Κοβενταρείου Δημοτικής Βιβλιοθήκης Κοζάνης, που πραγματοποιήθηκε στις 10 Οκτωβρίου στην Κοζάνη.

Κε Δεσποτίδη τι σημαίνει η Κοβενταρείος Δημοτική Βιβλιοθήκη για την Κοζάνη;

Η Βιβλιοθήκη της Κοζάνης ταυτίζεται με την ιστορική ύπαρξη της πόλης της Κοζάνης εδώ και τρεις και πλέον αιώνες. Είναι ένα σύμβολο της πόλης, μία κιβωτός γνώσης, πληροφοριών, ιστορικών δεδομένων, η οποία αφορά έξω από τα όρια της πόλης, αφορά το σύνολο του ελληνισμού. Είναι όμως ταυτόχρονα και ένας χώρος «ζωντανός» με εκατοντάδες επισκέπτες καθημερινά. Ένας χώρος που συνδυάζει το χθες με το σήμερα και το αύριο!

Και εδώ και λίγες μέρες σε ένα καινούριο κτήριο!

Στις 10 Οκτωβρίου το νέο κτήριο της Βιβλιοθήκης μας άνοιξε τις πύλες του. Ένα μεγάλο όνειρο για την πόλη της Κοζάνης υλοποιήθηκε με τα βήματα να έχουν ξεκινή-

Είχαμε την ευκαιρία να μιλήσουμε για το έργο αλλά συνοδικά για τη Δημοτική Βιβλιοθήκη Κοζάνης με τον Αντιδήμαρχο Στρατηγικού Σχεδιασμού και Προγραμματισμού του Δήμου Κοζάνης **Κώστα Δεσποτίδη**

σει πριν 15 τουλάχιστον χρόνια. Ένα αποτέλεσμα συλλογικής προσπάθειας των Κοζανιτών, που η αξιοποίηση του θα αποτελέσει προτεραιότητα για τις επόμενες γενιές Κοζανιτών και για τις επόμενες διοικήσεις αυτού του Δήμου, σαν ένα νήμα που συνδέει το παρελθόν και το παρόν με το μέλλον.

Ποιες δυσκολίες αντιμετώπισε ο Δήμος μέχρι να φτάσει στην ολοκλήρωση της κατασκευής του κτηρίου;

Το κτιριακό συγκρότημα που χωροθετήθηκε σε ένα τραπεζοειδές οικοδομικό τετράγωνο που γειτνιάζει με σημαντικές κοινόχρηστες και κοινωφελείς εγκαταστάσεις του Δήμου (Δημοτικό πάρκο, Δημοτικό Ωδείο, Αθλητικό Δημοτικό Κέντρο, Σχολεία), αναπτύσσεται σε τρεις διακριτούς όγκους (Βιβλιοθήκη – μουσείο Βιβλιοθήκης – ενδιάμεσος χώρος υποδοχής με πολλή-

Ένα υπερούγχρονο εμβληματικό κτήριο, που φιλοξενεί περισσότερα από 150.000 βιβλία και 400 χειρόγραφα, θησαυρούς της μεταβυζαντινής περιόδου, ιερά κειμήλια, ξυλόγλυπτα και επιγραφές.

πλής δυνατότητες χρήσης) και αντίστοιχα τμήματα αυτόνομα και αλληλεξαρτώμενα καταλαμβάνοντας συνολικά 7000m² ωφέλιμης επιφάνειας περιλαμβανομένων των αποθηκών των Η/Μ εγκαταστάσεων και του χώρου στάθμευσης οχημάτων.

Η βιβλιοθήκη καταλαμβάνει επιφάνεια 2300m² τοποθετημένη στη μεγαλύτερη βάση του τραπεζίου. Βρίσκεται σε επαφή με τον κεντρικό χώρο υποδοχής και διαθέτει ανεξάρτητη είσοδο. Αναπτύσσεται σε δύο κύρια επίπεδα και ένα πατάρι, ενώ σε ένα

χαμηλότερο επίπεδο χωροθετούνται τα παιδαίτυπα, οι ειδικές συλλογές, ο χώρος των ερευνητών καθώς και ένα μικρό εργαστήριο συντήρησης βιβλίων. Το μουσείο καταλαμβάνει επιφάνεια 1300m² και τοποθετείται στη μικρότερη βάση του τραπεζίου και αναπτύσσεται σε δύο επίπεδα.

Ο κεντρικός χώρος υποδοχής έχει διπλό ρόλο. Λειτουργεί καταρχάς ως σημείο ελέγχου όλου του κτιριακού συγκροτήματος, οδηγώντας παράλληλα τους επισκέπτες στη βιβλιοθήκη και στο μουσείο.

Παράλληλα έχει τη δυνατότητα να καλύψει εκθέσεις και μικρές εκδηλώσεις, ενώ η άμεση επαφή του με την αίθουσα σεμιναρίων, το αμφιθέατρο και το αναψυκτήριο βοηθά στην υποστήριξη πολυπληθών συνεδριακών. Το έργο προϋπολογισμού 13.400.000,00€ και συμβατοποιημένο στα 7.340.000,00€ ενταγμένο στο ΕΣΠΑ 2007-2014 του ΠΕΠ Δυτ. Μακεδονίας, πολύ υψηλών απαιτήσεων τόσο στα οικονομικά όσο και στα μηχανολογικά μέρη με πλήθος καινοτόμων στοιχείων ενσωματω-

μένα σε αυτό. Σημειώνεται εδώ ότι στο άρτιο αποτέλεσμα συνέβαλαν αφενός ο ανάδοχος και αφετέρου η ομάδα επιβλεψής από τον Δήμο Κοζάνης για το άρτιο αποτέλεσμα παρά τις αντιξοότητες που αντιμετώπισαν στη πορεία τόσο από τις απαιτήσεις του σχεδιασμού όσο και από απρόβλεπτες καταστάσεις (κατάπτωση παράρτηρου δρόμου κατά τη διάρκεια της θεμελίωσης). Η υλοποίηση αυτού του εμβληματικού αυτού έργου διαπέρασε τρεις διαφορετικές δημοτικές αρχές, πράγμα που καταδεικνύει και την πίστη και το χρέος για την ολοκλήρωση του απέναντι στους πολίτες.

Βιβλιοθήκη και αρχιτεκτονική

Η αρχιτεκτονική μορφή των βιβλιοθηκών απασχολεί τους ειδικούς ιδιαίτερα εν όψη των νέων τεχνολογιών που έτσι κι αλλιώς αμφισβητούν ήδη τα όρια του χώρου της σύγχρονης βιβλιοθήκης. Η βιβλιοθήκη χωρίς τοίχους είναι μια πραγματικότητα. Το νέο προφίλ και η εικόνα της σύγχρονης βιβλιοθήκης δεν είναι όμως μόνο η web ιστοσελίδα της αλήθια και ο φυσικός της χώρος. Μέσα από θέσεις και αντιθέσεις ενός οργανωμένου αισθητικού πρίσματος πρέπει να βλέπουμε το αρχιτεκτονικό αποτέλεσμα μια βιβλιοθήκης. Σε αυτό το αποτέλεσμα στοχεύουν και συνεισφέρουν όλοι οι εμπλεκό-

μενοι στον σχεδιασμό: αρχιτέκτονες, πολεοδόμοι, interior designers, κατασκευαστές, συντηρητές και φυσικά οι βιβλιοθηκονόμοι και οι διαχειριστές.

Για το πολιτικό σκέλος οι Βιβλιοθήκες πρέπει να αποτελούν Κιβωτό της Δημοκρατίας, πολυπολιτισμικοί ανοικτοί χώροι διακίνησης ιδεών, συναντήσεων, συζητήσεων, προβληματισμού και προσέλευσης νέων ανθρώπων, που σήμερα σιγά-σιγά χάνουν την επαφή τους με το βιβλίο.

Κοινός παρονομαστής όλων το κτίριο Αναφοράς – Κέντρο Πολιτισμού, χαρακτηριστικά που φαίνεται να διατηρούνται και στις περισσότερες σύγχρονες σχεδιαστικές προσεγγίσεις.

Οι βιβλιοθήκες μπορεί κατεξοχήν να ανήκουν στη κατηγορία των εμβληματικών κτιρίων και να λειτουργούν είτε σε μεγάλα ιστορικά κτίρια είτε σε σύγχρονα που αποτυπώνουν τις αρχιτεκτονικές τάσεις της εποχής τους αποτελώντας κέντρα αναφοράς και πολιτισμού για τη πόλη αλήθια και αποθήκες γνώσης και μνήμης. Στους ίδιους χώρους θα συνυπάρχει στο μέλλον, η συσσωρευμένη γνώση της ανθρωπότητας σε έντυπη και ψηφιακή μορφή.

Σε αντιστοιχία με τα παραπάνω οι βιβλιοθήκες, όπως της Κοζάνης, καλούνται να διεκδικούν τους πολιτιστικούς ορίζοντες

και να μετατραπούν σε πολυπολιτισμικούς χώρους φιλοξενώντας δράσεις από όλους τους χώρους, προσελκύοντας συνεχώς νέους επισκέπτες και πέραν των στενών πλαισίων της πόλης.

Το κτίριο της Βιβλιοθήκης της Κοζάνης μπορεί να θεωρηθεί εμβληματικό, ωστόσο η πολιτική διαχείριση της Βιβλιοθήκης, ως ευρύτερου κέντρου Πολιτισμού, είναι αυτή που θα προσδώσει τη διάσταση της διαφορετικής προσέγγισης, ώστε να αποτελέσει ταυτόχρονα κτήμα και μέρος της καθημερινότητας του πολίτη.

Η αποτελεσματική συνεργασία της τοπικής αυτοδιοίκησης και της πολιτείας με τις αποφάσεις τους, του αρχιτέκτονα με τις ιδέες του και του φορέα διαχείρισης για τη λειτουργία του, αποτελούν τα απαραίτητα συστατικά στοιχεία για την επίτευξη ενός στόχου, όπως η κατασκευή της Βιβλιοθήκης.

Ο αρχιτέκτονας αποτελεί τον συνδετικό κρίκο αυτής της αλυσίδας. Ο αρχιτέκτονας είναι αυτός που με την ιστορική, κοινωνική, πολιτική, πολεοδομική, οικονομική ανάληψη και τον σχεδιασμό θα κρατήσει τις ισορροπίες στις οποίες αναφερθήκαμε παραπάνω και θα προσπαθήσει να προσδώσει τα χαρακτηριστικά αυτά που θα κάνουν το έργο αποδεκτό από τους πολίτες.

Για το κτίριο της Βιβλιοθήκης της Κοζάνης, πολυποίκιλια σχόλια υπήρξαν ακόμα και πριν την ανέγερσή του. Η συζητήσεις που αναπτύχθηκαν, γύρω από ένα τέτοιο ειδικό θέμα, πάντα είναι γόνιμες και σημαίνουν τουλάχιστον το ενδιαφέρον των συμμετεχόντων σ' αυτές. Η κριτική του τύπου «μ' αρέσει-δεν μ' αρέσει», προφανώς εμπεριέχει την υποκειμενική ματιά του κρίνοντας και συνδέεται με τα προσωπικά βιώματα, τις εμπειρίες αλλιά και τη χρονική στιγμή που ασκείται χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η αποτελεσματικότητα και η αποδοχή, που ενδεχομένως να αποκτήσει στην πάροδο του χρόνου. Ένα έργο τέτοιας κλίμακας πρέπει να εκφράζει την εποχή του σε παρόντα χρόνο και δεν μπορεί να κρίνεται πριν τη λειτουργία του.

Το κτιριακό συγκρότημα της Βιβλιοθήκης της Κοζάνης παραδίδεται στους πολίτες της πόλης ως Κέντρο Πολιτισμού και φιλοδοξεί με τη λειτουργία του και τις δραστηριότητες, που θα αναπτύξει, να αποτελέσει κοιτίδα Γνώσης και Δημοκρατίας, να προσελκύσει με τις δράσεις της τους νέους και να περάσει τα σύνορα της Δυτ. Μακεδονίας, της Ελλάδας φτάνοντας σε διεθνή επίπεδα αναγνώρισης.

Η επιτυχής έκβαση των παραπάνω στόχων, εξαρτάται σε μέγιστο βαθμό από την

αποδοχή και την συμμετοχή των πολιτών της Κοζάνης και συνδέεται με την λειτουργικότητά της και τη διαχρονικότητα της παρουσίας της στα πολιτιστικά και όχι μόνο, πράγματα της πόλης.

Τι μπορεί να βρει ο επισκέπτης στην Δημοτική Βιβλιοθήκη Κοζάνης;

Το νέο κτιριακό συγκρότημα της Δημοτικής Βιβλιοθήκης δίνει στέγη τόσο στα παλαιότερα «Μετά τα Φυσικά» και «Περί ζώων ιστορίας» του Αριστοτέλη (εκτύπωση 1497), στη «Χάρτα του Ρήγα» (εκτύπωση 1796-97), στον Παγκόσμιο χάρτη του Άνθιμου Γαζή (1800), στην πρώτη ελληνική εφημερίδα των αδελφών Μαρκίδων Πούλιου («Εφημερίς» 1790-1797) όσο και σε 120.000 χειρόγραφα, κώδικες, χάρτες, φυλλιάδια και βιβλία, μέχρι και στο «Αστερίξ και Κλεοπάτρα» των Ρενέ Γκοσινί και Αλμπέρ Ουντερζό, εξηγεί στο κοινό ελληνικό και ξένο, γιατί και πώς όλος αυτός ο πολιτιστικός πλούτος συγκεντρώθηκε στην πόλη της Κοζάνης των τελευταίων τριών αιώνων, καθιστώντας την ένα από τα βασικά ιστορικά κέντρα ανάπτυξης του Ελληνικού Διαφωτισμού, δείχνει πού μπορεί να προσβλέπει η

κοινωνία της Κοζάνης και κάθε ελληνικής πόλης, για την μετεξέλιξή της από ιστορικό κέντρο του ελληνικού διαφωτισμού στα Βαλκάνια σε μελλοντική ισότιμη πόλη της Ενωμένης Ευρώπης.

Στους χώρους της Βιβλιοθήκης φιλοξενούνται το δανειστικό τμήμα, αναγνωστήριο, χώρος βιβλιοστασιών, χώρος καταλογογράφησης και επεξεργασίας υλικού, χώρος υποδοχής (φουαγιέ, βεστιάριο, πωλητήριο), καφέ, αίθουσα σεμιναρίων αμφιθέατρο (140 θέσεων), παιδική βιβλιοθήκη, εργαστήριο συντήρησης χαρτιού, εργαστήριο εικόνων, εργαστήριο ήχου, αίθουσα παιδιτών, αίθουσα συλλογών (Μητροπολίτου Διονυσίου, Φάνη Πάμπα), αίθουσα αρχειακού υλικού, κέντρο πληροφορικής (media lab), χώροι διοίκησης (γραφεία προσωπικού, διεύθυνσης, δημοσίων σχέσεων, αίθουσα συσκέψεων, ηχογράφησης κτλ), βοηθητικοί χώροι και χώροι υγιεινής.

Αντιμετωπίζουμε το νέο κτήριο της Βιβλιοθήκης μας ως ένα πολυχώρο για τους χρήστες της, για τους ερευνητές, για το κοινό κάθε τύπου εκδηλώσεων, σεμιναρίων και εκπαιδευτικών δράσεων για όλες τις ηλικίες και ιδιότητες.

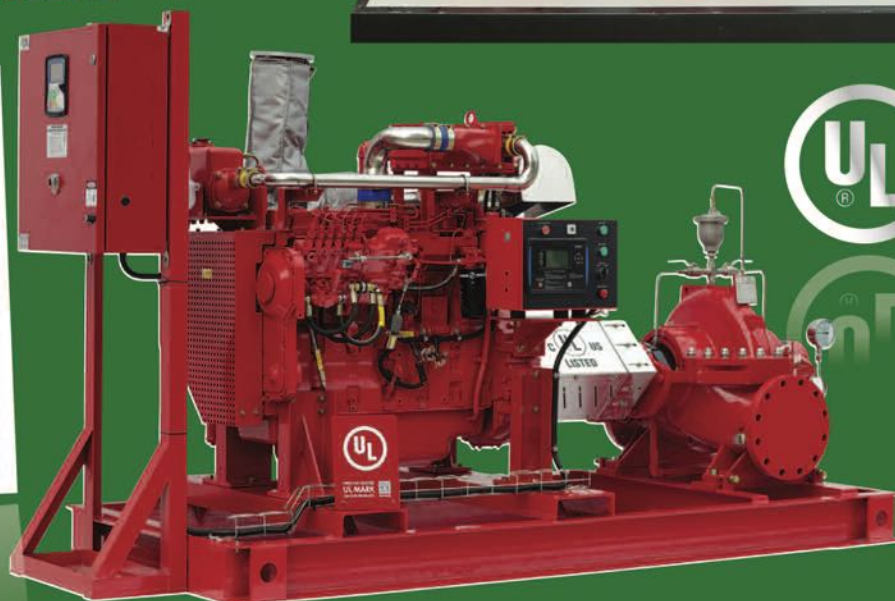
Εξαρτήματα ΥΔΡΟΔΟΤΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ

ΣΥΣΤΗΜΑ Ολικής Κατάκλισης HFC-227ea

ΑΝΤΛΙΕΣ ΠΥΡΟΣΒΕΣΗΣ

MOBIAK®
FIREFIGHTING • GASES • MEDICAL est. 1977

Ακολουθήστε μας!

www.mobiak.gr

T: 28210 63222
email: sales@mobiak.gr

Η ΜΟΒΙΑΚ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΑΝΕΡΧΟΜΕΝΗ ΔΥΝΑΜΗ

Η ΜΟΒΙΑΚ ΑΕ είναι ένας από τους κορυφαίους παραγωγούς και προμηθευτές πυροσβεστικού εξοπλισμού & συστημάτων πυροπροστασίας παγκοσμίως. Επίσης δραστηριοποιείται στον τομέα των βιομηχανικών – ιατρικών αερίων και ιατρικού εξοπλισμού - homecare.

Η **ΜΟΒΙΑΚ**, ξεκίνησε το 1977 από την έδρα της στην Ελλάδα, αναπτύσσοντας δραστηριότητα σε Βαλκάνια και Ευρώπη για να επεκταθεί σήμερα σε περισσότερες από 70 χώρες σε όλο τον κόσμο. Διαθέτει ιδιόκτητο υπερσύγχρονο εργοστάσιο παραγωγής στην Ελλάδα, παράγοντας προϊόντα για την πυροσβεστική βιομηχανία που ανταποκρίνονται στα διεθνή πρότυπα ποιότητας.

Το τετράπτυχο της εταιρείας: **Ποιότητα, Ποικιλία, Ανταγωνιστικές Τιμές και Άμεση Παράδοση** συνέβαλλε τα μέγιστα στην αλματώδη πρόοδο και η επιτυχημένη πορεία συνεχίζεται. Όσον αφορά τον πυροσβεστικό τομέα, η **ΜΟΒΙΑΚ** εμπορεύεται πάνω από 1000 διαφορετικά προϊόντα, πολλά από τα οποία αφορούν διαφορετικούς τύπους πυροσβεστήρων, όλα πιστοποιημένα σύμφωνα με Ευρωπαϊκά Πρότυπα (EN3, CE, MED, EN1866, EN1964). Στη γκάμα προϊόντων περιλαμβάνεται ακόμα σειρά UL-ULC πυροσβεστήρων σύμφωνη με τα Αμερικανικά Πρότυπα.

Η **ΜΟΒΙΑΚ** κατασκευάζει μεταξύ άλλων **φορητούς και τροχήλατους πυροσβεστήρες** Ξηράς Σκόνης, Αφρού, Co2, Νερού, WetChemical, CleanAgent, **πιστοποιημένους από διεθνώς αναγνωρισμένους φορείς** όπως: BSI (UK), NF (Γαλλία), Apragaz (Βέλγιο), MPADresden (Γερμανία), KIWA (Ολλανδία), UL (USA), RINA (Ιταλία), EBETAM (Ελλάδα).

Με ανθρώπινο δυναμικό περισσότερων των 140 ατόμων και με σύγχρονης τεχνολογίας μηχανήματα, η **ΜΟΒΙΑΚ δύναται και εγγυάται υψηλής ποιότητας Προϊόντα και Υπηρεσίες**, ενώ είναι πιστοποιημένη κατά ISO 9001:2015 από τον Φορέα ABS QualityEvaluations, κατά ISO 14001:2015 από τον TÜV Rheinland, κατά OHSAS 18001:2007 από την EBETAM και κατά ISO 13485:2012 από το EKAΠΤΥ. Σε διαρκή τροχιά ανάπτυξης, το 2018 η **ΜΟΒΙΑΚ** προέβη σε αγορά νέου οικοπέδου 25.000m² επεκτείνοντας το εργοστάσιο, στο οποίο θα κατασκευαστούν νέες κτηριακές εγκαταστάσεις με σκοπό να στεγαστεί επιπρόσθετη ρομποτική γραμμή συναρμολόγησης πυροσβεστήρων και ακόμα αυτόματη συσκευασία προϊόντων και παλετοποίηση παραγγελιών. Υπάρχει πλέον η δυνατότητα για προσαρμοσμένη (customized) συσκευασία/παλετοποίηση αναλόγως των ποσοτήτων. Πρόσθετα κατασκευάζεται νέο κτήριο 2.000m² με λειτουργία ως κέντρο διανομής – αποθηκευτικός χώρος προϊόντων. Ακόμα, στο ίδιο οικόπεδο, θα δημιουργηθεί trainingcenter – κέντρο εκδηλώσεων – συνεδριακός χώρος. Η επένδυση κοστολογείται στα 7.000.000€ πλέον του κόστους αγοράς οικοπέδου.

Η προσήλωση της εταιρείας στο αρχικό όραμα για ολική ποιότητα των προϊόντων και υπηρεσιών της, οδήγησαν τη ΜΟΒΙΑΚ στην κατάκτηση της 1ης θέσης στην Ελλάδα και στις ταχύτερα αναπτυσσόμενες Ευρωπαϊκές εταιρίες του κλάδου.

Η ΜΟΒΙΑΚ παραμένει
πιστή στις αρχές της.

- Αξία στην ασφάλεια
- Επένδυση στη Ποιότητα

Δημοσιονομικοί καταλογισμοί...

Τάσος Γακίδης

Νομικός Συμβούλος της ΠΕΣΕΔΕ

Δημοσιονομικός καταλογισμός είναι ο, μετά από σχετικό δημοσιονομικό έλεγχο, καταλογισμός ποσών δημοσιονομικών ελλείψεων.

Έλλειμμα, κατά τη διάταξη του εδαφ. α' της παρ. 1 του άρθρου 152 του Ν. 4270/2014, είναι «οποιαδήποτε έλλειψη χρημάτων, αξιών και υλικού που διαπιστώνεται με τη νόμιμη διαδικασία στη διαχείρισή του, καθώς και οποιαδήποτε άλλη κατάσταση διαχείρισης που θεωρείται έλλειμμα από το νόμο». Κατά την πάγια νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου έλλειμμα είναι η επί έλλαιτον αδικαιολόγητη διαφορά μεταξύ της ποσότητας χρημάτων, υλικού κ.λπ. που έπρεπε να υπάρχει, σύμφωνα με τα εξαγόμενα από τους τηρούμενους λογαριασμούς, με βάση τα νόμιμα διαχειριστικά στοιχεία και εκείνης της ποσότητας χρημάτων κ.λπ. που πράγματι υπάρχει. Η μείωση της περιουσίας του δημοσίου ή η μη αύξηση αυτής σε περίπτωση παράνομης μη είσπραξης εσόδου συνιστά το ουσιαστικό έλλειμμα.

Τυπικό έλλειμμα συνιστά, έστω και αν δεν υπάρχει μείωση της δημόσιας περιουσίας κατά τη διαχείριση του δημοσίου υπολόγου

«κάθε πληρωμή που: α. Δεν ανάγεται στην αρμοδιότητα του υπολόγου. β. Έγινε χωρίς τα προβλεπόμενα από τις ισχύουσες διατάξεις δικαιολογητικά. γ. Αφορά δαπάνες για τις οποίες δεν έχουν τηρηθεί οι νόμιμες διαδικασίες εκ μέρους του υπολόγου. δ. Έχει γίνει αχρεώστητα από υπαιτιότητα του υπολόγου. ε. Είναι άσχετη με το σκοπό της διαχείρισης»

(εδαφ. β' της παρ. 1 του άρθρου 152 του Ν. 4270/2014). Επί ουσιαστικού ελλείμματος ο καταλογισμός αυτού σε βάρος του υπολόγου που το προέκρινε έχει αποκαταστατικό χαρακτήρα, ενώ στην περίπτωση του τυπικού ελλείμματος ο καταλογισμός του έχει κυρωτικό χαρακτήρα. Σύμφωνα με πάγια νομολογία του ΕλΣυν

«ο καταλογισμός, ως ενάσκηση δέσμιας αρμοδιότητας, είναι υποχρεωτικός, εφόσον διαπιστώνεται έλλειμμα σε δημόσια διαχείριση, ανεξαρτήτως εάν από τις μη νόμιμες διαχειριστικές ενέργειες επήλθε ή όχι ζημία»

(ΟλΕλΣυν 27/2010, IV Τμ. 551/2012, VII Τμ. 3065/2011, 1834/2010, 2176/2010) ή

«εάν έγινε ή όχι ιδιοποίηση χρημάτων από τον υπόλογο» (VII Τμ. 2176/2010).

Ο καταλογισμός γίνεται στον **υπόλογο**, αυτόν δηλαδή που είτε βάσει νόμου είτε βάσει σχετικής σύμβασης είτε στην πράξη (έστω και χωρίς νόμιμη εξουσιοδότηση) διαχειρίστηκε τα χρήματα ή τις αξίες ή τα υλικά στα οποία διαπιστώνεται το έλλειμμα, από κοινού ενδεχομένως με αυτούς που συνέβαλαν, ως συνευθυνόμενοι, στη δημιουργία του ελλείμματος. Είναι, επίσης, αυτός που απλώς έλαβε αχρεωστήτως το ποσό του ελλείμματος, χωρίς να έχει εμπλακεί στη διαχείριση των οικείων χρημάτων ή αξιών ή υλικών.

Σύμφωνα με την υπ' αριθ. 2325/2018 απόφαση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου

«Για τα ελλείμματα αυτά ο υπόλογος ευθύνεται καταρχήν για κάθε πταίσμα, δηλαδή και για ελαφρά αμέλεια, η οποία μάλιστα τεκμαίρεται, απαλλάσσεται δε μόνο εάν ο ίδιος επικαλεσθεί και αποδείξει ότι καμία απολύτως υπαιτιότητα, ως προς την επέλευση τους, δεν

και Δημόσια Έργα

τον βαρύνει (βλ. απόφ. Ε.Σ. 2/2014, 1805/2007 Ολομ., 203/2010 ΙΥ Τμ.) ή ότι διεκόπη ο αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ των τυχόν υπαίτιων πράξεων ή παραλείψεων αυτού και του δημιουργηθέντος ελλείμματος (πρβλ. απόφ. 1551/2008 ΙΥ Τμ. Ε.Σ.). Σε περίπτωση δε που η υπαιτιότητά του εξικνεῖται μέχρι του βαθμού της βαρείας αμέλειας ή του δόλου, καταλογίζονται σε βάρος του υπολόγου, πέραν του ποσού του ελλείμματος, και οι εκάστοτε οριζόμενες από τις διατάξεις των άρθρων 5 και 6 του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν.δ. 356/1974) προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής».

Επομένως, για τον καταλογισμό στον υπόλογο δεν απαιτείται η απόδειξη υπαιτιότητάς του, καθώς τεκμαίρεται ότι ευθύνεται για τη δημιουργία του ελλείμματος (η **ευθύνη** του είναι νόθος αντικειμενική). Το τεκμήριο είναι μαχητό και ο υπόλογος μπορεί να προβάλει την έλλειψη υπαιτιότητάς του ως προς τη δημιουργία του ελλείμματος ώστε να μην του καταλογιστεί το σχετικό ποσό. Σε κάθε περίπτωση το όργανο καταλογισμού οφείλει να αποδείξει την αιτιώδη

συνάφεια μεταξύ των πράξεων ή παραλείψεων του υπολόγου και της δημιουργίας του ελλείμματος.

Με Πράξη Καταλογισμού Επιτρόπου καταλογίσθηκε ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων, η οποία αποτελούσε την Προϊσταμένη Αρχή του έργου,

«ως συνευθυνόμενος για τη δημιουργία του ελλείμματος, διότι όφειλε ως εκ της θέσεώς του κατά τη νομοθεσία των έργων να ελέγχει αν τηρείται η διαδικασία πιστοποίησης και παραλαβής του έργου, να ζητά ενημέρωση για την πορεία εκτέλεσης του έργου και επίσης να ελέγχει την προσήκουσα εκτέλεση των καθηκόντων εκ μέρους των ιεραρχικά υφισταμένων του και διότι υπέγραψε τον Α.Π.Ε. και τις καταστάσεις πληρωμής συμβάλλοντας αιτιωδώς στη δημιουργία του ελλείμματος. Ωστόσο, δεδομένου ότι η υπογραφή του Α.Π.Ε. ήταν υπό την έννοια του άρθρου 40 του Ν. 3669/2008 υποχρεωτική, ενώ η υπογραφή των καταστάσεων πληρωμής αποτελούσε μέρος της διοικητικής διαδικασίας εκκαθάρισης της δαπάνης, ότι η διαδικα-

σία παραλαβής των έργων από την προϊσταμένη αρχή δεν μπορεί να εκκινήσει αν δεν υποβληθεί η βεβαίωση περάτωσης των εργασιών από τη διευθύνουσα υπηρεσία, ότι ως Διευθυντής της Τεχνικής Υπηρεσίας ήταν επιφορτισμένος με ένα μεγάλο όγκο αρμοδιοτήτων, ενώ ταυτόχρονα εκτελούνταν δεκάδες μικρά και μεγάλα έργα από όλα τα Τμήματα της Τεχνικής Υπηρεσίας και ότι στη συνέχεια προέβη σε σειρά ενεργειών για την τακτοποίηση των έργων, η παράλειψη εκ μέρους του της άσκησης της προσήκουσας ιεραρχικής εποπτείας στους υφισταμένους του δεν μπορεί να αποδοθεί σε δόλο ή βαριά αμέλεια ...»

Η ευθύνη του υπολόγου για την πρόκληση του ελλείμματος είναι αυτοτελής και διαφορετική και, ως εκ τούτου, δεν συναρτάται ούτε προϋποθέτει τη συνδρομή ποινικής ή πειθαρχικής ευθύνης. Συνεπώς, η αθώωση υπολόγου ή συνευθυνόμενου από το αρμόδιο υπηρεσιακό συμβούλιο, καθώς και από το αρμόδιο ποινικό δικαστήριο δεν αίρουν τη δημοσιολογιστική ευθύνη του (ΟλΕΔΣυν 478/2014). Εφόσον, όμως, τα πραγματικά περιστατικά για τα οποία διώ-

χθηκε ποινικά το προς καταλογισμό πρόσωπο αλλά αθωώθηκε, έστω και λόγω αμφιβολιών, ταυτίζονται πλήρως με αυτά για τα οποία ζητείται ο καταλογισμός του, η αθωωτική ποινική απόφαση δεσμεύει το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Ως **συνευθυνόμενος** θεωρείται το πρόσωπο εκείνο που, ενώ δεν μπορεί να χαρακτηριστεί υπόλογος, αναμειγνύεται και συμπράττει στη διαχειριστική διαδικασία ή επικουρεί τον υπόλογο και ασκεί, υπό ευρεία έννοια, διαχειριστικές πράξεις χωρίς τις οποίες (πράξεις ή παραλείψεις) δεν θα μπορούσε να προκύψει το έλλειμμα. Ο συνευθυνόμενος φέρει την ίδια ευθύνη και τις ίδιες υποχρεώσεις με τον υπόλογο.

- Δήμαρχος καταλογίσθηκε ότι ως υπόλογος, που ως τέτοιος θα καταλογιζόταν σε περίπτωση έκδοσης εντολής πληρωμής μη νόμιμου χρηματικού εντάλματος (ΧΕ), αλλά ως συνευθυνόμενος, επειδή υπέγραψε ψευδείς βεβαιώσεις παραλαβής εργασιών οι οποίες χρησιμοποιήθηκαν ως δικαιολογητικά των ΧΕ για τις εικονικές συναλλαγές του δήμου, ενώ ως υπόλογος καταλογίσθηκε ο ταμίας του δήμου (ΟλΕλΣυν 2319/2012).

- Ως συνευθυνόμενος καταλογίστηκε Δημοτικός Σύμβουλος και μέλος της Επιτροπής περί καλής ή μη εκτέλεσης των έργων Δήμου, διότι υπέγραψε, χωρίς προηγούμενης και προβεί σε ουσιαστικό έλεγχο, τις βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης δημοτικών έργων, τα οποία ουδέποτε εκτελέστηκαν και οι βεβαιώσεις αυτές αποτέλεσαν δικαιολογητικά για την εκκαθάριση και εντολή πληρωμής εικονικών δαπανών (ΕλΣυν VII Τμ. 597/2014).

- Με Πράξη Καταλογισμού Επιτρόπου καταλογίστηκαν τα μέλη της Επιτροπής Παραλαβής διότι παρέλαβαν έργο ο τίτλος του οποίου δεν ανταποκρινόταν στην ακριβή θέση του.

Ως **αχρεωστήτως (ή ανοικείως) λαβών** θεωρείται το πρόσωπο που λαμβάνει στην κατοχή του δημόσιο χρήμα προς τον σκοπό της απόσβεσης έναντι αυτών υποχρέωσης του Κράτους, η οποία ωστόσο, κατά το χρόνο της καταβολής είτε δεν υφίσταται, καθότι ουδέποτε γεννήθηκε ή μεταγενέστερα και προ της καταβολής αποσβέστηκε είτε η καταβολή τελεί υπό αναβλητική αίρεση ουδέποτε πληρωθείσα.

Σ' αυτή την περίπτωση της δίχως νόμι-

μης αιτίας κατοχής δημοσίου χρήματος γεννάται υποχρέωση του αχρεωστήτως λαβόντος περί επιστροφής αυτής. Η ευθύνη του είναι αντικειμενική και άρα ο καταλογισμός θα λάβει χώρα ανεξάρτητα από τον βαθμό υπαιτιότητάς του και η ευθύνη αυτή θα βαρύνει και τους κληρονόμους του (ΕλΣυν Ι Τμ. 2190/2012). Οι αχρεωστήτως λαβόντες δεν επιβαρύνονται με προσαυξήσεις.

Με Πράξη Καταλογισμού Επιτρόπου, η συμβατική δαπάνη έργου που εκτελέστηκε αλλά δεν παραλήφθηκε από την αρμόδια Επιτροπή καταλογίζεται και

«στον ανάδοχο του έργου, ο οποίος όφειλε να τηρεί φάκελο του έργου με πλήρη επιμετρητικά στοιχεία και Φ.Α.Υ. μέχρι την οριστική παραλαβή αυτού, ως αχρεωστήτως λαβών».

Ο καταλογιζόμενος ως ευθυνόμενος για τη δημιουργία τυπικού ελλείμματος, ελλείμματος δηλαδή που δεν οφείλεται σε πραγματική έλλειψη χρημάτων ή αξιών ή υλικών αλλά σε πληρωμή μη νόμιμων ή μη κανονικών δαπανών, μπορεί να επικαλεστεί παραβίαση της **αρχής της αναλογικότητας** προκειμένου να απαλλαγεί από τον καταλογισμό είτε στο σύνολό του είτε εν μέρει, λαμβανομένων υπόψη της σοβαρότητας της σχετιζόμενης με το έλλειμμα παράβασης, της έκτασης της απόκλισής της από τη δημοσιονομική νομιμότητα και των εκάστοτε συνθηκών τέλεσης της παράβασης.

Στις περιπτώσεις δε καταλογισμού του αχρεωστήτως λαβόντος, ο καταλογισμός του οποίου δεν εξαρτάται καταρχήν από οποιαδήποτε υπαιτιότητά του, η νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου δέχεται την εφαρμογή της **αρχής της χρηστής διοίκησης**, ως λόγο πλήρους ή μερικής απαλλαγής από τον καταλογισμό εφόσον συντρέχουν η καλή πίστη του λαβόντος και η παρέχηση μεγάλου χρονικού διαστήματος, λαμβανομένης υπόψη και της οικονομικής του αδυναμίας να επιστρέψει το ποσό.

Τόσο δε ο καταλογιζόμενος ως ευθυνόμενος για τη δημιουργία τυπικού ελλείμματος όσο και ο καταλογιζόμενος ως αχρεωστήτως λαβών ποσό τυπικού ελλείμματος, δύνανται να προβάλουν, στο πλαίσιο του δικαστικού ελέγχου της καταλογιστικής σε βάρος τους πράξης ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου, **ένσταση αδικαιοδότητου πλουτισμού** του υπέρ ου ο καταλογισμός νομικού προσώπου από το ποσό του ελλείμματος.

Αρμόδια όργανα καταλογισμού είναι το Ελεγκτικό Συνέδριο, οι Οικονομικοί Επιθεωρητές και οι αρμόδιοι Διατάκτες.

Η διοικητική **διαδικασία** που προηγεί-

ται του καταλογισμού του υπόλογου είναι η ακόλουθη: Όταν δεν υπάρχουν στοιχεία προς στοιχειοθέτηση εξ αρχής της καταλογιστικής ευθύνης προηγείται η κλήση προς Ένορκη Διοικητική Εξέταση. Η κατάθεση του υπαλλήλου στη φάση αυτή δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε βάρος του σε περίπτωση που τελικά υπάρξει καταλογισμός, διότι εξετάζεται ενόρκως.

Εφόσον υπάρξουν αποχρώσεις ενδείξεις σε βάρος του, καλείται, φερόμενος ως κατηγορούμενος αντίστοιχης ποινικής διαδικασίας, να εξεταστεί ανωμοτί.

Πριν την επιβολή της καταλογιστικής πράξης, πρέπει να λάβει χώρα κλήση προς ακρόασή του, κατά την οποία του γνωστοποιείται η πράξη ή παράλειψη και το ποσό που θα του καταλογισθεί.

Ακολουθεί η κλήση του υπόλογου για αναπλήρωση του ελλείμματος που έχει διαπιστωθεί και του δίδεται προθεσμία 48 ωρών από την κοινοποίηση του σχετικού εγγράφου προκειμένου να εξοφληθεί το προς καταλογισμό ποσό, ώστε να αποφύγει τον καταλογισμό.

Η εν λόγω κλήση αποτελεί, ενόψει του δικαιολογητικού αυτής λόγου και της βαρύτητας των συνεπειών που επιφέρει ο καταλογισμός, ουσιαστικό τύπο της οικείας διαδικασίας, η μη τήρηση ή πλημμελής τήρηση του οποίου επάγει την ακυρότητα της καταλογιστικής απόφασης. Αν δεν αναπληρωθεί το έλλειμμα κοινοποιείται η καταλογιστική πράξη, η οποία συνιστά εκτελεστή διοικητική πράξη.

Αν ο υπόλογος δεν αιτηθεί και λάβει προσωρινή διαταγή αναστολής εκτέλεσης, το καταλογισθέν ποσό βεβαιώνεται ταμειακά στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., η οποία, εφόσον το χρέος έχει καταστεί ληξιπρόθεσμο, αποστέλλει νέα ατομική ειδοποίηση ληξιπρόθεσμων χρεών προ κατασκέσεως.

Παράλληλα, ενεργοποιείται και η διάταξη του άρθρου 25§1 του ν. 1882/1990, η οποία προβλέπει το ποινικό αδίκημα της μη καταβολής βεβαιωμένων και ληξιπρόθεσμων χρεών προς το Δημόσιο.

Η προσβολή της καταλογιστικής πράξης: Η εκδιδόμενη καταλογιστική πράξη υπόκειται στα ένδικα βοηθήματα της έφεσης, της ανάκλησης και της αίτησης αναθεώρησης.

Η έφεση είναι το ένδικο βοήθημα που ασκεί ο καταλογισθείς υπόλογος (ή συνευθυνόμενος ή αστικός υπεύθυνος ή αχρεωστήτως λαβών) κατά της καταλογιστικής σε βάρος του πράξης. Η προθεσμία ασκήσεώς της είναι εξήντα ημέρες (60) και αρχίζει από την επίδοση ή την καθ' οιονδήποτε τρόπο περιέλευση ή αποδεδειγμένη πλήρη γνώση

της καταλογιστικής πράξης.

Ασκείται είτε με κατάθεση ή επίδοση στη γραμματεία του Ελεγκτικού Συνεδρίου είτε με κατάθεση σε οποιαδήποτε δημόσια αρχή η οποία υποχρεούται αμέσως να διαβιβάσει το δικόγραφο στο Ελεγκτικό Συνέδριο. Για την παραδεκτή άσκηση της έφεσης θα πρέπει να καταβληθεί παράβολο ίσο με το 1% του αμφισβητούμενου ποσού χωρίς τις τυχόν καταλογισθείσες προσαυξήσεις (το παράβολο δεν θα είναι κατώτερο των 30 ευρώ, ενώ αν υπερβαίνει το ποσό των 1.500 ευρώ καταβάλλεται το ποσό αυτό και το επιπλέον οφειλόμενο καταλογίζεται με την απόφαση σε περίπτωση απόρριψης ή εν μέρει αποδοχής της έφεσης).

Η άσκηση εφέσεως κατά καταλογιστικής πράξης δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα και γι' αυτό πρέπει να ασκείται αίτηση αναστολής κατά της καταλογιστικής πράξης.

Προϋποθέσεις άσκησης της αίτησης αναστολής είναι η φύση της προσβαλλομένης πράξης ως καταλογιστικής, το έννομο συμφέρον του αιτούντος, η εμπρόθεσμη άσκηση της έφεσης κατά της ίδιας καταλογιστικής πράξης για την οποία αιτείται η αναστολή, η καταβολή παραβόλου 20 ευρώ και η επίκληση και (κατά πιθανολόγηση) απόδειξη ανεπανόρθωτης βλάβης.

Πέραν της αίτησης αναστολής, προ-

βλέπεται και η αίτηση προσωρινής διαταγής μέχρι να εκδοθεί η απόφαση επί της αναστολής. Το γεγονός ότι καταλογίζονται πολύ μεγάλα ποσά τυπικών ελλείψεων στους υπόλογους, στους συνευθυνόμενους και στους αχρεωστήτως λαβόντες ανεξάρτητα από την προσωπική τους ευθύνη (υπαιτιότητα) προκαλεί συχνά την **παρέμβαση του νομοθέτη** υπέρ των καταλογισθέντων είτε με διατάξεις περί αναδρομικής νομιμοποίησης των οικείων αρχικώς μη νόμιμων δαπανών είτε ακόμα και περί περιορισμού των ποσών των καταλογισμών ή και πλήρους απαλλαγής των υπόλογων από αυτούς (βλ. άρθρα 37 του Ν. 3801/2009 και 105 του Ν. 4129/2013). Σύμφωνα με τον Πάρεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου Αθ. Καρακίδα («Δημοσιονομικοί καταλογισμοί και δημοσιονομικές διορθώσεις.

Δρόμοι παράλληλοι ή τεμνόμενοι;»), «Οι δημοσιονομικοί καταλογισμοί εξασφαλίζουν την αυξημένη λογοδοσία όσων διαχειρίζονται δημόσια χρήματα, αξίες και υλικά, καθώς αυτοί απειλούνται με την επιβολή καταλογισμών για οποιοδήποτε έλλειμμα στη διαχείρισή τους, που μάλιστα ανέρχονται κατά ποσό στο σύνολο του ελλείμματος, ακόμα κι όταν αυτοί ευθύνονται έστω

και για ελαφρά τους αμέλεια για τη δημιουργία του ελλείμματος. Ωστόσο, δεν είναι και ο πλέον αποτελεσματικός τρόπος ανάκτησης των ποσών των ελλείψεων, καθώς στις περισσότερες περιπτώσεις υποκειμένα τους είναι οι αρμόδιοι για τη διαχείριση χρημάτων μικροεισοδηματίες υπάλληλοι των δημόσιων νομικών προσώπων, που συνήθως αδυνατούν να καταβάλουν τα πολλή φορές δυσανάλογα με την οικονομική τους δυνατότητα καταλογισθέντα ποσά. Επίσης, οι ίδιοι αυτοί υπάλληλοι διαχειριστές καταλογίζονται με ποσά μη νόμιμων δαπανών, για τη μη νομιμότητα των οποίων όμως δεν ευθύνονται κυρίως οι ίδιοι, που πολλή φορές λόγω της έλλειψης σχετικών νομικών και τεχνικών γνώσεων δεν δύναται καν να διαπιστώσουν τη μη νομιμότητα, ακόμα και αν επιδείξουν τη μέγιστη δυνατή επιμέλεια κατά τη διαχείρισή τους, αλλά οι αρμόδιοι διατάκτες, που έχουν λάβει τις μη νόμιμες δημιουργικές των δαπανών αποφάσεις και δεν καταλογίζονται».

M LIFT
ΑΣΤΟΡΑΣ

25ετής εμπειρία στα Ανυψωτικά Μηχανήματα

Υψηλού επιπέδου υπηρεσίες
στις πιο ανταγωνιστικές τιμές
και στα καθορισμένα
χρονικά πλαίσια

Σύγχρονο στόλο από
ανυψωτικά μηχανήματα
μέχρι και 8 τόνων

Έμπειροι πτυχιούχοι χειριστές
με μεγάλη πείρα σε κάθε είδους
ανυψωτική εργασία, ακόμη και
την πιο εξειδικευμένη.

Ενοικίαση

- Επέκταση δραστηριοτήτων χωρίς εκταμίευση κεφαλαίου
- Σταθερό και προϋπολογισμένο κόστος χρήσης
- Κάλυψη εποχικών και έκτακτων αναγκών
- Αποφυγή κόστους συντήρησης
- Σταθερό μηνιαίο κόστος
- Τα μηχανήματα ενοικίασης είναι άριστα συντηρημένα.

www.mastoras-lift.gr

Φορτοεκφόρτωση

Προδιαγραφές ασφάλειας και λειτουργίας με βάση την Ευρωπαϊκή νομοθεσία και εφοδιασμένα με όλα τα απαραίτητα έγγραφα (άδειες λειτουργίας, πιστοποιητικά καταλληλότητας και ασφάλισης για Αστική Ευθύνη και φθορές προς τρίτους στους Εκθεσιακούς χώρους) αλλά κυρίως στην ικανότητα και αποτελεσματικότητα του προσωπικού μας.

Ροδοδάφνης 54, Γλυκά Νερά, Παιανία 153 54
Τηλ.: 210 66 55 890-1 • Fax: 210 66 55 892
email: info@mastoras-lift.gr

ΚΡΙΣΙΜΑ ΘΕΜΑΤΑ

Ανάθεσης και Εκτέλεσης Συμβάσεων Δημοσίων Έργων

ΓΙΑ ΤΗ ΔΑΝΕΙΑ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ

Στην περίπτωση που οικονομικός φορέας επιθυμεί να στηριχθεί στις ικανότητες άλλων φορέων, η απόδειξη ότι θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους, γίνεται με την υποβολή σχετικού συμφωνητικού των φορέων αυτών για τον σκοπό αυτό.

Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΣΤΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΕΡΓΟΥ

Γενικά - Ο χρόνος εκτέλεσης του έργου

Η σύμβαση εκτέλεσης του έργου είναι «διαρκής» σύμβαση (διαρκεί δηλαδή σε μακρό χρόνο και δεν είναι στιγμιαία, όπως π.χ. η εκτέλεση σύμβασης προμήθειας). Εύλογα επομένως ορίζονται, σε κάθε σύμβαση έργου, με τα συμβατικά τεύχη (συνήθως στην Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων) οι προθεσμίες περάτωσής του, κατά το σύνολο ή και κατά διακριτά τμήματα. Οι προθεσμίες των έργων, καθώς και η παράτασή τους, δημιουργούν συχνά τριβές και διαφωνίες μεταξύ εργοδότη και αναδόχου, ενώ είναι συννηθισμένη η κριτική που ασκείται στους φορείς εκτέλεσης των έργων, για την ευκολία με την οποία εγκρίνονται αλητιάλληλης παρατάσεις των προθεσμιών των έργων, με αποτέλεσμα σπανίως να τηρούνται τα αρχικά χρονοδιαγράμματα εκτέλεσης. Για να αντιμετωπίσει τα προβλήματα ο νομοθέτης τροποποίησε αρκετές φορές τις σχετικές διατάξεις, κυρίως με το Ν 2229/1994 και στη συνέχεια με το Ν 3263/2004, με σκοπό να δυσχεράνει, τόσο για την υπηρεσία όσο και για τους αναδόχους, την χορήγηση παρατάσεων και να παραδίδονται τα έργα στον προβλεπόμενο χρόνο.

Με τις προθεσμίες του έργου συνάπτονται διάφορες επί μέρους ρυθμίσεις, όπως η οριακή προθεσμία, το χρονοδιάγραμμα του έργου, οι ποινικές ρήτρες για παραβίαση των προθεσμιών και η πρόσθετη καταβολή («πριμ»). Όλα τα παραπάνω θέματα συνδέονται με τις αποφάσεις της Προϊσταμένης Αρχής με τις οποίες αποφασίζεται η παράταση των προθεσμιών και απαγγέλλονται συνέπειες, οι οποίες εξαρτώνται κυρίως από τον αντισυμβαλλόμενο (ανάδοχος ή εργοδότης) που κρίνεται υπαίτιος για την καθυστέρηση της εκτέλεσης του έργου.

Νομοδοτικά εξ άλλου, έχουν συνδεθεί οι προθεσμίες του έργου και με τη λήξη της σύμβασης του έργου, δηλαδή τη διάλυση της σύμβασης.

Οι προθεσμίες του έργου ρυθμίζονται από το **άρθρο 147 του Ν 4412/2016**, το οποίο παρουσιάζει δύο επουσιώδεις διαφορές με το **άρθρο 48 του Ν 3669/2008**: Αφενός στην παρ. 7 καθιρύεται η περίπτωση κατά την οποία ο χρόνος παράδοσης περιλαμβάνεται στα κριτήρια ανάθεσης του έργου (κατά το άρθρο 86 παρ. 2

Χρήστος Μντικίδης
Νομικός Σύμβουλος
του Κράτους

δ' του Ν 4412/2016).

Αφετέρου **τίθενται προθεσμίες**, τόσο για την υποβολή της αίτησης του αναδόχου για την παράταση των προθεσμιών του έργου (ένα τουλάχιστον μήνα προ της λήξεως της συνολικής προθεσμίας), όσο και για την έκδοση της εγκριτικής απόφασης της Π.Α. (τρίμηνο από τον υποβολή της αίτησης).

Η τελευταία αυτή προσθήκη επαναλαμβάνει (επεκτείνοντας την εφαρμογή της σε όλες τις συμβάσεις δημοσίων έργων) τη διάταξη του **άρθρου 78 του Ν 4313/2014**, με την οποία ορίστηκε ότι για τις **συγχρηματοδοτούμενες συμβάσεις (και μόνο)** το αίτημα για παράταση της συνολικής προθεσμίας, πρέπει να υποβάλλεται τουλάχιστον ένα (1) μήνα πριν από τη συμβατική λήξη του έργου (συνολική προθεσμία) και η έγκριση επί του αιτήματος από την Προϊσταμένη Αρχή πρέπει να χορηγείται εντός τριών (3) μηνών από την ημέρα υποβολής του αιτήματος του αναδόχου, έστω και αν στο μεταξύ η προθεσμία του έργου έχει λήξει⁸.

⁸ Η ρύθμιση αυτή εφαρμόστηκε όχι μόνο στις νέες, αλλά και σε όλες τις εν εξελίξει συμβάσεις συγχρηματοδοτούμενων δημοσίων έργων, για αιτήματα που είχαν κατατε-

θεί πριν από τη συμβατική λήξη τους (χωρίς ακόμα και την τήρηση του μηνός) και είχε δοθεί η έγκριση της Π.Α. εντός τριμήνου από την αίτηση, νομιμοποιώντας έτσι, αναδρομικά, τη διαδικασία χορήγησης παράτασης.

Τα είδη των προθεσμιών

Οι προθεσμίες διακρίνονται στη **συνολική** και τις **τμηματικές** προθεσμίες. Οι προθεσμίες του έργου υπολογίζονται κατά την επεξεργασία των συμβατικών τευχών και **ορίζονται στα τεύχη αυτά** (στη Διακήρυξη ορίζεται η συνολική και στην ΕΣΥ οι τμηματικές προθεσμίες), κατά την **τεχνική εκτίμηση της αναθέτουσας αρχής**. Σημειώνεται ότι έχει εκδοθεί και ισχύει σχετικά η Υ.Α. Δ17/01/117/ΦΝ 332/1989 με θέμα «Έγκριση προδιαγραφών μελέτης και εφαρμογής χρονικού προγραμματισμού και Διοίκησης έργων» (Β' 862), με την οποία ορίζεται ότι, μαζί με τις υπόλοιπες μελέτες των έργων, εκπονείται και «**μελέτη χρονικού προγραμματισμού**», επί τη βάση δε αυτής της μελέτης (εφόσον βεβαιώς εκπονηθεί, αφού η εκπόνησή της δεν θεωρείται απαραίτητη) υπολογίζονται οι **απαραίτητες για την εκτέλεση του έργου προθεσμίες**. Είναι πάντως ελάχιστες (έως μηδαμινές) οι περιπτώσεις που έχουν εκπονηθεί τέτοιες μελέτες, συνήθως δε, η εκτίμηση του χρόνου εκτέλεσης των έργων γίνεται εμπειρικά, από τις τεχνικές υπηρεσίες του εργοδότη.

Οι τμηματικές προθεσμίες διακρίνονται σε αποκλειστικές και ενδεικτικές. Αποκλειστικές τμηματικές προθεσμίες είναι αυτές που σχετίζονται με την παράδοση τμημάτων του έργου, των οποίων η αποπεράτωση έχει ιδιαίτερη σημασία για τον εργοδότη, ενώ οι **ενδεικτικές** χρησιμοποιούνται ως σταθμοί ενδιάμεσου ελέγχου της πρόόδου του έργου. Εφόσον οι τμηματικές προθεσμίες, που τυχόν ορίζονται στη σύμβαση, δεν κατονομάζονται ως αποκλειστικές, νοούνται ως ενδεικτικές. Η παραβίαση των αποκλειστικών τμηματικών προθεσμιών συνεπάγεται την **ανεκκλήτη επιβολή ποινικών ρητρών**, ενώ για παραβίαση των **ενδεικτικών** επιβάλλονται μεν ποινικές ρήτρες, **ανακαλούνται όμως υποχρεωτικά αν το έργο περατωθεί μέσα στην συνολική εγκεκριμένη προθεσμία**.

Ο **υποχρεωτικός ορισμός** ενδεικτικών προθεσμιών κατά την παρ. 6 του άρθρου 48 ΚΔΕ (ανά ένα ή δύο μήνες και για χρόνο που αντιστοιχεί στο ένα τέταρτο (1/4) της συνολικής προθεσμίας και κατ' ελάχιστον 6 μήνες) επιβλήθηκε με το άρθρο 6 του Ν 3263/2004 (που ρυθμίζει την έκπτωση του εργολάβου) και έχει σκοπό την στενή παρακολούθηση της χρονικής εξέλιξης του έργου κατά το πρώτο – κρίσιμο – διάστημα εκτέλεσης. Η διάταξη θεσπίστηκε για να διασφαλίσει της ομαλή εκτέλεση του έργου σε περιπτώσεις που ο ανάδοχος ανέλαβε το έργο με πολύ χαμηλή (και γι' αυτό επικίνδυνη) οικονομική προσφορά.

Οι προθεσμίες εκτέλεσης αρχίζουν να τρέχουν (κατά την παρ. 2) από την ημέρα υπογραφής της σύμβασης (την επομένη της υπογραφής για την ακρίβεια, σύμφωνα με τις γενικές περί προθεσμιών διατάξεις του Κώδικα Πολιτικά Δικονομίας - άρθρο 144), εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στη σύμβαση.

Η οριακή προθεσμία

Η «οριακή» προθεσμία δεν ορίζεται με τα συμβατικά τεύχη, αλλά **υφίσταται, εκ του νόμου, για κάθε έργο** και υπολογίζεται στο ένα τρίτο (1/3) της αρχικής, ενώ δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να είναι μικρότερη των 3 μηνών (παρ. 7 του άρθρου 48). Με το Ν 2229/1994 τροποποιήθηκε η παρ. 4 του άρθρου 5 του Ν 1418/1984 και ορίστηκε ότι εφόσον ο ανάδοχος υποβάλλει αίτηση για παράταση της προθεσμίας, μέσα στην αρχική συμβατική προθεσμία και για λόγους που δεν οφείλονται στην αποκλειστική του υπαιτιότητα, ως **νέα συνοδική προθεσμία** νοείται πλέον, τόσο για τον καθορισμό της οριακής προθεσμίας όσο και για την επιβολή διοικητικών και των παρεπόμενων χρηματικών κυρώσεων (ποινικών ρητρών), η αρχική μαζί με την παράταση ή τις (τυχόν) παρατάσεις.

Η **σημασία της οριακής προθεσμίας** έγκειται στο ότι, μέχρι την εξάντησή της, η Π.Α. **μπορεί να χορηγεί και αυτεπαγγέλτως** παρατάσεις της προθεσμίας, ενώ στη συνέχεια μπορεί να χορηγήσει προθεσμία μόνο μετά από σχετικό αίτημα του αναδόχου. Αντίστοιχα, αν κατά την εξέλιξη του έργου, η Π.Α. χορηγήσει παράταση χωρίς αίτηση του αναδόχου, η νέα προθεσμία δεν μπορεί να υπερβεί την οριακή προθεσμία. Τέλος, αν παρέλθει η οριακή προθεσμία χωρίς να έχει περατωθεί το έργο, μπορεί ο ανάδοχος, εφόσον δεν ευθύνεται για την καθυστέρηση, να ζητήσει την διάλυση της σύμβασης (48 παρ. 4 ΠΔ 609/1985 και ήδη άρθρο 62 παρ. 6 του ΚΔΕ)⁹.

⁹ **ΣτΕ 4365/2014.** Ο ανάδοχος έχει το δικαίωμα να ζητήσει τη διάλυση της συμβάσεως, λόγω παρελθούσας της, κατά το άρθρο 5 παρ. 4 του Ν 1418/1984, όπως η διάταξη αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 παρ. 3 του Ν 2229/1994, οριακής προθεσμίας του έργου χωρίς υπαιτιότητα του, για τον υπολογισμό δε της ανωτέρω οριακής προθεσμίας συνυπολογίζεται στην αρχική (συμβατική) προθεσμία και η εγκριθείσα, κατόπιν αιτήσεως του αναδόχου, παράταση της συνοδικής προθεσμίας του έργου, εφόσον η ως άνω αίτηση υποβλήθηκε μέσα στην αρχική συμβατική προθεσμία και δεν οφείλεται η παράταση σε υπαιτιότητα του αναδόχου. Εξάλλου, δεν κωλύεται ο ανάδοχος να υποβάλει αίτηση για διάλυση της συμβάσεως, μετά την πάροδο της οριακής προθεσμίας, εφόσον αυτός υπέβαλε, μετά την πάροδο της αρχικής συμβατικής προθεσμίας, νέα αίτηση για παράταση της συνοδικής προθεσμίας του έργου, η οποία εγκρίθηκε από την προϊσταμένη αρχή (πρβλ. ΣτΕ 4410/2011).

Περαιστωικά: Κατά το χρόνο υποβολής της ένδικης αίτησης διαλύσεως, (21.6.2004), υπήρχε καθυστέρηση εκτέλεσης του έργου υπερβαίνουσα το 1/3 της συνοδικής συμβατικής προθεσμίας (οριακή προθεσμία), δεδομένου ότι η συνοδική προθεσμία της εργολαβίας έληξε στις 2.12.2003, η δε οριακή προθεσμία έληξε στις 20.4.2003, (300 ημέρες η αρχική συμβατική προθεσμία συν 120 ημέρες η πρώτη παράταση ίσον 420 ημέρες X 1/3 ίσον 140 ημέρες η οριακή προθεσμία). Νόμιμη η αίτηση διάλυσης της εργολαβίας, λόγω παρέλευσης της οριακής προθεσμίας του έργου, παρά την υποβολή αίτησης παράτασης στις 16.7.2003, και επίσης δεύτερης αίτησης παράτασης στις 4.12.2003. Δεν μπορεί να αποκρουσθεί το αίτημα του αναδόχου περί διαλύσεως με την

επίκληση του άρθρου 281 ΑΚ, διότι το δικαίωμα του αναδόχου να ζητήσει τη διάλυση διοικητικής σύμβασης, εφόσον συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις, απορρέει από σχέση δημοσίου δικαίου, ενώ το άρθρο 281 ΑΚ αφορά την άσκηση ιδιωτικών δικαιωμάτων, ενώ η διάταξη του άρθρου 25 παρ. 3 του Συντάγματος αφορά την κατάχρηση ατομικού δικαιώματος εκ μέρους του φορέα αυτού, περίπτωση που δεν συντρέχει εν προκειμένω (βλ. ΣτΕ 338/2014, 3995/2012, κ.α.).

ΣτΕ 4410/2011. Το δικαίωμα του αναδόχου να ζητήσει τη διάλυση της συμβάσεως, λόγω παρελθούσας της οριακής προθεσμίας με υπαιτιότητα του κυρίου του έργου, δεν μπορεί να ασκηθεί πριν από τη λήξη της προθεσμίας αυτής, στην οποία, προκειμένου να εξερευνηθεί, συνυπολογίζεται στην αρχική (συμβατική) προθεσμία και η δοθείσα παράταση της (ΣΕ 3715/03), εφόσον το αίτημα του αναδόχου για παράταση υποβλήθηκε «μέσα στην αρχική συμβατική προθεσμία και δεν οφείλονται (οι παρατάσεις) σε υπαιτιότητά του». Αντίθετα, δεν κωλύεται ο ανάδοχος να υποβάλει αίτηση για διάλυση της συμβάσεως, μετά την πάροδο της οριακής προθεσμίας, όπως αυτή υπολογίζεται ανωτέρω, και πριν από την πάροδο της κατά παράταση, αιτήσεως αυτού, προθεσμίας, εφόσον η αίτησή του (περί παρατάσεως) υποβλήθηκε μετά την πάροδο της «αρχικής συμβατικής προθεσμίας». Εφόσον, όπως βεβαιώνεται στην προσαρτημένη απόφαση, η **οριακή προθεσμία έληξε στις 22.4.02**, η δε κατά παράταση, αιτήσεως της αναπροσδιορίσας εταιρείας και υπαιτιότητα του κυρίου του έργου, προθεσμία έληξε στις 31.5.02, βάσει, όμως, αιτήσεων (2.4.02) υποβληθεισών και εγκριθεισών (3.12.01 και 25.4.02) «μετά την εκπνοή της συμβατικής προθεσμίας», ως τέτοιες νοουμένων, κατά το νόμο (άρθρο 5 παρ. 4 εδ. δ' του Ν 1418/84 όπως τροποποιήθηκε), της «αρχικής συμβατικής προθεσμίας», δηλαδή, μετά την 14.6.01, η **αίτηση διαλύσεως της συμβάσεως εγκρίθηκε υποβλήθηκε (31.5.02), μετά τη λήξη της οριακής προθεσμίας (22.5.02).**

Η οριακή προθεσμία αποτελεί θεσμό που **διασφαλίζει πρωτίτως τα συμφέροντα του εργοδότη**, υπό την έννοια ότι απαντά στο ερώτημα «για πόσο χρόνο υποχρεούται ο ανάδοχος να συνεχίζει την εκτέλεση του έργου», υποχρεώνοντάς τον να συνεχίσει την εκτέλεση του έργου ακόμα και μετά την λήξη της συμβατικής προθεσμίας. Τούτο δεν σημαίνει, πάντως ότι με τη λήξη της οριακής προθεσμίας ο ανάδοχος υποχρεούται να λύσει τη σύμβαση, **αντίθετα μπορεί, εφόσον επιθυμεί, να συνεχίσει την εκτέλεση ζητώντας συνεχώς παρατάσεις, μέχρι το έργο να ολοκληρωθεί.** Μπορεί, υπό την έννοια αυτή, να γίνει ένας παραλληλισμός της οριακής προθεσμίας, με το χρόνο ισχύος της προσφοράς των διαγωνιζομένων, στη διαδικασία ανάθεσης, στην οποία οι διαγωνιζόμενοι δεσμεύονται να μείνουν στο διαγωνισμό μέχρι ενός χρονικού σημείου (τον χρόνο λήξης της προσφοράς τους), πηλην μπορούν έγκυρα, και μετά τη λήξη, να δεχθούν να υπογράψουν τη σύμβαση του έργου.

Η παράταση των προθεσμιών του έργου

Αποτελεί συνηθισμένο φαινόμενο να μην ολοκληρώνεται η εκτέλεση των έργων μέσα στις συμβατικές προθεσμίες. Η καθυστέρηση στην εκτέλεση των εργασιών των έργων οφείλεται σε πολλούς παράγοντες, που **μπορεί να μην οφείλονται στον ανάδοχο**, όπως στην περίπτωση της αύξησης των εργασιών της σύμβασης ή της αντισυμβατικής συμπεριφοράς του εργοδότη (όταν λ.χ. δεν παραδίδει έγκαιρα το χώρο εκτέλεσης ενός έργου, εξαιτίας καθυστέρησης στη συντέλεση των απαιτητριών ή όταν καθυστερεί την παράδοση των αναγκαίων μελετών

ή όταν υποχρηματοδοτεί το έργο καθυστερώντας την πληρωμή εγκεκριμένων λογαριασμών ή λόγω αρχαιολογικών ευρημάτων, που κωλύουν ή ανατελίζουν την εκτέλεση ενός έργου,¹⁰ κ.ο.κ.), **ή να οφείλονται σε αυτόν**, όπως όταν εκτελεί το έργο με αργούς ρυθμούς, λόγω κακής οργάνωσης και διαχείρισης. Ανακύπτει στην περίπτωση αυτή ανάγκη παράτασης των προθεσμιών, η οποία **πρέπει να χορηγείται πριν τη λήξη της προθεσμίας που ήδη τρέχει** – αρχικής ή κατά παράταση – αλλιώς, αν έχει λήξει η προηγούμενη προθεσμία, η χορήγηση νέας θεωρείται ως **ανανέωση της προθεσμίας**, έννοια που δεν προβλέπεται στο δίκαιο των δημοσίων έργων και γι' αυτό θεωρείται απαγορευμένη (βλ. έπεται σχετικά την επόμενη παράγραφο).

¹⁰ Αν συμβεί κάτι τέτοιο έχει εφαρμογή το άρθρο 37 παρ. 12 του ΚΔΕ.

Η παράταση εγκρίνεται με απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής, αφού συνιστά τροποποίηση της σύμβασης (και η τροποποίηση των συμβάσεων αποτελεί αρμοδιότητα της Προϊσταμένης Αρχής).

Με την απόφαση περί παράτασης **καθορίζεται, υποχρεωτικά, το υπαίτιο για την καθυστέρηση μέρος** (παρ. 9)¹¹ και επομένως **αν η παράταση χορηγείται με αναθεώρηση ή χωρίς αναθεώρηση.**

¹¹ ΣτΕ 3409/2015. Παράταση της συμβατικής προθεσμίας περάτωσης του έργου χωρίς αναθεώρηση. Αιτιολογημένη η σχετική κρίση της Προϊσταμένης Αρχής διότι η καθυστέρηση ολοκλήρωσης των εργασιών ανάγεται στον κύκλο ευθύνης της αναδόχου, η οποία όφειλε να γνωρίζει το χρονοδιάγραμμα παραγωγής του υλικού από το εργοστάσιο κατασκευής της προμηθεύτριας εταιρείας. Δεν καθιστά ανατιολογήτη την προσαρτηθείσα πράξη το γεγονός ότι η διοίκηση παρέβλεψε να επιβάλει σε βάρος της αναδόχου ποινικές ρήτρες.

Η λήξη των προθεσμιών της σύμβασης, χωρίς περάτωση του έργου

Το πλέον συχνό φαινόμενο στις συμβάσεις δημοσίων έργων είναι να μην έχει ολοκληρωθεί η εκτέλεση του έργου κατά τη λήξη της προθεσμίας (είτε πρόκειται για την αρχική προθεσμία, είτε και μετά από παράταση).

Τα ζητήματα που τίθενται στην περίπτωση αυτή είναι αν: α) Μπορεί να δοθεί παράταση μετά τη λήξη της προθεσμίας, β) η λήξη της προθεσμίας συνεπάγεται την λήξη (διάλυση) της σύμβασης, γ) εργασίες που εκτελούνται μετά τη λήξη είναι συμβατικές (και πρέπει ως εκ τούτου να πληρωθούν) ή εξωσυμβατικές. Για το ζήτημα αυτό υπάρχει **νομολογία (πρόσφατη) του ΣτΕ**, που αναφέρεται μόνο στην περίπτωση που χορηγήθηκε παράταση προθεσμίας μετά τη λήξη της οριακής (προθεσμίας)¹² και όχι για κάθε περίπτωση παράτασης (ακόμα και εντός της οριακής προθεσμίας). Για το ίδιο ζήτημα το **Ελεγκτικό Συνέδριο δέχεται, αδιακρίτως**, ότι παράταση μπορεί να χορηγηθεί μόνο πριν τη λήξη της προηγούμενης, αρχικής ή νομίμως εγκεκριμένης, προθεσμίας¹³.

12 ΣτΕ 4675/2014. Κατά τις ανωτέρω διατάξεις, αφενός μεν, παράταση της συμβατικής προθεσμίας περάτωσης του έργου μπορεί να δοθεί με έγκριση της Προϊσταμένης Αρχής, μετά από αίτηση του αναδόχου, ο οποίος σε κάθε περίπτωση είναι υποχρεωμένος να συνεχίσει την κατασκευή του έργου, για επιπλέον χρονικό διάστημα ίσο προς το ένα τρίτο της συνολικής προθεσμίας του έργου και πάντως όχι μικρότερο των τριών (3) μηνών (οριακή προθεσμία) και σε περίπτωση υπέρβασης της οριακής αυτής προθεσμίας, λόγω καθυστέρησης των εργασιών, χωρίς υπαιτιότητα του, μπορεί να ζητήσει τη διάλυση της σύμβασης, αφετέρου δε ο κύριος του έργου δύναται και μονομερώς να παρατείνει την προθεσμία περάτωσης του έργου, υπό την προϋπόθεση, όμως, ότι δεν υπερβαίνει την ως άνω οριακή προθεσμία. Από το συνδυασμό των διατάξεων αυτών, συνάγεται ότι, σε κάθε περίπτωση, είτε όταν κατόπιν υποβολής αιτήματος του αναδόχου ζητείται έγκριση της παράτασης της συμβατικής προθεσμίας περάτωσης του έργου είτε όταν η παράταση αυτή εγκρίνεται μονομερώς από τον κύριο του έργου, απώτατο χρονικό σημείο για την εξέταση του σχετικού αιτήματος και την έκδοση, από την Προϊσταμένη Αρχή, εγκριτικής της χορήγησης της παράτασης απόφασης αποτελεί η συμπλήρωση της ως άνω οριακής προθεσμίας. Τυχόν δε μεταγενεστέρως εκδιδόμενη εγκριτική απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής είναι μη νόμιμη ως αναρμοδίως, κατά χρόνο, εκδοθείσα. Αντίθετη ερμηνευτική εκδοχή θα οδηγούσε σε παρακώλυση του ανωτέρω δικαιώματος του αναδόχου να ζητήσει τη διάλυση της σύμβασης, μετά τη συμπλήρωση της ως άνω οριακής προθεσμίας και θα ισοδυναμούσε με χορήγηση νέας προθεσμίας περάτωσης του έργου, μη προβλεπόμενη από τις προπαρατεθείσες διατάξεις που διέπουν τις δημόσιες συμβάσεις.

13 ΕλΣυν VII τμ. 158/2014, 141/2014. Με τις προαναφερόμενες διατάξεις παρέχεται η δυνατότητα παράτασης της προθεσμίας αποπεράτωσης δημοσίου έργου, κατά τη διάρκεια της εκτέλεσής του και πριν από την εκπνοή αυτής, μετά από σχετική αίτηση του οικείου αναδόχου και έγκριση αυτής από την προϊσταμένη αρχή. Η αίτηση του αναδόχου για παράταση της συμβατικής προθεσμίας, που αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την έκδοση της σχετικής εγκριτικής απόφασης, πρέπει να υποβληθεί πριν από τη λήξη της αρχικής συμβατικής προθεσμίας εκτέλεσης του οικείου έργου ή της νόμιμης παράτασής της, ενώ για την έκδοση από την αρμόδια αρχή της σχετικής εγκριτικής απόφασης δεν τίθεται προθεσμία, ούτε καθορίζεται ο χρόνος έναρξης ισχύος της. Ενόψει δε της γενικής αρχής περί μη αναδρομικής ισχύος των συστατικών ατομικών διοικητικών πράξεων, η σχετική εγκριτική απόφαση δεν μπορεί να ανατρέξει σε χρόνο προγενέστερο της έκδοσής της, εκτός εάν αυτή εκδοθεί εντός ευλόγου χρόνου από τη λήξη της συνολικής προθεσμίας εκτέλεσης του έργου, οπότε ανατρέχει στο χρόνο αυτό. Και τούτο, διότι, σε αντίθετη περίπτωση, η καθυστέρηση έκδοσης της εγκριτικής απόφασης λόγω υπαιτιότητας του κυρίου του έργου θα επέβαινε σε βάρος του αναδόχου που υπέβαλε το σχετικό αίτημά του εντός της προθεσμίας για την ολοκλήρωση του έργου, λαμβανομένης υπόψη και της υποχρέωσης του τελευταίου για συνέχιση της κατασκευής του εντός της οριακής προθεσμίας. (Ελ. ΣυΝ απόφ. VI τμ. 3101/2012, 2753/2011). [Στην περίπτωση της απόφασης του **VII τμ. 141/2014**, η προθεσμία περαίωσης των εργασιών ήταν μέχρι τις 21.8.2013. Στις 12.8.2013 η ανάδοχος υπέβαλε αίτηση χορήγησης παράτασης της ως άνω συμβατικής προθεσμίας έως 30.11.2013. Το Δημοτικό Συμβούλιο με την 213/9.9.2013 απόφασή του, ενέκρινε τη χορήγηση παράτασης της συμβατικής προθεσμίας έως 23.10.2013. Στη συνέχεια, η Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή της Περιφέρειας ζήτησε τη χορήγηση νέας παράτασης και με την 298/18.11.2013 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου... δόθηκε και νέα παράταση μέχρι 30.11.2013. Με τα δεδομένα αυτά κρίθηκε ότι νομίμως παρατάθηκε η προθεσμία μέχρι 30.11.2013, καθόσον η ως άνω σχετική εγκριτική πράξη του Δημοτικού Συμβουλίου εκδόθηκε εντός ευλόγου χρόνου από τη λήξη της αρχικής προθεσμίας περαίωσης του έργου,

ύστερα από σχετική αίτηση της αναδόχου, η οποία υποβλήθηκε πριν από την παρέλευση της εν λόγω προθεσμίας.]

Είχα εκφράσει στο παρελθόν προβληματισμό για τα ζητήματα αυτά (τότε δεν υπήρχε ακόμα η σαφής και γάγια πλέον νομολογία του ΕλΣυν για το θέμα). Πλέον, μετά την παγίωση της νομολογίας, δεν χρειάζεται νομίζω να επαναλάβω τον προβληματισμό αυτό, παρόλο που δεν έχουν αντιμετωπισθεί όλα τα σχετικά θέματα (κυρίως αν η λήξη των προθεσμιών του έργου χωρίς την περάτωση των εργασιών επιφέρει - εν τω πράγματι - διάλυση της σύμβασης). Στο ζήτημα αυτό, η νομολογία του ΕλΣυν δεν αφήνει περιθώρια, νομίζω, για άλλες σκέψεις πέραν του ότι, πράγματι, σε μια τέτοια περίπτωση επέρχεται η διάλυση της σύμβασης, αφού **δεν μπορεί να συνεχιστεί η εκτέλεση των εργασιών, ούτε μπορεί να δοθεί νέα παράταση.**

Τέλος, η νέα διάταξη, αρχικά του άρθρου 78 του Ν 4313/2014 και πλέον του **άρθρου 147 παρ. 10 του Ν 4412/2016**, κατά την οποία η αίτηση του αναδόχου περί παρατάσεως της σύμβασης πρέπει να υποβληθεί ένα τουλάχιστον μήνα πριν τη λήξη της συνολικής προθεσμίας και η απόφαση έγκρισης εντός τριών μηνών (άρα και δύο μήνες μετά τη λήξη της) δείχνει ότι ο νομοθέτης ενστερνίσθηκε εν τέλει τη νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ότι μετά τη λήξη της προθεσμίας δεν υπάρχει η δυνατότητα χορήγησης νέας προθεσμίας, απαλύνοντάς την όμως ταυτόχρονα, αφού μπορεί να εγκριθεί νέα παράταση μετά τη λήξη της προηγούμενης, η οποία ανατρέχει στην επόμενη μέρα της λήξης της προηγούμενης προθεσμίας (υπό την προϋπόθεση βεβαίως ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της νέας διατάξης, δηλαδή αίτηση του αναδόχου προ της λήξεως της προθεσμίας και έκδοση της απόφασης της Π.Α. εντός τριμήνου).

ΕλΣυν VII τμ. 29/2010. παράταση της προθεσμίας χορηγηθείσα μετά τη λήξη της αρχικής ή της νόμιμα παρατεθείσας προθεσμίας δεν αποτελεί όντως παράταση αυτής, αλλά χορήγηση νέας προθεσμίας η οποία δεν προβλέπεται από τις κείμενες διατάξεις.

Όμοιος ΕλΣυν VII τμ. 280/2010, 302/2010. Εξ άλλου με αποφάσεις της **Μειζονας 7μελούς Σύμβουσης του ΕλΣυν (ενδεικτικά 3208/2011)** κρίθηκε ότι «Είναι νόμιμη η παράταση της προθεσμίας περαίωσης του έργου όταν χορηγείται, με απόφαση της προϊσταμένης αρχής, είτε χωρίς αίτηση του αναδόχου είτε ύστερα από σχετική αίτηση αυτού, κατόπιν γνωμοδότησης της διευθύνουσας υπηρεσίας, αλλή εντός της ανωτέρω συμβατικής προθεσμίας. παράταση της προθεσμίας χορηγηθείσα μετά τη λήξη της αρχικής δεν αποτελεί όντως παράταση αυτής (εφ' όσον λαμβάνει χώρα μετά την εκπνοή της και πέραν της καταληκτικής ημερομηνίας της), αλλά χορήγηση νέας προθεσμίας, η οποία, όμως, δεν προβλέπεται από τις προαναφερθείσες διατάξεις. Κατά συνέπεια, η σύμβαση της συμπληρωματικής σύμβασης είναι νόμιμη **μόνο εφ' όσον δεν έχει ακόμη εξαντληθεί η αρχική συμβατική προθεσμία** περάτωσης του κύριου έργου ή η εγκριθείσα με απόφαση του ανωτέρω οργάνου παράταση αυτής. Αντίθετη ερμηνευτική εκδοχή θα οδηγούσε σε αποδοχή της δυνατότητας καταστρατηγήσεων των σχετικών περί προθεσμιών διατάξεων, η τήρηση των οποίων υπαγορεύεται από λόγους δημοσίας τάξης, εφ' όσον συνδέονται άμεσα με το δημόσιο συμφέρον ολοκλήρωσης του έργου και παράδοσής του έγκαιρα προς θεραπεία δημόσιου σκοπού (βλ. απόφαση 3053/2011 Τμήματος Μείζονος - Επταμελούς Συνθέσης).» **Όμοιος ΕλΣυν VII τμ. 230/2013, 214/2013,**

94/2013. Δαπάνες που αφορούν σε εργασίες δημόσιου έργου, οι οποίες έχουν εκτελεσθεί μετά την εκπνοή της προβλεπόμενης από τις προαναφερόμενες διατάξεις συμβατικής προθεσμίας εκτέλεσης του έργου ή των νόμιμα χορηγηθεισών παρατάσεων αυτής, δεν είναι νόμιμες.

Στο ερώτημα ποιες είναι οι συνέπειες της λήξης των προθεσμιών του έργου, η απάντηση είναι νομικά μονοσήμαντη: Η σύμβαση **διαλύεται αυτοδίκαια**, δηλαδή χωρίς την έκδοση σχετικής απόφασης της Π.Α. και πρέπει να ακολουθηθεί η **παραλλαγή της σύμβασης** (όπως και **σε κάθε περίπτωση διάλυσης**), προκειμένου να συνεχισθεί η σύμβαση με άλλο ανάδοχο (μπορεί πάντως να μεταβληθεί η διάλυση της σύμβασης, αν υποτεθεί τι μπορεί ο ανάδοχος και θέλει να συνεχίσει την εκτέλεση της σύμβασης και να συνεχίσει η εκτέλεση με νέα προθεσμία).

Επίσης έχω την πεποίθηση ότι μπορεί να γίνει ανάθεση της υπολειπούμενης σύμβασης, κατ' εφαρμογή της **παρ. 13 του άρθρου 61** του Ν 3669/2008, στο δεύτερο ή και τρίτο μειοδότη του διαγωνισμού, αν βεβαίως αυτός ενδιαφέρεται να αναλάβει τη συνέχεια του έργου. Σημειώτεον ότι η διάταξη αυτή υπάρχει και στο νέο νόμο 4412/2016, στο άρθρο περί έκπτωσης και ορίζει ακριβώς τα ίδια¹⁴. Τούτο γιατί η διάταξη αυτή εφαρμόζεται σε περίπτωση έκπτωσης του αρχικού αναδόχου, ή και σε περίπτωση διάλυσης της σύμβασης είτε με ευθύνη της αναθέτουσας αρχής είτε και σε περίπτωση αυτοδίκαιης διάλυσης λόγω πτώχευσης του αναδόχου (περίπτωση με την οποία προσομοιάζει η περίπτωση αυτή).

¹⁴ Άρθρο 160 παρ. 13. «Αν, μετά την οριστικοποίηση της έκπτωσης, η προϊσταμένη αρχή αποφασίσει την ολοκλήρωση του έργου, προσκαλεί τον επόμενο κατά σειρά μειοδότη του διαγωνισμού, στον οποίο αναδείχθηκε ο έκπτωτος ανάδοχος και του προτείνει να αναλάβει αυτός το έργο ολοκλήρωσης της έκπτωτης εργολαβίας, με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις και βάσει της προσφοράς που υπέβαλε στο διαγωνισμό. Η σύμβαση εκτέλεσης συνάπτεται εφόσον εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση της πρότασης περιέλθει στην προϊσταμένη αρχή έγγραφη και ανεπιφύλακτη αποδοχή της. Η άπρακτη πάροδος της προθεσμίας θεωρείται ως απόρριψη της πρότασης. Αν ο ανωτέρω μειοδότης δεν δεχθεί την πρόταση σύναψης σύμβασης, η προϊσταμένη αρχή προσκαλεί τον επόμενο κατά σειρά μειοδότη, ακολουθώντας κατά τα λοιπά την ίδια διαδικασία. Εφόσον και αυτός απορρίψει την πρόταση, η προϊσταμένη αρχή για την ανάδειξη αναδόχου στο έργο προσφεύγει κατά την κρίση της είτε στην ανοικτή δημοπρασία είτε στη διαδικασία με διαπραγματεύσεις, κατά τις οικείες διατάξεις. Η διαδικασία της παραγράφου αυτής δεν εφαρμόζεται μόνο στην περίπτωση που η προϊσταμένη αρχή κρίνει αιτιολογημένα ότι οι παραπάνω προσφορές δεν είναι ικανοποιητικές για τον κύριο του έργου, **ενώ μπορεί να εφαρμόζεται αναλογικά** και σε περίπτωση ολοκλήρωσης του έργου, ύστερα από **αυτοδίκαιη διάλυση της σύμβασης** κατόπιν πτώχευσης του αναδόχου ή διάλυση **με υπαιτιότητα του κυρίου του έργου κατά τις κείμενες διατάξεις.**

Γ. Η ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΗΣ.

Κανόνας στην εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων είναι ότι εκτελούνται όπως ορίζεται στην προκήρυξη και ειδικότερα στις συμβάσεις δημοσίων έργων, ότι κατασκευάζονται σύμφωνα με τη σχετική μελέτη (**άρθρο 37 παρ. 1 και 2 του ν. 3669/2008, και 138 παρ. 1 και 2 του ν.**

4412/2016). Παρόλη αυτά προκύπτει, πολύ συχνά, η ανάγκη για διαφοροποίηση (αύξηση ή και μείωση) των ποσοτήτων εργασιών ή και διαφοροποίηση του τρόπου κατασκευής του, και τούτο κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου. Οι διαφοροποιήσεις αυτές επηρεάζουν άμεσα το εργολαβικό ανταλλάγμα, δεδομένου ότι στα συστήματα προσφοράς με κριτήριο τη **χαμηλότερη τιμή** ο ανάδοχος αμείβεται για κάθε μονάδα εργασίας, επομένως όταν προστίθενται ή αφαιρούνται ποσότητες εργασιών προκύπτει αντίστοιχη αύξηση ή μείωση της δαπάνης του έργου.

Παρόλη αυτά όμως είναι γνωστή και δεδομένη η απαίτηση των Οδηγιών της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις, να μην διαφοροποιείται το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο του έργου μετά την προκήρυξη του, παρά μόνο **για λόγους εξαιρετικούς και απρόβλεπτους**. Σχετική με το ζήτημα αυτό είναι η απόφαση επί της υπόθεσης *Succhi di Frutta*, σύμφωνα με την οποία η τροποποίηση της σύμβασης κατά τη διάρκεια εκτέλεσής της προσβάλλει την αρχή της ίσης μεταχείρισης των διαγωνισθέντων υποψηφίων. Η απαίτηση αυτή, καθώς και το γεγονός ότι πολύ μεγάλο ποσοστό των έργων που εκτελούνται στη χώρα μας, τα τελευταία είκοσι και πλέον χρόνια, συγχρηματοδοτείται από κονδύλια της Ε.Ε., υποχρέωσε τον εθνικό νομοθέτη, μετά την έκδοση της Οδηγίας 93/37 ΕΟΚ, να θέσει αυστηρούς κανόνες, ώστε να περιορίσει τις αλληλεπιδράσεις διαφοροποιήσεις (ως επί το πλείστον αυξήσεις) των ποσοτήτων εργασιών, δεδομένου ότι κάθε τέτοια διαφοροποίηση θεωρείται ως κακή διαχείριση της σύμβασης.

Η αρχή του περιορισμού έγινε με το **N 2229/1994, και αμέσως αργότερα με το N 2372/1996**, με τον οποίο οι προϋποθέσεις σύναψης συμπληρωματικών συμβάσεων ευθυγραμμίστηκαν με τις προβλεπόμενες από την Οδηγία (η προϊσχύσασα Οδηγία 93/37 καθώς και η επόμενη 2004/18 έχουν επί του θέματος των συμπληρωματικών συμβάσεων ταυτοσημείς διατάξεις, ενώ η νέα Οδηγία 2014/24 έχει ελαφρώς τροποποιήσει τις προϋποθέσεις αυτές – βλ. **άρθρο 132 του N 4412/2016**). Είναι μάλιστα **ενδιαφέρον το γεγονός** ότι, αντίθετα προς τη συνήθεια του εθνικού νομοθέτη, να θέτει ελαστικότερες διατάξεις για τα έργα με προϋπολογισμό κάτω του ορίου εφαρμογής της Οδηγίας, για τη διευκόλυνση των αναθετουσών αρχών (όπως π.χ. συμβαίνει με το αυξημένο κονδύλι των απροβλεπτών), οι διατάξεις του N. 2372/1996 που αντικατέστησαν την παρ. 1 του άρθρου 8 του N 1418/1984 (οι οποίες κωδικοποιήθηκαν ως παρ. 1 του άρθρου 57 του ν. 3669/2008) ισχύουν **ανεξάρτητα από την προϋπολογιζόμενη δαπάνη του έργου** και την **πηγή χρηματοδότησής** του, επομένως εφαρμόζονται τόσο σε έργα με προϋπολογισμό καλύτερο του ορίου της Οδηγίας, όσο στα έργα που χρηματοδοτούνται αποκλειστικά με εθνικούς πόρους.

Δεδομένου λοιπόν ότι η σύναψη συμπληρωματικών συμβάσεων κατέστη ιδιαίτερα δυσχερής και απαιτητική, λαμβανομένων υπόψη και των αυστηρών νομικών ελέγχων που καθιερώθηκαν (προσυμβατικός έλεγχος του ΕΠΣυν, προληπτικοί έλεγχοι Διαχειριστικών Αρχών), ο νομοθέτης **εισήγαγε μια σειρά από παράπλευρες ρυθμίσεις** για την πάταξη του φαινομένου της

ανεξέλεγκτης σύναψης συμπληρωματικών συμβάσεων, σκοπεύοντας αφενός στην δυσχεράνση τροποποίησης της μελέτης του έργου (η οποία οδηγεί σχεδόν πάντα σε διαφοροποίηση των εργασιών, άρα και του εργολαβικού ανταλλάγματος) και αφετέρου στην εξισορρόπηση των δυσκολιών που προκύπτουν στην εκτέλεση των έργων, εξαιτίας της αυστηρότητας των προϋποθέσεων σύναψης συμπληρωματικών συμβάσεων, με την εισαγωγή νέων ρυθμίσεων, όπως η καθιέρωση του **κονδυλίου των απροβλεπτών δαπανών και η δυνατότητα ανάληψης των «επί έλλασσον δαπανών»**, οι οποίες προκύπτουν από κατάργηση εργασιών του έργου που δεν θεωρούνται απαραίτητες για την αρτιότητα και λειτουργικότητα του.

Όλη αυτή η συζήτηση βέβαια για την τροποποίηση των συμβάσεων δημοσίων έργων έχει προφανώς άμεση σχέση με την **αρτιότητα των μελετών** των έργων. Πριν την τροποποίηση του άρθρου 8 παρ. 1 του Ν 1418/1984, με το Ν 2372/1996, ήταν αρκετή η **επικίνδυνη της αρτιότητας και λειτουργικότητας του έργου** για την τροποποίηση του συμβατικού αντικείμενου (τότε δεν ήταν γνωστή η έννοια της συμπληρωματικής σύμβασης και η τροποποίηση επέρχονταν μόνο με την έγκριση Συγκριτικού Πίνακα), ήταν επομένως ευχερής η τροποποίηση του έργου από τον εργοδότη, με την δικαιολογία ότι η μελέτη ήταν ελλειμματική, ευχερής που αποτελούσε δέλεαρ και για τους αναδόχους, οι οποίοι επεδίωκαν, μέσω της διαδικασίας αυτής, την αύξηση του εργολαβικού ανταλλάγματος, υποβάλλοντας την ιδέα στον εργοδότη ότι το έργο θα μπορούσε να γίνει αρτιότερο και λειτουργικότερο, με αποτέλεσμα την έγκριση αλληλεπιδράσεων Συγκριτικών Πινάκων (ΣΠ) και τον πολλαπλασιασμό της δαπάνης του έργου¹⁵.

¹⁵ **ΣτΕ 1454/2013.** Κατ' αρχήν, ο ανάδοχος δεν δύναται, να προβεί σε τροποποιήσεις ως προς την μορφή του έργου, την ποιότητα, το είδος ή την ποσότητα των εργασιών, όπως αυτά ορίζονται στη σύμβαση, χωρίς προηγούμενη έγγραφη εντολή του κυρίου του έργου και προηγούμενη σύνταξη και έγκριση συγκριτικού πίνακα και, εφόσον απαιτείται, πρωτοκόλλου κανονισμού τιμών μονάδας νέων εργασιών, καθώς και ότι ο ανάδοχος δεν δικαιούται αποζημιώσεως για μεταβολές στο έργο, οι οποίες έγιναν χωρίς προηγούμενη έγγραφη εντολή, έστω και αν αυτές βελτιώνουν το έργο. Από τις ίδιες διατάξεις, όμως, δεν αποκλείεται στον ανάδοχο να ζητήσει κι αυτές τροποποιήσεις, επικαλούμενος την ασφάλεια, την αρτιότητα ή τη λειτουργικότητα του έργου. Και εάν μεν οι τροποποιήσεις αυτές κριθούν αναγκαίες από τα αρμόδια όργανα του κυρίου του έργου, ακολουθούν η σύνταξη και έγκριση συγκριτικού πίνακα και πρωτοκόλλου και η εκτέλεση των σχετικών εργασιών, στην περίπτωση δε κατά την οποία οι σχετικές εργασίες έχουν ήδη εκτελεσθεί, δια της εκ των υστέρων εγκρίσεως των από τον κύριο του έργου και της συντάξεως συγκριτικού πίνακα και πρωτοκόλλου, αυτές νομιμοποιούνται (βλ. Σ.τ.Ε. 767/2011, 106/2011, 181/2010), εάν δε οι προταθείσες από τον ανάδοχο τροποποιήσεις κριθούν από το δικαστήριο αναγκαίες, τα αρμόδια όργανα του κυρίου του έργου οφείλουν να συντάξουν και να εγκρίνουν συγκριτικό πίνακα και πρωτόκολλο κανονισμού τιμών για τις απαιτούμενες εργασίες, η διαδικασία δε αυτή πρέπει να ακολουθηθεί και όταν οι εργασίες αυτές έχουν ήδη εκτελεσθεί από τον ανάδοχο, χωρίς έγγραφη εντολή του κυρίου του έργου, διότι και στην περίπτωση αυτή, για τον καθορισμό του ανταλλάγματος για τις εργασίες αυτές, απαιτείται η τήρηση της ως άνω διαδικασίας καταρτίσεως συγκριτικού πίνακα και πρωτοκόλλου κανονισμού τιμών μονάδας νέων εργασιών, ενώ για την πλήρωσή απαιτεί-

ται η διενέργεια επιμετρήσεως και η έγκριση του σχετικού λογαριασμού, ο οποίος αποτελεί την προς τούτο απαιτούμενη πιστοποίηση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 5 παρ. 7 επ. και 8 του Ν 1418/1984 και 38, 40, 43 και 44 του π.δ/τος 609/1985, δεν επιτρέπεται δε στο διοικητικό εφετείο να προβεί αυτό, για πρώτη φορά, σε κρίση περί του ποσού το οποίο οφείλεται στον προσφεύγοντα ανάδοχο για τις εκτελεσθείσες εργασίες (βλ. Σ.τ.Ε. 767/2011, 106/2011, 142/2005, 4162/1977 7μ.).

Η ευκολία αυτή δημιούργησε μπορούμε να πούμε μια κουλτούρα στους εργοδότες των δημοσίων έργων και στις εργοληπτικές επιχειρήσεις, ότι η μελέτη του έργου και ο προϋπολογισμός του είναι περίπου ενδεικτικοί και ουδεμία σχέση μπορεί να έχουν με το τελικό έργο και την τελική δαπάνη. Η στραβή αυτή αντίληψη εξακολουθεί να διακατέχει ακόμα και σήμερα μεγάλο τμήμα τόσο των υπαλλήλων των αναθετουσών αρχών, όσο και των εργοληπτικών επιχειρήσεων, ενώ έχουν βάλει στο περιθώριο τη συζήτηση για το ζητούμενο που είναι η **αρτιότητα και ορθότητα των μελετών**.

Στο **N 4412/2016**, οι διατάξεις του άρθρου 57 του Ν 3669/2008 περιλήφθηκαν, χωρίς πολλές αλλαγές, στο άρθρο 156. Παρόλη αυτά όμως, για την τροποποίηση των συμβάσεων εν γένει, κατά τη διάρκεια της εκτέλεσής τους, εφαρμόζεται συμπληρωματικά και το άρθρο 132 του ίδιου νόμου¹⁶, για την εφαρμογή του οποίου έχει εκδοθεί η **Κατευθυντήρια Οδηγία 22/14-6-2017 της ΕΑΑΔΗΕΥ**. Σύμφωνα με **Βασική επισήμανση της Οδηγίας η τροποποίηση της αρχικής σύμβασης να λαμβάνει χώρα εν όσων διαρκεί η τελευταία, δηλαδή κατά το χρονικό διάστημα, στο οποίο ακόμη εκτελείται**.

¹⁶ **Άρθρο 132 - Τροποποίηση συμβάσεων κατά τη διάρκεια τους (άρθρο 72 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)**
«1. Οι συμβάσεις και οι συμφωνίες - πλαίσιο μπορούν να τροποποιούνται χωρίς νέα διαδικασία σύναψης σύμβασης σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες περιπτώσεις: α) όταν οι τροποποιήσεις, **ανεξαρτήτως της χρηματικής αξίας τους, προβλέπονται σε σαφείς, ακριβείς και ρητές ρητρες αναθεώρησης στα αρχικά έγγραφα της σύμβασης** στις οποίες μπορεί να περιλαμβάνονται και ρητρες αναθεώρησης τιμών ή προαιρέσεις. Οι ρητρες αυτές αναφέρονται το αντικείμενο και τη φύση των ενδεχόμενων τροποποιήσεων ή προαιρέσεων, καθώς και τους όρους υπό τους οποίους μπορούν να ενεργοποιηθούν. Δεν προβλέπονται τροποποιήσεις ή προαιρέσεις που ενδέχεται να μεταβάλουν τη συνολική φύση της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαισίου β) για τα **συμπληρωματικά έργα**, υπηρεσίες ή αγαθά από τον αρχικό ανάδοχο, τα οποία **κατέστησαν αναγκαία και δεν περιλαμβάνονταν στην αρχική σύμβαση**, εφόσον η αλληλεγγύη αναδόχου: αα) δεν μπορεί να γίνει για οικονομικούς ή τεχνικούς λόγους, π.χ. απαιτήσεις εναλλεξιμότητας ή διαλειτουργικότητας με τον υφιστάμενο εξοπλισμό, υπηρεσίες ή εγκαταστάσεις που παρασχέθηκαν με τη διαδικασία σύναψης της αρχικής σύμβασης, και ββ) θα συνεπαγόταν σημαντικά προβλήματα ή ουσιαστική επικάλυψη δαπανών για την αναθέτουσα αρχή. Ωστόσο, οποιαδήποτε **αύξηση της τιμής δεν υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) της αξίας** της αρχικής σύμβασης. Σε περίπτωση διαδοχικών τροποποιήσεων, η σωρευτική αξία των τροποποιήσεων αυτών δεν μπορεί να υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) της αξίας της αρχικής σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαισίου. Οι επακόλουθες τροποποιήσεις δεν πρέπει να αποσκοπούν στην αποφυγή εφαρμογής του παρόντος Βιβλίου (άρθρα 3 έως 221). γ) **όταν πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:** αα) η ανάγκη τροποποίησης προέκυψε λόγω περιστά-

σεων που δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθούν από μια επιμελή αναθέτουσα αρχή, αα) η τροποποίηση δεν μεταβάλλει τη συνολική φύση της σύμβασης, ββ) οποιαδήποτε αύξηση της τιμής δεν υπερβαίνει το 50% της αξίας της αρχικής σύμβασης ή της συμφωνίας-πλάνο. Σε περίπτωση διαδοχικών τροποποιήσεων, η σωρευτική αξία των τροποποιήσεων αυτών δεν μπορεί να υπερβαίνει το 50% της αξίας της αρχικής σύμβασης ή της συμφωνίας-πλάνο. Οι επακόλουθες τροποποιήσεις δεν πρέπει να αποσκοπούν στην αποφυγή εφαρμογής του παρόντος Βιβλίου, δ)... ε) **όταν οι τροποποιήσεις, ανεξαρτήτως της αξίας τους,** δεν είναι ουσιαστικές κατά την έννοια της παρ. 4. Οι αναθέτουσες αρχές που τροποποιούν μία σύμβαση στις περιπτώσεις των περιπτώσεων β' και γ' δημοσιεύουν σχετική γνωστοποίηση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ένωσης. Η γνωστοποίηση αυτή περιέχει τις πληροφορίες που προβλέπονται στο Μέρος Ζ' του παραρτήματος V του Προσαρτήματος Α' και δημοσιεύεται, σύμφωνα με το άρθρο 65. 2. Χωρίς να απαιτείται επαλήθευση αν τηρούνται οι προϋποθέσεις των περιπτώσεων α' έως δ' της παρ. 4, οι συμβάσεις μπορεί να τροποποιούνται χωρίς νέα διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, σύμφωνα με το παρόν Βιβλίο, εφόσον η αξία της τροποποίησης είναι κατώτερη και των δύο ακόλουθων τιμών: α) των κατώτατων ορίων του άρθρου 5, και β) του δέκα τοις εκατό (10%) της αξίας της αρχικής σύμβασης για τις συμβάσεις υπηρεσιών και προμηθειών και του 15% της αξίας της αρχικής σύμβασης για τις συμβάσεις έργων.

Κρίσιμες διατάξεις του **άρθρου 132** είναι η **παρ. 1α**, περί τροποποίησης της σύμβασης χωρίς διάλυση της παλιάς και τήρηση νέας διαδικασίας σύναψης σύμβασης, **όταν οι τροποποιήσεις προβλέπονται σε σαφείς, ακριβείς και ρητές ρητρες αναθεώρησης** στα αρχικά έγγραφα της σύμβασης (στις οποίες μπορεί να περιλαμβάνονται και ρητρες αναθεώρησης τιμών ή προαιρέσεις). Για να είναι σαφείς και ακριβείς οι ρητρες αυτές πρέπει να αναφέρονται το αντικείμενο και τη φύση των ενδεχόμενων τροποποιήσεων ή προαιρέσεων, καθώς και τους όρους υπό τους οποίους μπορούν να ενεργοποιηθούν. Η διάταξη αυτή **περιορισμένη μόνο χρησιμότητα μπορεί να έχει στις συμβάσεις δημοσίων έργων.**

Στην **Κ.Ο. 22** αναφέρονται με παραδείγματα τέτοιες περιπτώσεις επιτρεπτής τροποποίησης και επισημαίνεται ότι «Γενικός όρος που περιλαμβάνεται σε διακήρυξη ότι η σύμβαση μπορεί να τροποποιηθεί με αμοιβαία συμφωνία των συμβαλλομένων δεν αποτελεί ρητή και σαφή ρήτρα αναθεώρησης, καθώς δεν προσδιορίζει με σαφήνεια το αντικείμενο της τροποποίησης, αλλήλ εισάγει έναν αόριστο όρο, τον οποίον τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν κατά βούληση να ερμηνεύσουν, κατά την εκτέλεση της σύμβασης.»

Σημειώτεον ότι τα παραδείγματα της **ΚΟ 22** δεν αφορούν έργα αλλήλ **προμήθειες και υπηρεσίες.**

Η τροποποίηση δεν μπορεί να μεταβάλει τη συνολική φύση της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλάνο. Σε περίπτωση διαδοχικών τροποποιήσεων, η αξία τους υπολογίζεται βάσει της καθαρής σωρευτικής αξίας των διαδοχικών τροποποιήσεων.

3. Για τον υπολογισμό της τιμής που προβλέπεται στην παρ. 2 και στις περιπτώσεις β' και γ' της παρ. 1, όταν η σύμβαση περιλαμβάνει ρήτρα τιμολογιακής αναπροσαρμογής, η αναπροσαρμοσμένη τιμή είναι η τιμή αναφοράς. 4. Η τροποποίηση σύμβασης ή συμφωνίας-πλάνο κατά τη διάρκεια της θεωρείται ουσιαστική κατά την έννοια της περίπτωσης ε' της παρ. 1, εφόσον καθιστά τη σύμβαση ή τη συμφωνία-πλάνο ουσιαστικά διαφορετική, ως προς τον χαρακτήρα, από την αρχικώς συναφθείσα. Σε

κάθε περίπτωση, με την επιφύλαξη των παραγράφων 1 και 2, μία τροποποίηση θεωρείται ουσιαστική όταν πληροί μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) η τροποποίηση εισάγει όρους οι οποίοι, εάν είχαν αποτελέσει μέρος της αρχικής διαδικασίας σύναψης σύμβασης, θα είχαν επιτρέψει τη συμμετοχή διαφορετικών υποψηφίων από αυτούς που επιλέχθηκαν αρχικώς ή στην αποδοχή άλλης προσφοράς από εκείνη που επιλέγη αρχικώς ή θα προσέβλεπαν και άλλους συμμετέχοντες στη διαδικασία σύναψης σύμβασης, β) η τροποποίηση αλλοιώνει την οικονομική ισορροπία της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλάνο υπέρ του αναδόχου, κατά τρόπο που δεν προβλεπόταν στην αρχική σύμβαση ή συμφωνία - πλάνο, γ) η τροποποίηση επεκτείνει σημαντικά το αντικείμενο της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλάνο, δ) όταν νέος ανάδοχος υποκαθιστά εκείνον στον οποίο είχε ανατεθεί αρχικώς η σύμβαση σε περιπτώσεις διαφορετικές από τις προβλεπόμενες στην περίπτωση δ' της παραγράφου 1. 5. Απαιτείται νέα διαδικασία σύναψης σύμβασης, σύμφωνα με το παρόν Βιβλίο, για τροποποιήσεις των διατάξεων μιας δημόσιας σύμβασης ή μιας συμφωνίας - πλάνο κατά τη διάρκεια τους, που είναι διαφορετικές από τις προβλεπόμενες στις παραγράφους 1 και 2.»

Επίσης ελάχιστη, πιστεύω, θα είναι η χρήση της **παρ. 1β**, στην οποία προβλέπεται η δυνατότητα να ανατεθούν **συμπληρωματικά έργα** στον αρχικό ανάδοχο, τα οποία **κατέστησαν αναγκαία και δεν περιλαμβάνονταν στην αρχική σύμβαση** (επομένως δεν απαιτείται η **συνδρομή απρόβλεπτης περίπτωσης**), αν μπορεί να αποδειχθεί ότι η **αλλαγή αναδόχου δεν μπορεί να γίνει για οικονομικούς ή τεχνικούς λόγους**, π.χ. απαιτήσεις εναλλαξιμότητας ή διαλειτουργικότητας με τον υφιστάμενο εξοπλισμό, υπηρεσίες ή εγκαταστάσεις που παρασχέθηκαν με τη διαδικασία σύναψης της αρχικής σύμβασης, και επιπλέον ότι θα συνεπαγόταν **σημαντικά προβλήματα ή ουσιαστική επικάλυψη δαπανών** για την αναθέτουσα αρχή. Στην περίπτωση αυτή ισχύει το όριο 50% (η **αύξηση της τιμής δηλαδή δεν μπορεί να υπερβαίνει το 50% της αξίας** της αρχικής σύμβασης), επίσης δε δεν πρέπει να προκύπτει βούληση της αναθέτουσας αρχής για καταστρατήγηση των διατάξεων του Βιβλίου Ι.

Στις **διευκρινίσεις της ΚΟ 22** στο ζήτημα αυτό αναφέρονται τα εξής:

«Από τα αναφερόμενα στην εν λόγω σκέψη καθίσταται σαφές ότι, για τη συνδρομή των **τεχνικών λόγων** της εξεταζόμενης περίπτωσης θα πρέπει η υπηρεσιών ή έργων με διαφορετικά τεχνικά χαρακτηριστικά, με αποτέλεσμα την ασυμβατότητά τους ή την έγερση δυσαναλόγων τεχνικών δυσχερειών, κατά τη συντήρηση και λειτουργία του αντικείμενου της αρχικής σύμβασης.

Ως **οικονομικοί λόγοι**, οι οποίοι επίσης προβλέπονται στην υποπερίπτωση (αα), νοούνται λόγοι που σχετίζονται με το οικονομικό αποτέλεσμα, στο οποίο θα οδηγούσαν η αναθέτουσα αρχή, σε περίπτωση ανάθεσης των συμπληρωματικών έργων/ υπηρεσιών/ αγαθών σε οικονομικό φορέα διαφορετικό από τον αρχικό ανάδοχο, υπό την έννοια ότι ενδεχομένως θα ήταν δυσανάλογα ασύμφορη οικονομικά η εμπλοκή τρίτου προσώπου πέραν του αρχικού αναδόχου. Επισημαίνεται ότι οι ως άνω οικονομικοί ή τεχνικοί λόγοι της υποπερίπτωσης (αα) αναφέρονται διαζευκτικά και όχι αθροιστικά και, κατά συνέπεια, αρκεί να συντρέχει είτε τεχνικός είτε οικονομικός λόγος για την εφαρμογή της διά-

ταξης, ενώ περαιτέρω σημαντικό είναι ότι η παράθεσή τους είναι ενδεικτική και όχι περιοριστική, με την έννοια ότι μπορεί να γίνει επίκληση από την αναθέτουσα αρχή οποιουδήποτε τεχνικού ή οικονομικού λόγου, για τον οποίο δεν μπορεί να αντικατασταθεί ο αρχικός ανάδοχος.

Σε κάθε περίπτωση, ωστόσο, η αναθέτουσα αρχή θα πρέπει στην απόφαση, με την οποία αναθέτει συμπληρωματικά έργα/ υπηρεσίες/ αγαθά στον ανάδοχο της αρχικής σύμβασης **να τεκμηριώνει επαρκώς τους επικαλούμενους τεχνικούς ή οικονομικούς λόγους**, για τους οποίους κρίνεται «ασύμφορη» η εμπλοκή προσώπου διαφορετικού από τον αρχικό ανάδοχο.»

ΣΗΜΕΙΩΤΕΟΝ ότι στην περίπτωση αυτή (όπως και στην επόμενη) πρέπει να δημοσιεύεται από την αναθέτουσα αρχή σχετική γνωστοποίηση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ένωσης. Η γνωστοποίηση αυτή περιέχει τις πληροφορίες που προβλέπονται στο Μέρος Ζ' του παραρτήματος V του Προσαρτήματος Α' και δημοσιεύεται, σύμφωνα με το άρθρο 65.

Η περίπτωση που κατά κόρον χρησιμοποιείται και θα εξακολουθήσει πιστεύω να χρησιμοποιείται, είναι η **περίπτωση 1γ**, σύμφωνα με την οποία μπορεί να γίνει τροποποίηση του αντικείμενου της σύμβασης **όταν ισχύουν σωρευτικά τα εξής:**

α) η ανάγκη τροποποίησης προέκυψε **λόγω περιστάσεων που δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθούν** από μια **επιμελή αναθέτουσα αρχή,**

β) η τροποποίηση **δεν μεταβάλλει τη συνολική φύση** της σύμβασης,

γ) οποιαδήποτε αύξηση της τιμής **δεν υπερβαίνει το 50%** της αξίας της αρχικής σύμβασης ή της συμφωνίας - πλάνο. Και πάλι τίθεται ο όρος ότι δεν πρέπει να προκύπτει βούληση της αναθέτουσας αρχής για καταστρατήγηση των διατάξεων του Βιβλίου Ι.

Στην **ΚΟ 22 της ΕΑΑΔΗΣΥ** αναφέρονται για την έννοια της απρόβλεπτης περίπτωσης τα εξής: «Η **έννοια των απρόβλεπτων περιστάσεων** έχει ερμηνευθεί εξαντλητικά τόσο από το Δικαστήριο όσο και από τα εθνικά δικαστήρια, στο πλαίσιο ερμηνείας των διατάξεων των προϋφιστάμενων Οδηγιών για τη διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση προκήρυξης 31 για λόγους κατεπείγοντες που οφείλονται σε απρόβλεπτα.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τη νομολογία των εθνικών δικαστηρίων, ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται τα έκτακτα και ασυνήθιστα γεγονότα, που αντικειμενικά δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθούν σύμφωνα με τους κανόνες και τα διδάγματα της ανθρώπινης πείρας και λογικής, είναι δε ανεξάρτητα της βούλησης της αναθέτουσας αρχής και δεν πρέπει να απορρέουν από έλλειψη προγραμματισμού και επιμέλειας αυτής. Παρόμοια ερμηνευτική προσέγγιση περιλαμβάνεται και στην προαναφερθείσα αιτιολογική σκέψη της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ33, στην οποία αναφέρεται:

«...Η έννοια των απρόβλεπτων περιστάσεων αναφέρεται σε περιστάσεις που δεν θα ήταν δυνατόν να προβλεφθούν, παρά την ευλόγως επιμελή προετοιμασία της αρχικής ανάθεσης από την αναθέτουσα αρχή, λαμβανομένων υπόψη των διαθέσιμων μέσων, της φύσης και των χαρακτηριστικών του συγκεκριμένου έργου, των

ορθών πρακτικών στον σχετικό τομέα και της ανάγκης διασφάλισης της κατάλληλης σχέσης μεταξύ των πόρων που δαπανώνται για την προετοιμασία της ανάθεσης και της προβλεπόμενης αξίας της.»

Μια τελευταία περίπτωση που ενδιαφέρει τις συμβάσεις έργων είναι **περίπτωση 1ε** κατά την οποία μπορούν να αποφασίζονται τροποποιήσεις **τροποποιήσεις, ανεξαρτήτως της αξίας τους, όταν αυτές δεν είναι ουσιώδεις** κατά την έννοια της παρ. 4. Σύμφωνα με την παρ. αυτή, η τροποποίηση σύμβασης κατά τη διάρκεια της **θεωρείται ουσιώδης**, εφόσον καθιστά τη σύμβαση ουσιώδως διαφορετική, ως προς τον χαρακτήρα, από την αρχικώς συναφθείσα. Ενδεικτικά αναφέρεται (με την **επιφύλαξη των παραγράφων 1 και 2**), ότι μία τροποποίηση θεωρείται ουσιώδης όταν πληροί μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) η τροποποίηση εισάγει όρους οι οποίοι, εάν είχαν αποτελέσει μέρος της αρχικής διαδικασίας σύναψης σύμβασης, θα είχαν επιτρέψει τη συμμετοχή διαφορετικών υποψηφίων από αυτούς που επιλέχθηκαν αρχικώς ή στην αποδοχή άλλης προσφοράς από εκείνη που επιλέχθηκε αρχικώς ή θα προσέλκυαν και άλλους συμμετέχοντες στη διαδικασία σύναψης σύμβασης¹⁷

¹⁷ Στην ΚΟ 22 της ΕΑΑΔΗΣΥ αναφέρεται ένα σχετικό παράδειγμα που αφορά σύμβαση έργου: Δήμος έχει συνάψει δημόσια σύμβαση έργου για την κατασκευή δημοτικού κλειστού γυμναστηρίου με χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης του έργου 18 μήνες από τη σύναψη της σύμβασης, όρος ο οποίος είχε περιληφθεί και στη σχετική προκήρυξη που απεστάλη στην επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε. Αμέσως μετά τη σύναψη της σχετικής σύμβασης τροποποιεί το χρονοδιάγραμμα περάτωσης του έργου σε 36 μήνες αντί των 18, χωρίς μάλιστα την επίκληση οποιουδήποτε λόγου για τη συγκεκριμένη τροποποίηση. Είναι προφανές ότι εν προκειμένω πρόκειται για τροποποίηση ουσιώδους όρου της αρχικής σύμβασης, καθώς, εάν στα αρχικά έγγραφα της σύμβασης είχε οριστεί χρόνος υλοποίησης 36 μηνών αντί 18, θα είχαν, ενδεχομένως, συμπεριληφθεί και άλλοι οικονομικοί φορείς, οι οποίοι δεν υπέβαλλαν προσφορά, γιατί δεν μπορούσαν να εκτελέσουν το έργο στο χρονικό διάστημα των 18 μηνών.

β) η τροποποίηση αλλοιώνει την οικονομική ισορροπία της σύμβασης υπέρ του αναδόχου, κατά τρόπο που δεν προβλεπόταν στην αρχική σύμβαση,

γ) η τροποποίηση **επεκτείνει σημαντικά το αντικείμενο** της σύμβασης,

δ) όταν **νέος ανάδοχος υποκαθιστά εκείνον στον οποίο είχε ανατεθεί αρχικώς** η σύμβαση σε περιπτώσεις διαφορετικές από τις προβλεπόμενες στην περίπτωση δ' της παραγράφου 1.

Η **παρ. 2α του άρθρου 132** προβλέπει ότι **τροποποιήσεις που δεν υπερβαίνουν, από άποψη αξίας, ποσοστό 15%** (για τις συμβάσεις έργων) της αρχικής αξίας της σύμβασης και ταυτόχρονα το ελάχιστο όριο του άρθρου 5 (το όριο εφαρμογής της Οδηγίας δηλαδή) δεν ελέγχονται με τα κριτήρια της παρ. 4, βάσει των οποίων ελέγχεται (σε άλλες περιπτώσεις) αν είναι ουσιώδης μία προσωποποιημένη τροποποίηση της σύμβασης.

Η διάταξη αυτή συμπληρώνεται από τη διάταξη της του **β' εδαφίου της παρ. 18 του άρθρου 156 του νόμου** που ορίζει ότι «Οι συμπληρωματικές συμβάσεις συνολικού ύμους

μέχρι 15% της αξίας της αρχικής σύμβασης δύναται να τροποποιούνται άνευ νέας διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης, εφόσον πληρούται αθροιστικά η περίπτωση α' της παραγράφου 1 και η παράγραφος 2 του άρθρου 132.

Στην **ΚΟ 22 της ΕΑΑΔΗΣΥ** αναφέρονται σχετικά τα εξής: Στην παρ. **2 του άρθρου 132 του ν. 4412/2016**, έχει μεταφερθεί, ο **κανόνας των "ήσσονος αξίας" ή "de minimis"** τροποποιήσεων της αρχικής σύμβασης, όπως έχει προκύψει από τη νομολογία του Δικαστηρίου, και αποτυπώθηκε στην αντίστοιχη διάταξη της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ. Σύμφωνα με τον εν λόγω κανόνα τροποποιήσεις «ήσσονος αξίας» της σύμβασης, οι οποίες δεν υπερβαίνουν ορισμένη αξία, όπως εκτιμάται αναλυτικά στη συνέχεια, είναι αποδεκτές, χωρίς να απαιτείται νέα διαδικασία σύναψης σύμβασης.

Στην **αυτολογική σκέψη (107) της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ** αναφέρεται: «Τροποποιήσεις της σύμβασης που οδηγούν σε ελάττωσος σημασίας μεταβολή της αξίας της, μέχρι κάποιου ορίου, θα πρέπει να είναι πάντα δυνατές χωρίς να απαιτείται διεξαγωγή νέας διαδικασίας προμήθειας. Προς τούτο και προκειμένου να εξασφαλιστεί νομική ασφάλεια, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να προβλέπει ελάχιστα κατώτατα όρια κάτω των οποίων δεν απαιτείται νέα διαδικασία προμήθειας. Τροποποιήσεις της σύμβασης άνω των εν λόγω κατώτατων ορίων θα πρέπει να είναι δυνατές χωρίς να απαιτείται διεξαγωγή νέας διαδικασίας προμήθειας, εφόσον συμμορφούνται με τις σχετικές προϋποθέσεις της παρούσας οδηγίας.»

Οι **προϋποθέσεις που θα πρέπει να πληρούνται αθροιστικά**, προκειμένου να ισχύει ο κανόνας των «de minimis» τροποποιήσεων είναι σωρευτικά οι ακόλουθες:

1. Η αξία της ήσσονος αξίας τροποποίησης, δεν πρέπει να υπερβαίνει το 15% της αξίας της αρχικής σύμβασης για τις δημόσιες συμβάσεις έργων του Βιβλίου Ι και για τις συμβάσεις έργων του Βιβλίου ΙΙ του ν. 4412/2016. Ο εν λόγω περιορισμός που τίθεται και από τον ενωσιακό νομοθέτη και από τον εθνικό νομοθέτη αφορά στη σωρευτική αξία όλων των επακόλουθων τροποποιήσεων, γεγονός το οποίο σημαίνει ότι τα ποσοστά που αναφέρονται προηγουμένως δεν αφορούν σε έκαστη τροποποίηση αλλήλ στο σύνολο αυτών

2. Οι ήσσονος αξίας τροποποιήσεις της αρχικής σύμβασης, ακόμη και αν τηρούν τις προϋποθέσεις του περιορισμού της αξίας, οι οποίες εκτέθηκαν ανωτέρω, δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση να μεταβάλλουν τη συνολική φύση της αρχικής σύμβασης. Υπό το πρίσμα αυτό, τροποποίηση, η οποία μεταβάλλει το είδος ή το αντικείμενο της αρχικής σύμβασης (πχ. από σύμβαση προμηθειών σε σύμβαση υπηρεσιών ή έργων, από δημόσια σύμβαση έργων σε σύμβαση παραχώρησης έργων ή από σύμβαση προμηθειών [x] είδους σε [ψ] είδος) θεωρείται μη επιτρεπτή τροποποίηση.

Επειδή σε μεγάλο μέρος οι διατάξεις του άρθρου 156 του ν. 4412/2016 είναι όμοιες με του άρθρου 57 του Ν. 3669/2008, αλλήλ και επειδή οι παλιές διατάξεις θα εξακολουθήσουν να ισχύουν για τις συμβάσεις που η διαδικασία ανάθεσής τους ξεκίνησε πριν την έναρξη ισχύος του Ν

4412/16 (τον Αύγουστο του 2016), αξίζει να μίζω να δούμε εν τάχει τις παλιές διατάξεις.

Συμπληρωματικές εργασίες

Εφόσον προκύψει ανάγκη εκτέλεσης συμπληρωματικών εργασιών, δηλαδή εργασιών που δεν περιλαμβάνονται στην πρώτη συναφθείσα σύμβαση, συνάπτεται νέα, συμπληρωματική της αρχικής, σύμβαση, η οποία αποτελεί μετά την υπογραφή της, **ένα ενιαίο σύνολο με την αρχική** (οι προθεσμίες εγκρίνονται αδιακρίτως για τις εργασίες της αρχικής και της συμπληρωματικής, οι επιμετρήσεις και οι λογαριασμοί δεν διακρίνουν τις εργασίες και η παραλλαγή αφορά ολόκληρο το έργο)¹⁸. Η υπογραφική συμπληρωματικής σύμβασης επιβλήθηκε γενικά (και χωρίς εξαιρέσεις, όπως προαναφέρθηκε) στα δημόσια έργα με το **Ν 2372/1996**, σε πλήρη συμμόρφωση προς την κοινοτική Οδηγία 93/37.

¹⁸ ΕΛΣυν VI 389/2013. Στον Κώδικα εκτέλεσης δημοσίων έργων (Ν 3669/2008), η αρχική και οι μετέπειτα υπογραφόμενες νόμιμες συμπληρωματικές συμβάσεις αποτελούν ενιαίο όλο, το δε έργο ανήκει (καθ' ολοκληρωμένην) σε ένα φορέα, τα όργανα του οποίου είναι αρμόδια για τη δημοπράτηση και την εκτέλεση αυτού καθόσον δεν νοείται η διάσπαση του κατά τρόπον ώστε το αρχικό έργο να ανήκει σε ένα φορέα και το εκτελεσθέν με συμπληρωματικές συμβάσεις τμήμα αυτού (το οποίο είναι αναγκαίο για την ολοκλήρωση του αρχικού) σε διαφορετικό. Ο ίδιος κύριος και η ίδια προϊσταμένη αρχή παραμένουν αρμόδιοι για το σύνολο του έργου, μέχρι ολοκλήρωσή του, εκτός εάν η αρμοδιότητα αυτή μεταβιβασθεί νομίμως και στο σύνολό της σε άλλο όργανο ή σε άλλο νομικό πρόσωπο. Η Περιφέρεια..., ως Διευθύνουσα/Επιβλέπουσα Υπηρεσία δεν είναι αρμόδια να καθορίσει θέματα αρμοδιότητας εκτέλεσεως του ελεγχόμενου έργου καθόσον οι εξουσιοδοτικές διατάξεις δεν παρέχουν σε αυτήν τιαύτη εξουσία, η δε αναφορά, στις αποφάσεις της περί διαθέσεως των αναγκαίων πιστώσεων για την εκτέλεση του έργου, της αρμοδιότητας του Οργανισμού, ως προερχόμενη από αναρμόδιο κατά κλάδο όργανο παρίσταται κατά το μέρος τούτο αναπόσπαστη και δεν αναπτύσσει δεσμευτική ισχύ. Ομοίως, η απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου δεν μπορεί να επιμερίσει ένα έργο σε τμήματα αναθέτοντας τις συμπληρωματικές μόνον συμβάσεις στην αρμοδιότητα άλλου οργάνου, διαφορετικού από αυτό της αρχικής σύμβαςως. Σε κάθε περίπτωση όμως, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, δύναται να μεταβιβάσει το σύνολο της αρμοδιότητας δημοπρατήσεως και εκτελέσεως του έργου στον Οργανισμό με νέα πράξη εκχωρήσεως της αρμοδιότητας. ΣτΕ 3292/2009. Κατά παράβαση των άρθρων 38 και 40 του π.δ/τος 609/85, εδόθη το δικάσαν Δικαστήριο ότι η συμπληρωματική σύμβαση υπέχει, ως προς τις περιληφθείσες σε αυτήν επίμαχες εργασίες, την θέση επιμετρήσεως, αφού τούτο θα συνέβαινε μόνον αν οι εργασίες αυτές είχαν πράγματι καταμετρηθεί κατά την υπογραφή της σύμβαςως, γεγονός το οποίο, όμως, συνέβη το πρώτον με το 2ο ΠΠΑΕ και την τελική επιμέτρηση, όπως διορθώθηκαν από την Υπηρεσία. Το δικάσαν Εφετείο δεν βεβαιώνει ούτε ότι προ της υπογραφής της σύμβαςως είχε γίνει καταμέτρηση των εργασιών ούτε εάν, ως εκ της φύσεως των εργασιών αυτών, ήταν πάντως αδύνατη η εκ των υστέρων πραγματική καταμέτρηση τους, ενώ δέχεται περατέω ότι και το υποβληθέν από την ανάδοχο 2ο ΠΠΑΕ δεν είχε συνταχθεί νομίμως. Ως εκ τούτου, η κρίση του, ότι η κατά νόμον απαιτούμενη επιμέτρηση υποκαθίσταται εν προκειμένω από το ίδιο το κείμενο της συμπληρωματικής σύμβαςως εκ μόνου του γεγονότος ότι αυτό αφεώρα, μεταξύ άλλων, και σε ορισμένες εργασίες που είχαν ήδη εκτελεσθεί, δεν είναι νόμιμη.

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (Δ.Ο.Ε.), κάθε χρόνο παγκοσμίως χάνουν τη ζωή τους περίπου 2,2 εκατομμύρια άνθρωποι, από εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες, αριθμός που αντιστοιχεί σε έναν νεκρό ανά 20 δευτερόλεπτα. Ταυτόχρονα, περίπου 270 εκατομμύρια εργαζόμενοι παγκοσμίως, έχουν υποστεί μη θανατηφόρο εργατικό ατύχημα, ενώ αντίστοιχα 160 εκατομμύρια υποφέρουν από επαγγελματικές ασθένειες. Αν και στην Ελλάδα το σύστημα καταγραφής δεν είναι ιδιαίτερα αξιόπιστο και σύγχρονο, υπολογίζεται ότι, περίπου κάθε 15 λεπτά της ώρας συμβαίνει και ένα εργατικό ατύχημα, ενώ κάθε τρεις ημέρες ένα θανατηφόρο.

Οι αριθμοί αυτοί κάνουν ξεκάθαρο πλάνο, ότι δεν μπορούμε να εθελοδοιμούμε στην ύπαρξη πηγών επαγγελματικού κινδύνου στους χώρους εργασίας, βασισμένοι στον παράγοντα της τύχης, που θα μας γλιτώσει προσωρινά και μόνο, από κάποιο εργατικό ατύχημα.

Πρέπει να αντιληφθούμε ότι, κανένα ατύχημα δεν γίνεται στην τύχη. Η άγνοια, είναι αυτή που με μαθηματική ακρίβεια θα οδηγήσει στην πρόκληση εργατικού ατυχήματος. Η γνώση οδηγεί στην πρόληψη, η οποία με τη σειρά της, έχει ως συνέπεια τη μείωση των εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών.

Όσο μεγαλύτερη είναι η γνώση των πηγών του επαγγελματικού κινδύνου, τόσο περισσότερο στενεύουν τα περιθώρια, ώστε το εργατικό ατύχημα να θεωρείται ως «τυχαίο». Η δημιουργία ενός καλού περιβάλλοντος εργασίας στους εργαζομένους μιας εργοδηγικής επιχείρησης έχει μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, θετικές επιπτώσεις στην ίδια την επιχείρηση όσον αφορά στην παραγωγικότητα και στην ποιότητα της παρεχόμενης εργασίας. Πολλές φορές, οι εργαζόμενοι αναγκάζονται από άγνοια των κινδύνων ή υπό την απειλή της ανεργίας, να εργάζονται κάτω από ιδιαίτερα δυσμενείς συνθήκες. Όμως, η ποιότητα του περιβάλλοντος εργασίας και οι προτεραιότητες που θέτουμε στο δίλημμα «εργασία σε επικίνδυνο περιβάλλον ή βελτίωσή του με οποιοδήποτε οικονομικό κόστος», αποτελεί δείκτη πολιτισμού.

Βασικός άξονας και προτεραιότητα της πολιτικής ηγεσίας πρέπει να είναι ο άνθρωπος.

ΥΓΙΕΙΝΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΙΑΤΡΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Του **Πανασταμάτη Ζήση** - Πολιτικού Μηχανικού

MSc «Υπόγεια Έργα» - Εισηγητή ΙΝ.ΕΠ. - Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης & Αυτοδιοίκησης

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Η πρώτη ουσιαστική νομοθετική ρύθμιση, για την υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων στην Ελλάδα, πραγματοποιήθηκε με νόμο το 1911 και μέχρι το 1985 ακολουθήθηκαν πλήθος νόμων, εκτελεστικών διαταγμάτων και ειδικών κανονισμών.

Αλλά η βαθιά τομή για τον εξανθρωπισμό της εργασίας, πραγματοποιήθηκε το 1985, με το Νόμο 1568/1985 «Υγιεινή και Ασφάλεια στην Εργασία».

Με το Νόμο αυτό, για πρώτη φορά:

- Ο Άνθρωπος εισήχθη ως κεντρικό σημείο στο σχεδιασμό του εργασιακού περιβάλλοντος
- Εισήχθησαν οι θεσμοί του Τεχνικού Ασφάλειας και του Ιατρού Εργασίας.
- Σήμερα, το Εθνικό μας Δίκαιο, περιλαμβάνει περισσότερα από 130 νομοθετήματα για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων. Ενδεικτικά, και όχι περιοριστικά μπορούν να αναφερθούν: Π.Δ. 1073/1981 «Μέτρα Ασφάλειας σε Εργοτάξια και Έργα Πολιτικού Μηχανικού» Π.Δ. 305/1996 - «Προδιαγραφές Ασφάλειας σε προσωρινά ή κινητά Εργοτάξια» Π.Δ. 778/1980 - «Ικρίωματα – Σκαλωσιές» Π.Δ. 17/1996 - «Τεχνικοί Ασφαλείας» Π.Δ. 225/1989 - «Υπόγεια Έργα» Π.Δ. 395/1994 - «Εξοπλισμός Εργαζομένων στα μηχανήματα» Π.Δ. 105/2004- «Σήμανση Εργοταξίου»

Στα πλαίσια προσπάθειας Κωδικοποίησης των Νομοθετημάτων περί την υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων το 2010 ψηφίστηκε ο Ν. 3850 /2 -6- 2010 «Κύρωση του Κώδικα νόμων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων», ο οποίος και εφαρμόζεται σήμερα, σε συνδυασμό με τα παραπάνω νομοθετήματα.

Εκτός από την εθνική νομοθεσία, υπάρχει και η ευρωπαϊκή, όπως επίσης και πλήθος διατάξεων και καλών πρακτικών, που αφορούν στην υγιεινή και ασφάλεια στην εργασία.

ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

- Εργοδότες - Εκπρόσωποι εργοδοτών
- Εργαζόμενοι - Εκπρόσωποι εργαζομένων.
- Πολιτεία:
- Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας
- Ασφαλιστικά Ταμεία.
- Άλλοι φορείς
- Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ).

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

Το συνολικό κόστος των ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών, υπολογίζεται ότι ανέρχεται ετησίως περίπου στο 4% του ακαθάριστου παγκόσμιου προϊόντος.

Στη χώρα μας το οικονομικό κόστος για την Εθνική Οικονομία, υπολογίζεται σε 1.175.000 ευρώ, ενώ το κόστος για τις επαγγελματικές ασθένειες δεν μπορεί να υπολογισθεί, δεδομένου ότι η χώρα μας δεν έχει σύστημα καταγραφής ασθενειών. Είναι όμως διεθνώς αναγνωρισμένο ότι, το κόστος τους είναι περίπου πενταπλάσιο του κόστους των ατυχημάτων. Από τα επίσημα στοιχεία γνωρίζουμε ότι στην Ελλάδα, κάθε χρόνο 11.000 εργαζόμενοι οδηγούνται σε πρόωπη σύνταξη για λόγους υγείας, με τον χαρακτηρισμό

«κοινή νόσος». Αυτά τα στατιστικά στοιχεία, μας οδηγούν στην ανάγκη υιοθέτησης πρακτικών, με μοναδικό στόχο την μείωση του ποσοστού των εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών.

ΩΦΕΛΗ ΑΠΟ ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Πολλά από τα ατυχήματα, μπορούν να προληφθούν με την σε βάθος εκτίμηση των κινδύνων, καθώς και την εφαρμογή και την τήρηση ασφαλών μεθόδων εργασίας. Τα μέτρα πρόληψης από την κείμενη νομοθεσία θεωρούνται προαπαιτούμενα και δεδομένα για κάθε υγιή επιχείρηση, σκοπό έχουν την προστασία της υγείας και της σωματικής ακεραιότητας των εργαζομένων και βεβαίως δεν λαμβάνονται για την επίτευξη οικονομικών στόχων. Η ανάλυση των ωφελημάτων των μέτρων πρόληψης που γίνεται παρακάτω, έχει ως στόχο την κατανόηση της επίδρασης και των επιπτώσεων αυτών των μέτρων, όχι μόνο στον εργαζόμενο, αλλά στην επιχείρηση, στο κράτος και στην κοινωνία γενικότερα.

ΟΡΙΣΜΟΙ

Σύμφωνα με το Π.Δ. 17/96:

- **Εργαζόμενος**, είναι κάθε πρόσωπο που απασχολείται από έναν εργοδότη με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των ασκούμενων και των μαθητευόμενων, εκτός από το οικιακό υπηρετικό προσωπικό. Εργοδότης είναι, κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο συνδέεται με σχέση εργασίας με τον εργαζόμενο και έχει την ευθύνη για την επιχείρηση ή/και την εγκατάσταση.
- **Επιχείρηση**, είναι κάθε επιχείρηση, εκμετάλλευση, εγκατάσταση και εργασία του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα, ανεξαρτήτως του κλάδου οικονομικής δραστηριότητας στον οποίο κατατάσσεται.
- **Τόπος εργασίας**, είναι κάθε χώρος όπου βρίσκονται ή μεταβαίνουν οι εργαζόμενοι, εξ αιτίας της εργασίας τους και που είναι κάτω από τον έλεγχο του εργοδότη.
- **Πρόληψη**, είναι το σύνολο των διατάξεων ή μέτρων που λαμβάνονται ή προβλέπονται καθ' όλη τα στάδια της δραστηριότητας της επιχείρησης, με στόχο την αποφυγή ή τη μείωση των επαγγελματικών κινδύνων.
- **Ως πηγή επαγγελματικού κινδύνου**, εννοείται η ιδιότητα ή η ικανότητα που υπάρχει ή μπορεί να δημιουργηθεί σε κάποιο στοιχείο, η οποία (ιδιότητα ή ικανότητα) πιθανόν να προκαλέσει κάποια βλάβη.
- **Εργατικό ατύχημα**, είναι κάθε βίαιο, ξαφνικό και απρόβλεπτο γεγονός, που συμβαίνει στον εργαζόμενο κατά τη διάρκεια της εργασίας του ή έχει σχέση με την εργασία του, με συνέπεια τον τραυματισμό του σώματος, τη βλάβη της υγείας του ή την απώλεια της ζωής του.
- **Ως Επαγγελματική Ασθένεια**, θεωρείται οποιαδήποτε βλάβη προκαλείται στην υγεία του εργαζόμενου, λόγω της εργασίας που εκτελεί.
- **Ο Τεχνικός Ασφάλειας**, παρέχει στον εργοδότη υποδείξεις και συμβουλές, γραπτά ή προφορικά, σε θέματα σχετικά με την υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας και την πρόληψη των εργατικών ατυχημάτων.

- **Ο Ιατρός Εργασίας**, παρέχει υποδείξεις και συμβουλές στον εργοδότη, στους εργαζόμενους και στους εκπαιδευτικούς τους, γραπτά ή προφορικά, σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται, για τη σωματική και ψυχική υγεία των εργαζομένων.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

Τα όρια ανικανότητας του τραυματισθέντος για εργασία, πάνω από τα οποία ο τραυματισμός θεωρείται ως ατύχημα, είναι τρεις μέρες ανικανότητας για εργασία. Για τη διάκριση μεταξύ εργατικού ατυχήματος και επαγγελματικής ασθένειας, θα πρέπει πάλι να γνωματεύσει ο Ιατρός Εργασίας. Για την εν λόγω γνωμάτευση εάν ένα πρόβλημα υγείας είναι εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια, λαμβάνεται υπόψη το αίτιο που το προκάλεσε, το οποίο γενικά στις περιπτώσεις ατυχημάτων είναι βίαιο, απότομο και στιγμιαίο, ενώ στις επαγγελματικές ασθένειες δεν είναι. Μετά από αποφάσεις δικαστηρίων, θεωρούνται εργατικά ατυχήματα και τα τροχαία που συμβαίνουν την ώρα της μετάβασης και αποχώρησης από την εργασία με οποιοδήποτε μέσο και αν χρησιμοποιεί ο εργαζόμενος. Με βάση τα παραπάνω, π.χ. η απώλεια ακοής από μακροχρόνια έκθεση σε υπερβολικό θόρυβο θεωρείται επαγγελματική ασθένεια, ενώ η απώλεια ακοής εργαζόμενου από μία έκρηξη, θεωρείται εργατικό ατύχημα. Το παρ' ολίγον εργατικό ατύχημα (το οποίο είναι εξίσου σημαντικό με το εργατικό ατύχημα, εφόσον βοηθά στον εντοπισμό προβλημάτων) είναι το γεγονός εκείνο, που μολονότι δεν προκάλεσε κανένα τραυματισμό ή ζημία την ώρα που προκλήθηκε, δημιούργησε ωστόσο όλες εκείνες τις προϋποθέσεις για ένα εργατικό ατύχημα.

ΜΕΤΡΑ ΜΕΙΩΣΗΣ ΕΞΑΛΕΙΨΗΣ ΤΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Για την αντιμετώπιση του επαγγελματικού κινδύνου, πριν αυτός προκαλέσει βλάβη στην υγεία ή τη σωματική ακεραιότητα του εργαζόμενου, ακολουθούμε κάποιες μεθόδους. Για επιλογή των μεθόδων αυτών λαμβάνονται υπόψη κάποιες αρχές που καθορίζονται κυρίως με βάση (α)το μέγεθος των κινδύνων, (β)το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα και (γ) γενικότερα τις προκλήσεις που έχουμε θέσει σαν επιχείρηση ή θεσμοθετήσει σαν πολιτεία, παρουσιάζονται δέ εκτεταμένα στο Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας (Σ.Α.Υ.) και στον Φάκελο Ασφάλειας και Υγείας(φ.α.υ.) τα οποία και αποτελούν αναπόσπαστο στοιχείο κατά την μελέτη και κατασκευή Δημοσίων Έργων, και θα μας απασχολήσουν σε επόμενο άρθρο.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΑΛΕΙΨΗ ΤΗΣ ΜΕΙΩΣΗΣ ΤΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

• Η αναγνώριση του κινδύνου και η εκτίμηση του μεγέθους του

Για να αντιμετωπίσουμε τον κίνδυνο, είναι σημαντικό να μπορούμε να τον διακρίνουμε. Έχουμε τις παρακάτω κατηγορίες κινδύνων:

- Φανεροί κίνδυνοι. Είναι οι κίνδυνοι, που γίνονται εύκολα αντιληπτοί από ένα έμπειρο άτομο, π.χ. κίνδυνος πτώσης εργαζόμενου από ορισμένο ύψος.

- Κρυφοί κίνδυνοι. Είναι η ελλιπής εσωτερική μόνωση ηλεκτρικών εργαλείων χειρός, κοπτικά εργαλεία ή κινούμενα μέρη εύκολα προσπελάσιμα στον εργαζόμενο, πατάκια χωρίς επαρκή στήριξη κ.α.

- Πιθανοί κίνδυνοι. Είναι οι ακόμα πιο δύσκολοι αντιληπτοί κίνδυνοι, αφού εμφανίζονται μόνο υπό προϋποθέσεις, όπως για παράδειγμα, επικίνδυνα υπολείμματα φορτίου, που υπάρχουν στα αμπάρια ενός πλοίου που έρχεται για επίσκευή κ.α.

- Συνδυασμός κινδύνων. Η συνδυασμένη παρουσία όλων των παραπάνω κινδύνων, αποτελεί την πιο επικίνδυνη κατάσταση.

• Η αποφυγή του κινδύνου

Κατά την κατασκευή Δημοσίων Έργων δύσκολα επιτυγχάνεται η αποφυγή μιας εργασίας, η οποία είναι εκ φύσεως επικίνδυνη. Υπάρχουν εργασίες που είναι επικίνδυνες και πρέπει να γίνουν. Για παράδειγμα, ο αμίαντος αποτελεί ένα από τα πιο επικίνδυνα υλικά και σε πολλές περιπτώσεις έχει απαγορευτεί η χρήση του, όμως επειδή είναι αναγκαίο να χρησιμοποιηθεί σε κάποιες εργασίες, ακόμα και σήμερα γίνεται εξόρυξή του.

Τα μέτρα που στηρίζονται στον ανθρώπινο παράγοντα πολλές φορές δεν είναι αποτελεσματικά, επειδή ο εργαζόμενος δεν τα εφαρμόζει. Είναι προτιμότερο π.χ. να εξετάσουμε τον τρόπο με τον οποίο μπορούμε να περιορίσουμε τον θόρυβο που παράγει μια μηχανή, παρά να προμηθεύσουμε στους εργαζόμενους ωτοασπίδες. Κατά συνέπεια στα πλαίσια της γενικής αρχής ότι “η πρόληψη είναι καλύτερη από τη θεραπεία”, η υγιής επιχείρηση είναι προτιμότερο να προβεί στην λήψη μέτρων (λαμβάνονμένου υπόψη του κόστους ένταξης αυτών στον συνολικό προϋπολογισμό του υπό εκτέλεση έργου, παρά η επιχείρηση να αναγκαστεί εκ των υστέρων, να εναρμονίσει την όλη της παραγωγική διαδικασία και οργάνωση, λαμβάνοντας υπόψη τον παράγοντα ασφάλεια. Δεδομένου ότι το κόστος λήψης των έτρων προστασίας των εργαζομένων συμπεριλαμβάνεται στα τέλη δημοπράτησης της Υπηρεσίας, η επιχείρηση οφείλει να εντάξει την ασφάλεια της εργασίας στην συνολική πολιτική της.

• Ο εξοπλισμός ατομικής προστασίας ή Μέσα Ατομικής Προστασίας (Μ.Α.Π.)

Δεδομένου ότι ο επαγγελματικός κίνδυνος δεν μπορεί να αντιμετωπισθεί με άλλον τρόπο, για την προφύλαξη του εργαζόμενου χρησιμοποιούμε τα Μέσα Ατομικής Προστασίας.

• Η ενημέρωση και η κατάρτιση των εργαζομένων

Είναι σημαντικό για τον κάθε εργαζόμενο, να γνωρίζει τις πηγές των επαγγελματικών κινδύνων που υπάρχουν στους χώρους εργασίας και τους τρόπους αντιμετώπισής τους.

• Ο έλεγχος και η εξασφάλιση της εφαρμογής των μέτρων

Ο εργοδότης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, είναι υπεύθυνος για τη λήψη των μέτρων που απαιτούνται για την αντιμετώπιση του επαγγελματικού κινδύνου και για την επιβλεψη της τήρησης αυτών των μέτρων. Είναι σημαντικό, όταν δίνονται κάποιες οδηγίες για την εκτέλεση μιας εργασίας, να δίνονται συγχρόνως και οδηγίες για τον τρόπο που θα γίνει η εργασία αυτή με ασφάλεια. Ανεξαρτήτως των γραπτών οδηγιών που συ-

νήθως υπάρχουν σε μία επιχείρηση, για τα θέματα της ασφάλειας της εργασίας, πρέπει να γίνεται επίβλεψη και έλεγχος της εξασφάλισης της εφαρμογής των μέτρων ώστε να τηρούνται τα προβλεπόμενα μέτρα και να ακολουθούν οι εργαζόμενοι τις οδηγίες ασφαλείας εργασίας.

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΙΕΙΝΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

ΟΡΙΣΜΟΙ

Σύμφωνα με το Π.Δ. 17/96:

• **Εργαζόμενος**, είναι κάθε πρόσωπο που απασχολείται από έναν εργοδότη με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των ασκούμενων και των μαθητευόμενων, εκτός από το οικιακό υπηρετικό προσωπικό. Εργοδότης είναι κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο συνδέεται με σχέση εργασίας με τον εργαζόμενο και έχει την ευθύνη για την επιχείρηση ή/και την εγκατάσταση.

• **Επιχείρηση**, είναι κάθε επιχείρηση, εκμετάλλευση, εγκατάσταση και εργασία του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα, ανεξαρτήτως του κλάδου οικονομικής δραστηριότητας στον οποίο κατατάσσεται.

• **Τόπος εργασίας**, είναι κάθε χώρος όπου βρίσκονται ή μεταβαίνουν οι εργαζόμενοι εξ αιτίας της εργασίας τους και που είναι κάτω από τον έλεγχο του εργοδότη.

ΓΕΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΔΟΤΗ

Στον Ν.1568/85 και τις παραγράφους 1, 2, 3 του Άρθρου 7, του Π.Δ. 17/96, διατυπώνεται ρητά η αρχή ευθύνης του εργοδότη, σύμφωνα με την οποία:

«Ο εργοδότης είναι υπεύθυνος για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων στην επιχείρησή του και δεν απαλλάσσεται από αυτή την ευθύνη του, ούτε όταν οι εργαζόμενοι δεν τηρούν τις υποχρεώσεις τους ούτε όταν αναθέτει καθήκοντα προστασίας και πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου στον Τεχνικό Ασφάλειας ή/και στον Ιατρό Εργασίας ή/και σε αρμόδιες Εξωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης».

ΓΕΝΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

- Ο εργοδότης υποχρεούται, να εξασφαλίζει την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων ως προς όλες τις πτυχές της εργασίας και να λαμβάνει μέτρα που να εξασφαλίζουν την υγεία και ασφάλεια των τρίτων. Αν ο εργοδότης προσφεύγει σε άτομα εκτός της επιχείρησής ή σε Εξωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης (ΕΞΥΠΠ), για την ανάθεση των καθηκόντων ΤΑ ή/και ΙΕ, αυτό δεν τον απαλλάσσει από τις υποχρεώσεις του στον τομέα αυτό. Οι υποχρεώσεις του Τεχνικού Ασφάλειας, του Ιατρού Εργασίας και των εκπροσώπων των εργαζομένων, δεν θίγουν την αρχή της ευθύνης του εργοδότη. Ο εργοδότης, επίσης οφείλει να θέσει στη διάθεση των εκπροσώπων των εργαζομένων, επαρκή απαλλαγή από την εργασία, χωρίς απώλεια αποδοχών, καθώς και τα αναγκαία μέσα, προκειμένου να μπορούν να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις κείμενες διατάξεις.

- Ο εργοδότης υποχρεούται, να:

Επιβλέπει την ορθή εφαρμογή των μέτρων υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας.

Γνωστοποιεί στους εργαζόμενους, τον επαγγελματικό κίνδυνο από την εργασία τους.

Καταρτίζει πρόγραμμα προληπτικής δράσης και βελτίωσης των συνθηκών εργασίας στην επιχείρηση.

Εξασφαλίζει τη συντήρηση και την παρακολούθηση της ασφαλείας λειτουργίας μέσων και εγκαταστάσεων.

ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

Ως τα σημαντικότερα μπορούν να αναφερθούν:

Η αποφυγή των κινδύνων.

Η Εκτίμηση των κινδύνων που δεν μπορούν να αποφευχθούν.

Καταπολέμηση των κινδύνων στην πηγή τους, προτεραιότητα στη λήψη μέτρων ομαδικής προστασίας, σε σχέση με τα μέτρα ατομικής προστασίας.

Προγραμματισμός της πρόληψης, με στόχο την τεχνική, την οργάνωση της εργασίας, τις συνθήκες εργασίας, τις σχέσεις μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων και την επίδραση των παραγόντων του περιβάλλοντος στην εργασία

Προσαρμογή της εργασίας στον άνθρωπο. Ειδικότερα, όσον αφορά στη διαμόρφωση των θέσεων εργασίας, καθώς και στην επιλογή των εξοπλισμών εργασίας και των μεθόδων εργασίας και παραγωγής, προκειμένου ιδίως να μετριασθεί η μονότονη και ρυθμικά επαναλαμβανόμενη εργασία και να μειωθούν οι επιπτώσεις της στην υγεία.

Αντικατάσταση του επικίνδυνου από το μη επικίνδυνο ή το λιγότερο επικίνδυνο.

Παροχή των κατάλληλων οδηγιών στους εργαζόμενους.

Προσαρμογή στις τεχνικές εξελίξεις.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΙΑΤΡΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Το 1985, για πρώτη φορά στη χώρα μας, ψηφίστηκε νόμος ο οποίος διέπει το σύνολο σχεδόν των δραστηριοτήτων για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων. Είναι ο Ν.1568/85, «Υγιεινή και Ασφάλεια των Εργαζομένων» και εισάγει τους παρακάτω τρεις νέους θεσμούς:

- Τεχνικού Ασφάλειας (Τ.Α.),
- Ιατρού Εργασίας (Ι.Ε.) και της
- Επιτροπής Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας (Ε.Υ.Α.Ε.)

Σύμφωνα με το Π.Δ. 17/96, υποχρεώσεις για απασχόληση Τεχνικού Ασφάλειας έχουν, όλες οι επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα, ανεξαρτήτως οικονομικής δραστηριότητας, που απασχολούν έστω και έναν εργαζόμενο.

Αντίστοιχα, υποχρέωση για απασχόληση Ιατρού Εργασίας, έχουν όλες οι επιχειρήσεις που απασχολούν πάνω από 50 εργαζόμενους ή όσες απασχολούν έστω και έναν εργαζόμενο, εφόσον οι εργασίες τους είναι σχετικές με μόλυβδο (Π.Δ. 94/87), αμίαντο (Π.Δ. 70α/88), καρκινογόνες ουσίες (Π.Δ. 399/94) ή βιοβιολογικούς παράγοντες (Π.Δ. 186/95).

Ο εργοδότης, πριν από την επιλογή του Τε-

χνικού Ασφάλειας ή του Ιατρού Εργασίας, έχει υποχρέωση να γνωστοποιεί στην τοπική Επιθεώρηση Εργασίας, τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα τους, καθώς και την τυχόν απασχόλησή τους σε άλλη επιχείρηση, τα στοιχεία για το είδος και την οργάνωση της επιχείρησης, τον αριθμό των εργαζομένων και λοιπές συναφείς πληροφορίες. Η σύμβαση πρόσληψης του Τεχνικού Ασφάλειας και του Ιατρού Εργασίας, γίνεται εγγράφως και αντίγραφο της κοινοποιείται από τον εργοδότη

Ασφάλειας

Σύμφωνα με τα εδάφια α, β, γ και δ του Άρθρου 5 του Ν.1568/85, τα καθήκοντα του Τεχνικού Ασφάλειας, μπορούν να ασκούν κάτοχοι: Πτυχίου Πανεπιστημίου, Πολυτεχνείου ή Πολυτεχνικής Σχολής Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος του εσωτερικού ή ισότιμων σχολών του εξωτερικού και άδειας άσκησης επαγγέλματος, με τουλάχιστον 2ετή προϋπηρεσία, η οποία υπολογίζεται από κτήσης πτυχίου.

Καθήκοντα Τ.Α.	Ν. 1568/85, άρ.6,7
Απαιτούμενο Επίπεδο γνώσεων	Π.Δ.294/88, άρ.4
Προσόντα	Π.Δ.17/96, άρ.4παρ.2
Επιμόρφωση	Ν. 1658/85, άρ.13 και Π.Δ.17/96, άρ.6
Ειδικότητες	Π.Δ.294/88, άρ.5
Ελάχιστος Χρόνος Απασχόλησης	Π.Δ.17/96, άρ.4,παρ.3 και Π.Δ.294/88, άρ.3
Συνεργασία με Ιατρό Εργασίας	Ν. 1658/85, άρ.11
Υποχρέωση και χρονικά όρια απασχόλησης	Ν. 1658/85, άρ.4 και αρ.12

στην τοπική Επιθεώρηση Εργασίας.

Ο εργοδότης, για την αποτελεσματικότερη άσκηση των καθηκόντων του Τεχνικού Ασφάλειας και του Ιατρού Εργασίας, θέτει στη διάθεσή τους το αναγκαίο βοηθητικό προσωπικό, χώρους, εγκαταστάσεις, συσκευές και γενικά τα απαραίτητα μέσα και βαρύνεται με όλες τις σχετικές δαπάνες. Ο εργοδότης, έχει υποχρέωση να διευκολύνει τον Τεχνικό Ασφάλειας και το Ιατρό Εργασίας, για την παρακολούθηση μαθημάτων εκπαίδευσης και επιμόρφωσης, όπως προβλέπεται στο Άρθρο 13.

ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Στον παρακάτω πίνακα κωδικοποιούνται όλα τα νομοθετήματα που αφορούν το Τεχνικό

Πτυχίου Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος ή ισότιμων σχολών του εξωτερικού ή πτυχίου των πρώην σχολών υπομηχανικών και των ΚΑΤ.Ε.Ε, με τουλάχιστον πενταετή προϋπηρεσία, η οποία υπολογίζεται από κτήσης πτυχίου.

Απολυτηρίου Τεχνικού Λυκείου ή Μέσης Τεχνικής Σχολής ή άλλης αναγνωρισμένης Τεχνικής Επαγγελματικής Σχολής του εσωτερικού ή ισότιμων σχολών του εξωτερικού ή άδειας άσκησης επαγγέλματος εμπειροτέχνη, με τουλάχιστον οκταετή προϋπηρεσία.

Τίτλου ή πιστοποιητικού της αθλητοδότης, από το οποίο προκύπτει ότι είναι Τεχνικός Ασφάλειας.

Για τους Τεχνικούς Ασφάλειας που έχουν παρακολουθήσει προγράμματα επιμόρφωσης, σε

θέματα ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων, διάρκειας τουλάχιστον 100 ή 75 ωρών, που εκτελούνται από τα αρμόδια Υπουργεία, εκπαιδευτικούς ή άλλους δημόσιους οργανισμούς ή από εξειδικευμένα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.) πιστοποιημένα στην υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας, **η προϋπηρεσία που προβλέπεται** (στην παράγραφο 2 του Άρθρου 5, του Ν.1568/85), μειώνεται για τους πτυχιούχους ΑΕΙ κατά ένα έτος, ενώ για τους υπολοίπους κατά τρία έτη. Οι ειδικότητες του Τ.Α. ανάλογα με τον κλάδο οικονομικής δραστηριότητας της επιχείρησης, καθορίζονται με το Άρθρου 5 του Π.Δ. 294/88.

Συμβουλευτικές αρμοδιότητες του Τεχνικού Ασφάλειας

Ο Τεχνικός Ασφάλειας, παρέχει στον εργοδότη, υποδείξεις και συμβουλές, γραπτά ή προφορικά, σε θέματα σχετικά με την υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας και την πρόληψη των εργατικών ατυχημάτων. Τις γραπτές υποδείξεις, ο Τεχνικός Ασφάλειας καταχωρεί σε ειδικό βιβλίο της επιχείρησης, το οποίο σελιδομετρείται και απαιτείται θεώρηση από την Επιθεώρηση Εργασίας. Ο εργοδότης, έχει υποχρέωση να λαμβάνει γνώση ενυπογράφως, των υποδείξεων που καταχωρούνται σ' αυτό το βιβλίο.

Ειδικότερα ο Τεχνικός Ασφάλειας:

Συμβουλεύει σε θέματα σχεδιασμού, προγραμματισμού, κατασκευής και συντήρησης των εγκαταστάσεων, εισαγωγής νέων παραγωγικών διαδικασιών, προμήθειας μέσων και εξοπλισμού, επιλογής και ελέγχου της αποτελεσματικότητας των ατομικών μέσων προστασίας, καθώς και διαμόρφωσης και διευθέτησης των θέσεων και του περιβάλλοντος εργασίας και γενικά οργάνωσης της παραγωγικής διαδικασίας.

Ελέγχει την ασφάλεια των εγκαταστάσεων και των τεχνικών μέσων, πριν από τη λειτουργία τους, καθώς και των παραγωγικών διαδικασιών και μεθόδων εργασίας πριν από την εφαρμογή τους και επιβλέπει την εφαρμογή των μέτρων υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας και πρόληψης των ατυχημάτων, ενημερώνοντας σχετικά τους αρμόδιους προϊσταμένους των τμημάτων ή τη διεύθυνση της επιχείρησης.

Για την επιβίωση των συνθηκών εργασίας, ο Τεχνικός Ασφάλειας έχει υποχρέωση:

Να επιθεωρεί τακτικά τις θέσεις εργασίας από πλευράς υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας, να αναφέρει στον εργοδότη οποιαδήποτε παράλειψη των μέτρων υγιεινής και ασφάλειας, να προτείνει μέτρα αντιμετώπισής της και να επιβλέπει την εφαρμογή τους

Να επιβλέπει την ορθή χρήση των Ατομικών Μέσων Προστασίας.

Να ερευνά τα αίτια των εργατικών ατυχημάτων, να αναλύει και αξιολογεί τα αποτελέσματα των ερευνών του και να προτείνει μέτρα για την αποτροπή παρόμοιων ατυχημάτων.

Να εποπτεύει την εκτέλεση ασκήσεων πυρασφάλειας και συναγερμού, για τη διαπίστωση ετοιμότητας προς αντιμετώπιση ατυχημάτων.

Για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας στην επιχείρηση, ο Τεχνικός Ασφάλειας έχει υποχρέωση:

Να μεριμνά ώστε οι εργαζόμενοι στην επιχείρηση να τηρούν τους κανόνες Υ.Α.Ε.

Να ενημερώνει και καθοδηγεί για την αποτροπή του επαγγελματικού κινδύνου που συνεπάγεται η εργασία τους,

Να συμμετέχει στην κατάρτιση και εφαρμογή των προγραμμάτων εκπαίδευσης των εργαζομένων σε θέματα Υ.Α.Ε.

Να υποχρεούται να τηρεί το επιχειρησιακό απόρρητο

Στο εν λόγω νομοθέτημα ρυθμίζεται η ανεξαρτησία του Τεχνικού Ασφάλειας. Συγκεκριμένα ορίζεται ότι κατά την άσκηση του έργου του έχει ηθική ανεξαρτησία απέναντι στον εργοδότη και στους εργαζόμενους. Τυχόν διαφωνία του με τον εργοδότη, για θέματα της αρμοδιότητάς του, δεν μπορεί να αποτελέσει λόγο καταγγελίας της σύμβασής του. Σε κάθε περίπτωση, η απόλυση του Τεχνικού Ασφάλειας πρέπει να είναι αιτιολογημένη. Ο Τεχνικός Ασφάλειας, έχει υποχρέωση να τηρεί το επιχειρησιακό απόρρητο.

ΙΑΤΡΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Συμβουλευτικές αρμοδιότητες του Ιατρού Εργασίας

Ο Ιατρός Εργασίας, παρέχει υποδείξεις και συμβουλές στον εργοδότη, στους εργαζόμενους και στους εκπροσώπους τους, γραπτά ή προφορικά, σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για τη σωματική και ψυχική υγεία των εργαζομένων. Τις γραπτές υποδείξεις, ο Ιατρός Εργασίας τις καταχωρεί στο ειδικό βιβλίο του Άρθρου 6 του Νόμου αυτού. Ο εργοδότης, λαμβάνει γνώση ενυπογράφως των υποδείξεων που καταχωρούνται σ' αυτό το βιβλίο.

Ειδικότερα, ο Ιατρός Εργασίας συμβουλεύει σε θέματα:

- Σχεδιασμού, προγραμματισμού, τροποποίησης της παραγωγικής διαδικασίας, κατασκευής και συντήρησης εγκαταστάσεων, σύμφωνα με τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας.
- Λήψης μέτρων προστασίας, κατά την εισαγωγή και χρήση υλών και προμήθειας μέσων εξοπλισμού.
- Φυσιολογίας και ψυχολογίας της εργασίας, εργονομίας και υγιεινής της εργασίας, της διεύθυνσης και διαμόρφωσης των θέσεων και

του περιβάλλοντος της εργασίας και της οργάνωσης της παραγωγικής διαδικασίας.

- Οργάνωσης υπηρεσίας παροχής Α' Βοήθειών.
- Αρχικής τοποθέτησης και αλλαγής θέσης εργασίας για λόγους υγείας, προσωρινά ή μόνιμα, καθώς και ένταξης ή επανένταξης μειονεκτούντων ατόμων στην παραγωγική διαδικασία, ακόμη και σε υπόδειξη αναμόρφωσης της θέσης εργασίας.
- Δεν επιτρέπεται ο Ιατρός Εργασίας να χρησιμοποιείται, για να επαληθεύει το δικαιολογημένο ή μη λόγο νόσου, απουσίας εργαζομένου.

Προσόντα του Ιατρού Εργασίας

Τα καθήκοντα του Ιατρού Εργασίας, σύμφωνα με το Άρθρο 9 του Ν.3144/03, «κοινωνικός διάλογος για την προώθηση της απασχόλησης και την κοινωνική προστασία και άλλες διατάξεις», με τον οποίο τροποποιείται το Άρθρο 8 του Ν. 1568/85, μπορούν να ασκούν οι γιατροί που κατέχουν και ασκούν την ειδικότητα της Ιατρικής της Εργασίας, όπως πιστοποιείται από τον οικείο Ιατρικό Σύλλογο. Κατ' εξαίρεση, τα καθήκοντα του Ιατρού Εργασίας, όπως αυτά προβλέπονται από το Ν.1568/85, έχουν δικαίωμα να ασκούν:

α. Οι γιατροί χωρίς ειδικότητα, οι οποίοι κατά

τη δημοσίευση του Ν.3144/03, έχουν συνάψει συμβάσεις παροχής υπηρεσιών Ιατρού Εργασίας με επιχειρήσεις και αποδεικνύουν την άσκηση των καθηκόντων αυτών, συνεχώς επί επτά τουλάχιστον έτη.

β. Οι γιατροί, οι οποίοι κατά τη δημοσίευση του Ν.3144/03, όπως τροποποιήθηκε με το Άρθρο 29 του Ν.3227/04, εκτελούν καθήκοντα Ιατρού Εργασίας, χωρίς να κατέχουν ή ασκούν τον τίτλο της ειδικότητας της Ιατρικής της Εργασίας, αλλά τίτλο άλλης ειδικότητας, καθώς και γιατροί άλλων ειδικοτήτων οι οποίοι αναλαμβάνουν και εκτελούν καθήκοντα Ιατρού Εργασίας, μέχρι τη λήξη της προθεσμίας για την κατάθεση της αίτησης, για την απόκτηση της ειδικότητας της Ιατρικής της Εργασίας.

Οι γιατροί των παραπάνω περιπτώσεων, θα πρέπει μέσα σε πέντε (5) έτη από τη δημοσίευση του Ν.3144/03, να αποκτήσουν τον τίτλο της ειδικότητας της Ιατρικής της Εργασίας, αφού ολοκληρώσουν τον κύκλο της εκπαίδευσής τους, με

βάση τις διατάξεις του Π.Δ. 415/94 (263/Α) και του Π.Δ. 213/86 (87/Α). Η κατάθεση της αίτησης για εκπαίδευση προς απόκτηση της ειδικότητας της Ιατρικής της Εργασίας από τους γιατρούς των παραπάνω περιπτώσεων α και β, πρέπει να γίνει εντός έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση του Ν.3144/03. Με το Άρθρο 29 του Ν.3227/04 (31/Α), η προθεσμία κατάθεσης της αίτησης για εκπαίδευση των Ιατρών Εργασίας, παρατείνεται σε 18 μήνες από τη δημοσίευσή του.

Μετά την πάροδο της πενταετίας, δεν επιτρέπεται σε ιατρό που δεν κατέχει τον τίτλο της ειδικότητας της Ιατρικής της Εργασίας και δεν την ασκεί, να εργάζεται και να προσφέρει υπηρεσίες ως Ιατρός Εργασίας.

Συνεργασία Τεχνικού Ασφάλειας και Ιατρού Εργασίας

Ο Τεχνικός Ασφάλειας και ο Ιατρός Εργασίας, υποχρεούνται κατά την εκτέλεση του έργου τους, να συνεργάζονται, πραγματοποιώντας κοινούς ελέγχους των χώρων εργασίας.

Ο Τεχνικός Ασφάλειας και ο Ιατρός Εργασίας, οφείλουν κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, να συνεργάζονται με την Ε.Υ.Α.Ε. ή τον αντιπρόσωπο των εργαζομένων.

Ο Τεχνικός Ασφάλειας και ο Ιατρός Εργασίας, οφείλουν να ενημερώνουν την Ε.Υ.Α.Ε. ή τον αντιπρόσωπο, για κάθε σημαντικό ζήτημα υγι-

εινής και ασφάλειας της εργασίας στην επιχείρηση και να τους παρέχουν συμβουλές σε θέματα υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας. Αν ο εργοδότης διαφωνεί με τις γραπτές υποδείξεις και συμβουλές του Τεχνικού Ασφάλειας ή του Ιατρού Εργασίας, οφείλει να αιτιολογεί τις απόψεις του και να τις κοινοποιήσει και στην Ε.Υ.Α.Ε. ή στον αντιπρόσωπο. Σε περίπτωση διαφωνίας, η διαφορά θα επιλύεται από τον Επιθεωρητή Εργασίας και μόνο.

Χρόνος απασχόλησης του τεχνικού ασφάλειας και του γιατρού εργασίας

Ο χρόνος απασχόλησης του Τεχνικού Ασφάλειας και του Ιατρού Εργασίας, καθορίζεται με βάση το άρθρο 4 του Π.Δ. 17/96 και του Π.Δ. 294/88, συναρτήσει του αριθμού των εργαζομένων και της κατηγορίας στην οποία ανήκει η επιχείρηση.

- Προστασία Μεταλλικών Κατασκευών
- Υδροβολές - Αμμοβολές
- Οικοδομικές Βαφές - Βαφές Πυροπροστασίας
- Εποξειδικά Δάπεδα
- Εμπορία - Πώληση υλικών παθητικής πυροπροστασίας (Πυράντοχο, Βερμικουλίτης)
- Εφαρμογές Fireproofing (Διυλιστηρικά)
- Βαφές Antigraffiti
- Μονώσεις - Στεγανώσεις Ταρατσών
- Θερμομόνωση Κτιρίων
- Κατασκευή Βιομηχανικών Δαπέδων
- Ανακαινίσεις / Διαμορφώσεις Χώρων
- Εγκαταστάσεις Η/Μ
- Μεταλλικές Κατασκευές
- Ασφαλτοστρώσεις για περιβάλλον χώρους
- Μελέτες Κατασκευών

new steel protection

www.newsteelprotection.com

Η εταιρεία μας αναλαμβάνει το **inspection** δίνοντας τελική πιστοποίηση κατόπιν ελέγχου στην παθητική πυροπροστασία μεταλλικών κτιρίων (σε εφαρμογή θερμοδιογκούμενης βαφής και σε βερμικουλίτη. Αναλαμβάνοντας όλες τις απαραίτητες και νόμιμες διαδικασίες όπως είναι ο έλεγχος των εγγράφων του εκάστοτε προτεινόμενου συστήματος παθητικής, έλεγχος μελέτης σύμφωνα με τα πιστοποιητικά του υλικού και επιθεώρηση επί τόπου της τοποθέτησης του προτεινόμενου συστήματος είτε στο χώρο του εργοταξίου, είτε στο χώρο του εργοστασίου.

NEW STEEL PROTECTION

ΝΙΚΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΧΗΜΙΚΟΣ - ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΟΣ

ΤΗΛ.- FAX. 210 48 34 558

ΚΙΝΗΤΟ 6932 2782 95

Έργα συνοδικής αξίας άνω των 70 εκατ. ευρώ δημοπρατεί

Σε εξέλιξη αυτή τη στιγμή, βρίσκονται διαγωνισμοί έργων συνοδικής αξίας 31 εκατ. ευρώ ενώ μέσα στο επόμενο διάστημα και έως το τέλος της χρονιάς, η ΚΤΥΠ Α.Ε. θα προκηρύξει νέους διαγωνισμούς συνοδικής αξίας άνω των 40 εκατ. ευρώ. Πρόκειται για σχολικά έργα, έργα δικαιοσύνης και υγείας που θα υλοποιηθούν σε διάφορες περιοχές της χώρας.

Το αντικείμενο της ΚΤΥΠ Α.Ε. πλέον επεκτείνεται και σε άλλους τομείς, όπως η διενέργεια μελετών στο πλαίσιο του Μηχανισμού Στήριξης Μικρών Νησιωτικών Δήμων. Ήδη έχει αναλάβει την εκπόνηση της μελέτης ανάπλασης της παραλιακής ζώνης του Καστελλόριζου καθώς και των μελετών για την αναβάθμιση μνημείων στην Χάληκη και κοινωνικών υποδομών στην Πάτμο. Στο επόμενο διάστημα, η εκπόνηση μελετών θα επεκταθεί και σε άλλα αντίστοιχα projects, σε πρώτη φάση στην Ανατολική Κρήτη και στην Θράκη.

Στον προγραμματισμό της ΚΤΥΠ Α.Ε. βρίσκονται έργα αξίας άνω των 120.000.000 ευρώ τα οποία κατασκευάζονται, δημοπρατούνται ή βρίσκονται σε ώριμο στάδιο μελετών και θα δημοπρατηθούν το επόμενο διάστημα. Ο προγραμματισμός αυτός συνεχώς επικαιροποιείται και προστίθενται νέα έργα.

Όπως σημειώνει ο **Διευθύνων Σύμβουλος της ΚΤΥΠ Α.Ε., κ. Γιάννης Χαρωνίτης**, «**το αντικείμενο της εταιρείας, τα κτιριακά έργα, είναι επενδύσεις που από τη μία ωφελούν την πραγματική οικονομία καθώς τα χρήματα διαχέονται στην αγορά, σε μισθούς, υλικά και υπηρεσίες και από την άλλη επιστρέφει ένα κομμάτι τους στο Κράτος με τη μορφή έμμεσων και άμεσων φόρων. Άρα όσο περισσότερα έργα βάλουμε μπρος τόσο καλύτερα για όλους.**»

Η Κτηριακές Υποδομές Α.Ε. (ΚΤΥΠ Α.Ε.) είναι ο κατασκευαστικός βραχίονας του Δημοσίου και προήλθε από την συγχώνευση των πρώην ΟΣΚ, ΔΕΠΑ-ΝΟΜ και ΘΕΜΙΣ Κατασκευή με αρμοδιότητα την παραγωγή έργων Εκπαίδευσης, Υγείας και Δικαιοσύνης καθώς και τη διενέργεια προσεισμικών ελέγχων και αυτοψιών μετά από φυσικές καταστροφές.

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ ΚΤΥΠ Α.Ε. ΣΕ ΕΞΕΛΙΞΗ

Αυτή τη στιγμή βρίσκονται σε εξέλιξη οι διαγωνισμοί για τα εξής έργα:

1. Ανακαίνιση Δικαστικού Μεγάρου Άρτας για την στέγαση του Ειρηνοδικείου και του Πταιματοδικείου Άρτας, προϋπολογισμού 1.670.000 ευρώ.
2. 12/θέσιο Δημοτικό Σχολείο Κάτω Νευροκοπίου, προϋπολογισμού 4.398.000 ευρώ.
3. 63ο Νηπιαγωγείο Αθήνας, οικοδομικές εργασίες και ΗΜ εγκαταστάσεις, προϋπολογισμού 805.000
4. 10ο Νηπιαγωγείο Κηφισιάς, προϋπολογισμού 1.430.000 ευρώ.
5. 2ο Λύκειο Μαρκοπούλου Μεσογαίας - Πόρτο Ράφτη, προϋπολογισμού 5.870.000 ευρώ.
6. 3ο Δημοτικό Σχολείο Μαγούλας, προϋπολογισμού 5.000.100 ευρώ.
7. Γ.Ν. Πειραιά, Τζάνειο (αναδιarrύθμιση και ανακαίνιση χώρων για την εγκατάσταση καρδιολογικού τμήματος, αιμοδυναμικής μονάδας και εργαστηρίων κόπωσης και υπερήχων), προϋπολογισμού 1.425.000 ευρώ.
8. Κατασκευή κτιρίου στέγασης Ελληνικής Πρεσβείας και Πρεσβευτικής Κατοικίας στο Βερολίνο (Φάση αποπεράτωσης), προϋπολογισμού 900.000 ευρώ.
9. Εξωτερικές επεμβάσεις επισκευής στην ιδιοκτησία ΚΤΥΠ ΑΕ, στην οδό Δραγούμη 10, (πρώην Μπέζας) στη Θεσσαλονίκη, προϋπολογισμού 38.214,49 ευρώ.
10. 7ο Δημοτικό Σχολείο Μεταμόρφωσης (επεμβάσεις), προϋπολογισμού 149.914,50 ευρώ.
11. Αποκατάσταση βλαβών από σεισμούς και ενίσχυση φέροντος οργανισμού στο 2ο Δημοτικό Σχολείο Ληξουρίου Κεφαλονιάς, προϋπολογισμού 1.200.000 ευρώ.
12. Αποκατάσταση βλαβών από σεισμούς και ενίσχυση φέροντος οργανισμού στο 4ο Δημοτικό Σχολείο Αργοστολίου Κεφαλονιάς, προϋπολογισμού 1.185.000 ευρώ.
13. Αποκατάσταση βλαβών από σεισμούς και ενίσχυση Γυμνασίου και Λυκείου, Ληξουρίου Κεφαλονιάς, προϋπολογισμού 2.282.000 ευρώ.
14. Αποκατάσταση βλαβών από σεισμούς και ενίσχυση Νηπιαγωγείου Λακήθρας Κεφαλονιάς, προϋπολογισμού 112.406,51 ευρώ.
15. Ανακαίνιση και επισκευή Δικαστικού Μεγάρου Ζακύνθου, προϋπολογισμού 500.000 ευρώ.
16. Δικαστικό Μέγαρο Ηρακλείου, Άμεσες ενέργειες για την αποκατάσταση δομικών προβλημάτων, άρση επικινδυνότητας και πρόσβαση ατόμων με ειδικές ανάγκες, προϋπολογισμού 192.000 ευρώ.
17. Ενεργειακή αναβάθμιση Υποσταθμού και αναγκαίες προσαρμογές για την ασφαλή λειτουργία του Νοσοκομείου Ιωαννίνων Χατζηκώστα, προϋπολογισμού 332.816 ευρώ.
18. 2ο Δημοτικό Σχολείο Νέας Μάρκας, προϋπολογισμού 3.830.000 ευρώ.

Low Pro

Road Plate

Safe Cover

Καλύμματα δρόμου

Η νέα σειρά καλυμμάτων δρόμου της ΣΗΜΑ έρχεται να ανατρέψει τα παραδοσιακά προϊόντα.

Εξαιρετικά ανθεκτικά, εύχρηστα, τοποθετούνται χωρίς την χρήση ειδικών μηχανημάτων και μπορούν να καλύψουν με επιτυχία πλήθος αναγκών. Όλα διαθέτουν αντιολισθητική επιφάνεια για ασφαλή χρήση σε κατοικημένες περιοχές.

Στη ΣΗΜΑ φροντίζουμε ώστε να βρίσκετε τα πιο καινοτόμα προϊόντα.

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΣΥΣΤΗΜΑ
ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ
ISO 9001:2008

ΣΗΜΑ Α.Β.Ε.Ε.

ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΣΗΜΑΝΣΗΣ &
ΥΛΙΚΑ ΟΔΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Λεβιδίου 2 & Λευκάδος 15, Τ. Κ. 183 46 Μοσχάτο τηλ.: 210 4812 458, 210 4831 996 fax: 210 4831 733 www.shma.gr, info@shma.gr

ΝΕΟΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ

Η ΚΤΥΠ Α.Ε. βρίσκεται στο τελικό στάδιο των διαδικασιών προκειμένου μέσα στο επόμενο διάστημα και έως το τέλος της χρονιάς, να προκηρυχθούν και οι εξής διαγωνισμοί:

1. 2ο Δημοτικό Σχολείο και 2ο Νηπιαγωγείο Νέας Περάμου Αττικής, προϋπολογισμού 4.920.000 ευρώ.

2. 2ο Λύκειο Μεταμόρφωσης, προϋπολογισμού 4.400.000 ευρώ.

3. 1ο Δημοτικό Σχολείο Κρυονερίου, προϋπολογισμού 4.600.000 ευρώ.

4. 14ο Νηπιαγωγείο Αγίας Παρασκευής, προϋπολογισμού 1.000.000 ευρώ.

5. 15ο Ειδικό Δημοτικό Σχολείο και Νηπιαγωγείο Αιγάλεω, προϋπολογισμού 3.000.0000.

6. 21ο Δημοτικό Σχολείο Αχαρνών, προϋπολογισμού 4.330.000 ευρώ.

7. 24ο Δημοτικό Σχολείο Ευόσμου, προϋπολογισμού 3.130.000 ευρώ.

8. Ειδικό Σχολείο Κορυδαλλού, προϋπολογισμού 2.400.000 ευρώ.

9. Επισκευή και ανακαίνιση Δικαστικού Μεγάρου Ρεθύμνου, προϋπολογισμού 650.000 ευρώ.

10. Επισκευή και ανακαίνιση Δικαστικού Μεγάρου Αιγίου, προϋπολογισμού 865.000.

11. ΓΝ Μεταξά Πειραιά, ανακατασκευή δικτύων, εξοπλισμού ειδικών εγκαταστάσεων και ενεργειακή αναβάθμιση, προϋπολογισμού 2.480.000 ευρώ.

12. Δημοτικό Σχολείο Ν. Μανωλάδας, προϋπολογισμού 3.300.000.

13. Δημοτικό Σχολείο Λεχαινών, 3.300.000 ευρώ.

14. Ανακαίνιση-αναβάθμιση Ειδικού Κέντρου Κράτησης Αυλώνων, προϋπολογισμού 1.180.000 ευρώ.

15. Γενικό Κατάστημα Κράτησης Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (Νικηφόρος Δράμας), εξοπλισμός και νέο κτίριο ΕΚ, με προϋπολογισμό 1.300.000 ευρώ.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΟΜΑ ΣΤΗΝ ΜΟΜΚΑ

(Αφιερωμένο στους δημάρχους της Ηλείας που θα συμπράξουν και στους υποψήφιους δημάρχους που αυτοσυγχαίρονται για την πρωτοβουλία τους !)

Οι παρεμβάσεις του κράτους, με δικό του ιδιόκτητο εξοπλισμό σε όλες τις πτυχές της καθημερινής ζωής και στα κοινωνικά δρώμενα ήταν ένα φαινόμενο που χαρακτήριζε την Σοβιετική κοινωνία.

Στον αντίποδα οι καπιταλιστικές κοινωνίες αντέγραψαν το πρότυπο και έφτιαξαν τις επιχειρήσεις του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Το κράτος δηλαδή έγινε επιχειρηματίας διεκδικώντας, εκτός ανταγωνισμό, μερίδα της επιχειρηματικής πίτας.

Και ήθελε εκτός ανταγωνισμού γιατί τις δουλειές τις έπαιρναν οι κρατικές επιχειρήσεις, στο πιάτο, προνομιακά κατά προτεραιότητα και εκτός ανταγωνισμού.

Τα αποτελέσματα τα ζήσαμε όλοι μας στο σβέρκο από τις γνωστές μας ΔΕΚΟ, οι οποίες συντήρησαν για δεκαετίες χιλιάδες τεμπέληδες και golden boys, στραγγίζοντας παράλληλα τα κρατικά ταμεία, λόγω υπέρογκων εξόδων και χαμηλής παραγωγικότητας και ρημάζοντας την επιχειρηματική αγορά.

Τότε λοιπόν πολύ παλιά δημιουργήθηκε και η ΜΟΜΑ, στρατιωτική τεχνική υπηρεσία, η οποία την εποχή της έλλειψης επιστημονικού δυναμικού και σύγχρονου μηχανολογικού εξοπλισμού στην αγορά, αγαθοεργούσε.

Ήλθε όμως το πλήρωμα του χρόνου, η σύνθεση της κοινωνίας άλλαξε, το επιστημονικό δυναμικό αυξήθηκε και οι Ελληνικές τεχνικές εταιρείες, ανέλαβαν να εκσυγχρονίσουν ακόμη και τις δύσκολες κοινωνίες της μέσης ανατολής και της Βόρειας Αφρικής.

Κάπου τότε το 1992 η ΜΟΜΑ «κηρύχθηκε» ως πλεονάζον στην Ελληνική κοινωνία, η τεχνική υπηρεσία του στρατού ευδοκίμως τερμάτισε την δραστηριότητά της και τα προκιά της μοιράστηκαν στις τότε νομαρχίες (Ν. 2026/92).

Η Νομαρχία Ηλείας πήρε τότε κάποιον εξοπλισμό μεταξύ των οποίων αν δεν κάνω λάθος έναν μεγάλο φορτωτή INTERNATOL και μία επικαθήμενη νταλίκα μεταφοράς μηχανημάτων που ακόμη φέρουν τα στρατιωτικά χρώματα και άλλα.

Οι καιροί άλλαξαν το τεχνικό δυναμικό του Ελληνικού χώρου έγινε υπερπλεονάζον, οι τεχνικές εταιρείες με μεγάλο μηχανολογικό εξοπλισμό παρέδωσαν πινακίδες ‘ ‘, λόγω κρίσης, αρκετές πτώ-

Άρθρο του προέδρου
Εργοληπτών Ν. Ηλείας
Νικόλαου Αχ. Διάκου,

*Μηχανολόγος-Ηλεκτρολόγος,
Μηχανικός Ε.Δ.Ε.*

χευσαν, ο τεχνικός κόσμος οδηγήθηκε στην ανεργία και πολλοί μηχανικοί άλλαξαν επάγγελμα.

Ήταν απ' ό,τι φαίνεται η κατάλληλη στιγμή από μια αριστεροδεξιά κυβέρνηση, η δεξιά της πτέρυγα να φτιάξει μια νέα κρατική στρατιωτική τεχνική εταιρεία και να μπει στο χώρο της κατασκευής την ώρα της βαθιάς κρίσης και να κατασκευάσει εκατοντάδες μεγάλα έργα, με ανάθεση και εκτός ανταγωνισμού.

Δηλαδή, την ώρα που η Ελλάδα βυθιζόταν στην κρίση, χιλιάδες μηχανικοί έφευγαν προς κάθε σημείο του ορίζοντα αναζητώντας δουλειά, εξοπλισμοί δισεκατομμυρίων οδηγούνταν στην υψικάμινο και στην Ελλάδα χανόταν το τεχνικό επάγγελμα ελλείψει απασχόλησης και άρα διάδοσης κατάστασης, ο «συνέταιρος» υπουργός άμυνας πέρα από τα στρατιωτικά, τα κανόνια και τα τάνκς θέλησε να γίνει και εργολά-

βος. Ή καλύτερα σκέφτηκε να κάνει τον εργολάβο με τα στρατευμένα παιδιά της Ελλάδας και με μηχανήματα που αγόρασε με λεφτά του Ελληνικού λαού.

Έτσι έκανε την ΜΟΜΚΑ Τεχνική εταιρεία παντός καιρού και ανέλαβε να κατασκευάσει όλα σχεδόν τα ΗΟΤ - SPOT, για την υποδοχή και διαμονή των προσφύγων και μεταναστών στον Ελλαδικό χώρο.

Εκτός ανταγωνισμού λοιπόν η ΜΟΜΚΑ με βάρδιες σε 24-ωρη βάση, με τζάμπα δυναμικό χωρίς ασφαλιστικές εισφορές και με μηχανήματα που κανείς δεν «πονάει» γιατί είναι του στρατού, κατέστησε το κράτος εργολάβο όταν η κρίση είχε στερήσει το ψωμί από εκατοντάδες χιλιάδες οικογένειες τεχνιτών, χειριστών, οδηγών, τεχνικών και επιστημόνων, αλλά και σε πολλούς κάποια λίγα ένοσημα συνταξιοδότησης, που ακόμα ψάχνουν για να συνταξιοδοτηθούν. Και δεν σταμάτησε εκεί, αφού έκανε τα κέντρα φιλοξενίας προσφύγων – μεταναστών τώρα ανοίγει τα φτερά της η ΜΟΜΚΑ και στους ανά την Ελλάδα δήμους και υπογράφει προγραμματικές συμβάσεις και χαίρονται οι δήμαρχοι και κανένας δεν συλλογίζεται ότι με τέτοια αμφίπλευρη ιδιότητα, πονηριά και τακτική όπου το κράτος γίνεται εργολάβος και οι δήμαρχοι συνεργάτες του, αλληλοκάνουν τις επιθυμίες του εκλογικού σώματος και πολλαπλασιάζουν τα δημοτικά παντοπωλεία.

Βέβαια η ΜΟΜΚΑ ξέρει και από συσσίτια, οι οραματιστές όμως του νέου κρατισμού δεν μπορούν να φανταστούν ότι η στέρηση πόρων από τις δημόσιες επενδύσεις και κατ' επέκταση από τους δήμους και τις περιφέρειες σε αντίληψη των υπηρεσιών της ΜΟΜΚΑ επιδοτεί την φτώχεια στην Περιφέρεια και γυρίζει την Ελλάδα τεχνικά στην δεκαετία του 1960.

ΣΗΜ. 1)Κι επειδή από δαπάνες χωρίς ισολογισμούς έχουμε χορτάσει μήπως είναι ώρα να παρουσιάσει και το υπουργείο εθνικής άμυνας τα στοιχεία της δράσης της ΜΟΜΚΑ.

Δηλαδή ποιά έργα εκτέλεσε από δημιουργία της, τι λεφτά εισέπραξε από Ε.Ε., κυρίως λόγω της κατασκευής των καταυλισμών των προσφύγων, πόσα έξοδα λειτουργίας είχε, τι πάγια απόκτησε και πως έχει σήμερα το ισοζύγιο εισροών - εκροών.

2)Κι αν ξαφνικά χρειασθεί να μαζώσουμε λίγο από το «αποστραγγιστικό» της Ανδριανούπολης πως θα το κάνετε κ. Υπουργέ; Θα φορτώσετε την τσάπα που θα είναι στην Ηλεία, την μουλιντόζα που θα είναι στην Ρόδο και το φορτωτή που θα είναι στην Κρήτη και θα τα μεταφέρετε στο μέτωπο ή μήπως υπολογίζετε στην επίταξη των δικών μας εργαζομένων που είναι όμως

χωρίς μπαταρίες, χωρίς πλαστικά, χωρίς λιπαντικά, χωρίς πετρέλαιο, χωρίς πινακίδες και ασφάλιση και κυρίως χωρίς οδηγούς και χειριστές, ακινητοποιημένα εξ' αιτίας της κρίσης του μας φέρατε ως κοινοβουλευτικό μέλος της παλιάς σας παράταξης και ως πνευματικός πατέρας της μελετητικής - κατασκευαστικής εταιρείας ΜΟΜΚΑ του υπουργείου εθνικής άμυνας που δραστηριοποιείται σε όλη την Ελλάδα.

ΕΝΑ ΒΗΜΑ ΠΟΥ ΕΝΩΝΕΙ

Ένα ακόμη βήμα προς την δημοκρατία και την σοβαρή εμπλοκή στις δράσεις ανάπτυξης, που αφορούν θέματα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας και ειδικά της Ηλείας, έκανε ο Περιφερειάρχης Δ. Ελλάδας, με την συγκρότηση γνωμοδοτικής επιτροπής για την παρακολούθηση των κινήσεων και ενεργειών που σχεδιάζονται από την κεντρική κυβέρνηση για τα υπολείποντα τμήματα του οδικού άξονα Πατρών - Πύργου, Πύργου - Καλό Νερό και Καλό Νερό - Τσακώνα.

Επόμενο ήταν μετά την Βαβέλ των ανεπίκαιρων γνωμοδοτήσεων που εκστομίστηκαν πρόσφατα από σχετικούς με την διοίκηση, αλλιά ανημέρωτους με το θέμα, ο κ. Κασιφάρας ακολουθώντας τις επιταγές του νόμου και τις ανάγκες του ζητήματος που έχει ανακύψει και βασισμένος στο άρθρο 164 Α, που προστέθηκε στον Ν. 3852/2010 με το άρθρο 97 του Ν. 4555/19-7-2018, συνέστησε 9/μελή γνωμοδοτική επιτροπή για το θέμα.

Αξίζει να σημειωθεί ότι πέραν των τριών περιφερειακών συμβούλων, τα υπόλοιπα μέλη εκπροσωπούν φορείς της Περιφέρειας μεταξύ των οποίων είναι ο σύνδεσμος πτυχιούχων εργοληπτών δημοσίων έργων Πατρών και ο σύνδεσμος εργοληπτών δημοσίων έργων Ν. Ηλείας, οι οποίοι μαζί με τον εκπρόσωπο του ΤΕΕ Δ. Ελλάδας και τον υπάλληλο της Δ/νσης Τεχνικών Έργων της Περιφέρειας θ' αποτελέσουν έναν σοβαρό πυρήνα παρακολούθησης και πίεσης στην πραγμάτωση του έργου.

Το σίγουρο είναι ότι πέραν της ενημέρωσης του Περιφερειακού συμβουλίου η νεόλογη επιτροπή θα είναι αφ' ενός αποδέκτης των προβληματισμών των περιφερειακών συμβούλων και αφ' ετέρου θα καταστεί, σε συνεργασία με τον περιφερειάρχη, πόλος

στοχευμένης και συγκεκριμένης πίεσης, τόσο για την επιτάχυνση της έναρξης του έργου, όσο και της συστηματικής παρακολούθησης του χρονοδιαγράμματος εξέλιξης και ποιοτικής κατασκευής του.

Τέλος σοβαρότατο ρόλο καλείται να παίξει η εν λόγω επιτροπή, σαν γνώστης των τοπικών πραγμάτων, στην υπέρβαση των δυσκολιών εγκατάστασης και οργάνωσης των εργοταξίων, προμήθειας των υλικών και στελέχωσής τους με εργατοτεχνικό προσωπικό, θέματα που προμηνύονται πολύ δύσκολα, αφού η παρατεταμένη κρίση οδήγησε στην αποστελέχωση του τεχνικού επαγγέλματος και στην δραματική μείωση του ντόπιου μηχανολογικού εξοπλισμού και των μεταφορικών μέσων, παράγοντες που θα παίξουν σημαντικό και πρωτεύοντα ρόλο στην ομαλή ένταξη και έγκαιρη ολοκλήρωση των έργων.

Ο παγκόσμιος ηγέτης σε λύσεις ασύρματης και απομακρυσμένης παρακολούθησης

Ασύρματη τεχνολογία ελέγχου μικρομετακινήσεων μεγάλης ακρίβειας και μεγάλης εμβέλειας.

24h παρακολούθηση έργου και ειδοποίηση συμβάντος μέσω email/ sms.

Δυνατότητα εγκατάστασης/ επανεγκατάσταση έργου ανάλογα με τις τρέχουσες ανάγκες σας.

Διάρκεια μπαταρίας αισθητήρων άνω των 12 ετών.

Χρήση Ψηφιακής υπογραφής

Η χρήση της ψηφιακής υπογραφής κάθε μέρα γίνεται και περισσότερο αναγκαία στις καθημερινές επαγγελματικές δραστηριότητες των Μηχανικών.

Η έκδοση της ακολουθεί μια εύκολη σχετική διαδικασία, που σκοπό έχει:

- να συνδέεται μονοσήμαντα με τον υπογράφοντα,
- να είναι ικανή να καθορίζει ειδικά και αποκλειστικά την ταυτότητα του υπογράφοντα, και
- να δημιουργείται με κατάλληλα μέσα, τα οποία ο υπογράφων μπορεί να διατηρεί υπό τον αποκλειστικό έλεγχο του.

Εφαρμογές της ψηφιακής υπογραφής

1. Συμμετοχή σε ηλεκτρονικούς διαγωνισμούς

Η πρώτη εφαρμογή της ψηφιακής υπογραφής είναι στη συμμετοχή του κατόχου της σε ηλεκτρονικούς διαγωνισμούς στο Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.). Με τη χρήση της ψηφιακής υπογραφής αντικαθίσταται πλέον το γνήσιο της υπογραφής από δημόσια αρχή (Κ.Ε.Π., αστυνομία κ.λπ.) σε έγγραφα και υπεύθυνες δηλώσεις. Ο συμμετέχων σε ηλεκτρονικούς διαγωνισμούς υπογράφει όλα τα απαιτούμενα έγγραφα (τεχνικές εκθέσεις, οργανόγραμμα, χρονοδιάγραμμα κ.λπ.) και τις υπεύθυνες δηλώσεις από το γραφείο του, με τη χρήση κατάλληλου εξοπλισμού (usbtoken) και λογισμικού. Αυτό μπορεί να γίνει προφανώς και μη εργάσιμες ώρες, οπότε είναι σαφές το κέρδος σε χρόνο και όχι μόνο, που μπορούν να έχουν όλοι οι συμμετέχοντες στον διαγωνισμό.

2. Ανάρτηση τοπογραφικών διαγραμμάτων

Η δεύτερη εφαρμογή της ψηφιακής υπογραφής, και μάλιστα με υποχρεωτική χρήση από 16 Ιουλίου 2018, είναι στην ανάρτηση των τοπογραφικών διαγραμμάτων στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες του e-Κτηματολόγιο.

Στην εφαρμογή της ηλεκτρονικής υποβολής διαγραμμάτων, υποβάλλονται ηλεκτρονικά από τον συντάκτη τους τα διαγράμματα του ν.4409/2016 στον ψηφιακό υποδοχέα που λειτουργεί στη βάση δεδομένων του φορέα «Ελληνικό Κτηματολόγιο», όπως καθορίστηκε με την Απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας

με αριθμό ΥΠΕΝ/ΔΝΕΠ/27623/1752/25.4.2018 (ΦΕΚ 2216 Β/ 14.6.2018)

Ειδικότερα, οι συντάκτες μηχανικοί υποβάλλουν ηλεκτρονικά:

- Τα τοπογραφικά διαγράμματα που κατά την κείμενη νομοθεσία συντάσσονται και προσαρτώνται σε εγγραφές πράξεις, στο σύνολο της ελληνικής Επικράτειας.
- Τα διαγράμματα γεωμετρικών μεταβολών που συνυποβάλλονται με τις αιτήσεις καταχώρισης εγγραφέντων πράξεων και τις αιτήσεις διόρθωσης των γεωμετρικών στοιχείων προς τα Κτηματολογικά Γραφεία, στις περιοχές που λειτουργεί Κτηματολόγιο.

3. Είσοδος στο σύστημα e - Άδειες

Τέλος, σύμφωνα με την υπουργική απόφαση με αριθμό ΥΠΕΝ/ΥΠΡΓ/48123/6983/23.7.2018 (ΦΕΚ 3136 Β/31.7.2018) για την είσοδο εξουσιοδοτημένων μηχανικών ή νομικών προσώπων στο σύστημα e-Άδειες, απαιτείται προηγουμένα η έκδοση ηλεκτρονικού λογαριασμού από το Τ.Ε.Ε. σε πιστοποιημένους χρήστες που διαθέτουν αναγνωρισμένο ψηφιακό πιστοποιητικό για την παραγωγή έγκυρης ψηφιακής υπογραφής με χρονοσήμανση κατά την κείμενη νομοθεσία (η ανάρτηση δηλαδή του ψηφιακού πιστοποιητικού του φυσικού ή νομικού προσώπου στην ειδική σελίδα του Τ.Ε.Ε.). Με τον τρόπο αυτό ταυτοποιείται ο χρήστης για τον οποίο ζητείται η έκδοση λογαριασμού ως Μηχανικού, σύμφωνα με τα στοιχεία που τηρεί και ενημερώνει το Τεχνικό Επιμελητήριο στα μητρώα του.

Αναφορικά με την υπογραφή των εγγράφων που αναρτώνται στο σύστημα e-Άδειες, και μέχρι να γίνει υποχρεωτική η καθολική χρήση της ψηφιακής υπογραφής σε όλα τα έγγραφα (όπου απαιτείται), τα αρχεία μπορούν να υπογράφονται είτε ψηφιακά, είτε με ενσωματωμένη ως εικόνα την

σφραγίδα και την υπογραφή των αντίστοιχων μελών της Ομάδας του Έργου.

4. Επέκταση της εφαρμογής και σε άλλες διαδικασίες

Σταδιακά αναμένεται να γίνει υποχρεωτική η χρήση της ηλεκτρονικής υπογραφής και σε άλλες διαδικασίες, όπως το ηλεκτρονικό σύστημα της έκδοσης των οικοδομικών αδειών και ειδικότερα η υπογραφή του συντάκτη των μελετών, όπως έγινε και με την ανάρτηση των τοπογραφικών διαγραμμάτων.

Ήδη η έκδοση ψηφιακής υπογραφής έχει εξαπλωθεί και στους συναδέλφους στον Δημόσιο Τομέα, διότι όλα τα συνοδευτικά τεύχη των προκηρύξεων, καθώς αποφάσεις, εγκύκλιοι και λοιπά έγγραφα που αναρτώνται στη Διαύγεια και στο ΕΣΗΔΗΣ υπογράφονται ψηφιακά αρμοδίως.

Θεωρούμε **αναγκαία την έκδοση και χρήση της ψηφιακής υπογραφής** από τους συναδέλφους Μηχανικούς, είτε έχουν ως επαγγελματικό αντικείμενο μελέτες δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, είτε είναι εργολήπτες. Η απόκτηση ψηφιακής υπογραφής είναι αφενός απαραίτητη για την διεκπεραίωση διαδικασιών και την ολοκλήρωση διαφόρων εργασιών, και αφετέρου είναι ένας πολύ απλός τρόπος να ξεπεραστούν πολύπλοκες διαδικασίες.

Ανάγκη προσλήψεων Διπλωματούχων Μηχανικών στο σύνολο της Δημόσιας Διοίκησης

Όπως με πολλαπλά έγγραφα μας έχουμε τονίσει σε όλους τους εμπλεκόμενους Υπουργούς, η υποστελέχωση των Δημόσιων Τεχνικών Υπηρεσιών, έχει φτάσει σε οριακά επίπεδα. Από τους 11.800 μηχανικούς το 2010, αυτή τη στιγμή υπηρετούν σε ολόκληρο το Δημόσιο Τομέα (Υπουργεία, ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού, ΝΠΔΔ, Ανεξάρτητες Αρχές) μόλις 8.000 μηχανικοί. Το πλήθος αυτό μάλιστα βαίνει συνεχώς μειούμενο μια και οι αποχωρήσεις λόγω συνταξιοδότησης αυξάνουν ενώ το πάγωμα των προσλήψεων την τελευταία μνημονιακή δεκαετία έχει στερήσει τις Υπηρεσίες από νεαρές ηλικίες. Η κατανομή ηλικιών των συναδέλφων μας που σήμερα κοινοποιούμε είναι ενδεικτική της πραγματικής κατάστασης:

Τα στοιχεία μιλούν από μόνα τους:

- Το 45% των συναδέλφων μας είναι άνω των 50 ετών
- Μόλις το 8% είναι κάτω των 40 ετών
- Πάνω από 1000 μηχανικοί (το 12,5%) πρόκειται να αποχωρήσουν πολύ σύντομα μια και είναι άνω των 60 ετών, ενώ την επόμενη πενταετία το 1/4 (26%) περίπου θα είναι σε ηλικία συνταξιοδότησης

Τα παραπάνω σε συνδυασμό με:

1 Την επερχόμενη λειτουργία των παρατηρητηρίων δόμησης που θα απαιτήσουν εκατοντάδες μηχανικούς για τη σωστή λειτουργία τους

2 Τις αυξημένες ανάγκες διαχείρισης κινδύνων και καταστροφών για να μη θρηνοούμε συνεχώς θύματα και περιβαλλοντικές καταστροφές.

3 Την προτεραιότητα στη μελέτη, κατασκευή, λειτουργία και συντήρηση των Δημόσιων Υποδομών που έχουν μείνει απειληστικά πίσω την τελευταία δεκαετία.

4 Την αποδεδειγμένη αποτελεσματική, οικονομική και ποιοτική λειτουργία των Δημόσιων Τεχνικών Υπηρεσιών σε σχέση με την εκχώρηση αυτών σε ιδιώτες που λειτουργούν με μοναδικό κριτήριο την κερδοφορία τους.

5 Τις χιλιάδες κενές οργανικές θέσεις που υπάρχουν σε κάθε Υπηρεσία.

6 Τα αυξημένα επαγγελματικά προσόντα και δυνατότητες των Διπλωματούχων Μηχανικών που όλοι αναγνωρίζουν.

7 Το φόρτο εργασίας, τα παράλληλα καθήκοντα σε 2 και παραπάνω θέσεις, τις πιέσεις και τις νομικές ευθύνες που όλοι οι Μηχανικοί βιώνουμε.

8 Τους χιλιάδες άνεργους, υποαπασχολούμενους και ξεντεμένους νέους συναδέλφους μας που αγωνιούν για μια θέση εργασίας.

Μας έχουν οδηγήσει ως Ομοσπονδία να προτάξουμε αυτή την περίοδο την ανάγκη για προσλήψεις εκατοντάδων μηχανικών στο σύνολο των Υπηρεσιών με μόνιμες και σταθερές σχέσεις εργασίας, με διαφανείς διαδικασίες μέσω ΑΣΕΠ και όχι με ανακύκλωση της ανεργίας μέσω «ωφελομένων» 8μήνων.

Να μη λειτουργήσει η υποστελέχωση και η έλλειψη νέων μηχανικών το άλλοθι για την πλήρη ιδιωτικοποίηση του Δημοσίου Ελέγχου.

Ηλικιακή κατανομή Δημοσίων Υπαλλήλων Μηχανικών

Ηλικία	Πλήθος	Ποσοστό (%)
25-30	5	0,1
30-35	38	0,5
35-40	560	7,0
40-45	1755	21,8
45-50	2066	25,7
50-55	1508	18,8
55-60	1096	13,6
60-65	898	11,2
65-70	110	1,4
Σύνολο	8036	100

Ανακοίνωση της ΠΕΕΓΕΠ σχετικά με το Προεδρικό Διάταγμα που ορίζει τα επαγγελματικά δικαιώματα των ειδικοτήτων των μηχανικών

Σημείωση:

Η Π.Ε.Ε.Γ.Ε.Π. (ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΩΝ & ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΡΑΣΙΝΟΥ) είναι μια Ένωση που προασπίζεται και κατοχυρώνει τα δικαιώματα των μελών της, εκπαιδεύει και πιστοποιεί τα μέλη της, μελετά ζητήματα για τη διατήρηση και την προστασία του περιβάλλοντος, προωθεί σύγχρονες τεχνολογίες στο επαγγελματικό αντικείμενο, συνεργάζεται με φορείς που προάγουν την επιστημονική γνώση και παρεμβαίνει σε μια σειρά θεμάτων που αφορούν το πράσινο και το περιβάλλον.

Η Πανελλήνια Ένωση Επαγγελματιών Γεωτεχνικών και Επιχειρήσεων Πρασίνου (ΠΕΕΓΕΠ), εκπροσωπώντας το σύνολο των Γεωτεχνικών Επιστημόνων που εμπεριέχονται άμεσα με την μελέτη, την υλοποίηση και τη διαχείριση Έργων Πρασίνου καταδικάζει την έκδοση του Προεδρικού Διατάγματος υπ αριθ. 99/2018(ΦΕΚ 187/Α') με τίτλο «Ρύθμιση του Επαγγέλματος του μηχανικού με καθορισμό των επαγγελματικών δικαιωμάτων για κάθε ειδικότητα».

Με το συγκεκριμένο Π.Δ. παρέχεται σε ορισμένες ειδικότητες Διπλωματούχων Μηχανικών, η δυνατότητα άσκησης δραστηριοτήτων που σχετίζονται με το ευρύτερο Αστικό, Περιαστικό και Αγροτικό Πράσινο, παραβλέποντας το γεγονός ότι οι εν λόγω ειδικότητες δεν διαθέτουν, κατά το ελάχιστο, το απαιτούμενο επιστημονικό υπόβαθρο. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι με το Π.Δ. 99/2018 (ΦΕΚ 187 / Α') δίνεται η δυνατότητα στις ειδικότητες των Πολιτικών Μηχανικών, Αρχιτεκτόνων Μηχανικών και Μηχανικών Περιβάλλοντος να εκπονούν Μελέτες Φυτοτεχνικής Διαμόρφωσης Περιβάλλοντος Χώρου και Μελέτες Έργων Πρασίνου, Μελέτες Εγγειοβελτιωτικών Έργων, διαχείρισης Υδατικών Πόρων, Μελέτες εγκαταστάσεων Άρδευσης, εκπόνηση και έκδοση πιστοποιητικών ελέγχου απολυμάνσεων και εντομοκτονιών δημοσίων και ιδιωτικών χώρων.

Επιπρόσθετα, το συγκεκριμένο Π.Δ. καταστρατηγεί και παραβιάζει την ισχύουσα σχετική νομοθεσία και ειδικότερα το Π.Δ. 344/2000, "Άσκηση επαγγέλματος του Γεωτεχνικού" με το οποίο ρητά ορίζονται τα κατοχυρωμένα επαγγελματικά δικαιώματα των Γεωτεχνικών.

Η άσκηση των δραστηριοτήτων του Γεωτεχνικού που ρητά ορίζεται με το Π.Δ. 344/2000, σχετίζεται άμεσα και ουσιαστικά με την προστασία και την αιεφορική διαχείριση του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων, την ασφάλεια, υγεία και την ποιό-

τητα της ζωής των πολιτών και προϋποθέτει την βαθιά και ολοκληρωμένη γνώση των αντίστοιχων επιστημονικών αντικειμένων.

Στο σημείο θα θέλαμε να τονίσουμε ότι εδώ και 50 χρόνια το Αστικό και Περιαστικό Τοπίο δέχτηκε μια άνευ προηγουμένου λεηλασία καθώς ουδέποτε ζητήθηκε η συνέργεια των Γεωτεχνικών Πτυχίων στον Πολεοδομικό και Χωροταξικό σχεδιασμό. Οι δεκαετίες της «αντιπαροχής» εξασφάλισαν μεν την κοινωνική επιταγή για την κατοικία εις βάρος όμως του Αστικού Περιβάλλοντος με μη αναστρέψιμες συνέπειες.

Τα πρόσφατα περιστατικά στην Μάνδρα και στο Μάτι Αττικής, μαζί με την αναγκαιότητα διαχείρισης της κλιματικής αλλαγής αποτελούν αδιάσειστες αποδείξεις της λανθασμένης πολιτικής επιλογής να επιλέγονται και να ημιμοδοτούνται από την Πολιτεία συνεχώς τα Τεχνικά πτυχία. Νομοθετήματα όπως το συγκεκριμένο οξύνουν τα Ζητήματα Διαχείρισης του Αστικού Περιβάλλοντος καθιστώντας τα Τεχνικά πτυχία αρμόδια για επιστημονικά Ζητήματα στα οποία αδυνατούν να ανταπεξέλθουν.

Θεωρούμε δε, ότι αποτελεί προσβολή του συνόλου της κοινότητας των Γεωτεχνικών Επιστημόνων το γεγονός ότι το εν λόγω Π.Δ. δημοσιεύτηκε σε ΦΕΚ χωρίς προηγουμένως την οποιαδήποτε διαβούλευση με το Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος, το οποίο σύμφωνα με τον νόμο είναι ο θεσμοθετημένος σύμβουλος της πολιτείας επί γεωτεχνικών θεμάτων, καθώς και με το σύνολο της Γεωτεχνικής επιστημονικής κοινότητας.

Για τους παραπάνω λόγους, η ΠΕΕΓΕΠ απαιτεί την άμεση απόσυρση όλων των διατάξεων του Π.Δ. 99/2018 (ΦΕΚ 187 / Α') ενώ παράλληλα η Ένωση μας επιφυλάσσει για την χρήση κάθε έννομου μέσου που προασπίζει τα κατοχυρωμένα επαγγελματικά μας δικαιώματα των μελών της.

Για την ΠΕΕΓΕΠ
η Πρόεδρος
ο Γεν. Γραμματέας

Σταυρούλα Κατσογιάννη
Αλέξιος Σπανέλλης

1. ΑΓΡΙΝΙΟΥ	T 26410 27456 F: 2641027420	Πάνου Σούλου 11 301 00	ΑΓΡΙΝΙΟ	info@sedeag.gr
2. ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	T 27510-69120 & F:24515	B. Γεωργίου 8 212 00	ΑΡΓΟΣ	
3. ΑΡΚΑΔΙΑΣ	T & F: 2710-239133	Πλ. Αγ. Δημητρίου 15 221 00	ΤΡΙΠΟΛΗ	
4. ΑΡΤΑΣ	T: 26810-21027, F: 26605	Γώγου Μπάκοη & Καραοδή 471 00	ΑΡΤΑ	an.papab@gmail.com
5. ΒΟΙΩΤΙΑΣ	T: 22610-22382, F: 27685	Δημ. Ανδρεαδάκη 46 321 00	ΛΕΙΒΑΔΙΑ	
6. ΓΡΕΒΕΝΩΝ	T: 24620-87644, F: 87643	Εργατικής Πρωτομαγιάς 1 511 00	ΓΡΕΒΕΝΑ	
7. ΔΡΑΜΑΣ	T: 25210-21780, F: 25506	Επικούρου 2 661 00	ΔΡΑΜΑ	ergolip@gmail.com
8. Δ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	T & F: 24610-39568	Μπουσίου & Εστίας 3 501 00	ΚΟΖΑΝΗ	synd-ergdm@ath.forthnet.gr
9. ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	T: 22410-26363, F: 36117	Εθν. Μακαρίου 45 851 00	ΡΟΔΟΣ	galkonstantina@yahoo.gr
10. ΕΒΡΟΥ	T: 25510-25141, F: 32298	Δικαστηρίων 36 & Κανάρη 681 00	ΑΛΕΞ/ΛΗ	sedeenvrou@gmail.com
11. ΕΥΒΟΙΑΣ	T: 22210-21578, F: 60374	Αντωνίου Δούνα 1 341 00	ΧΑΛΚΙΔΑ	
12. ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	T: 22370-22440, F: 80294	Καραϊσκάκη 4 361 00	ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ	
13. ΖΑΚΥΝΘΟΥ	T: 26950-48163, F: 41463	Φιλιτά 30 291 00	ΖΑΚΥΝΘΟΣ	
14. ΗΛΕΙΑΣ	T: 26210-24992, F:24993	Μανωλοπούλου 53 271 00	ΠΥΡΓΟΣ	info@enerdomi.gr
15. ΗΜΑΘΙΑΣ	T: 23310-21060 F: 21950	Ιεραρχών 1 591 00	ΒΕΡΟΙΑ	
16. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	T: 2810-222460 F: 281101	Ρούσσου Χούδου 4 (3ος) 712 01	ΗΡΑΚΛΕΙΟ	spedeh@otenet.gr
17. ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ & Κ. ΜΑΚ/ΝΙΑΣ	T: 2310-27723, 277656 F: 230914	Αριστοτέλους 14 546 23	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	info@spedeth.gr
18. ΘΡΑΚΗΣ	T: 25310-26942, F:29165	Αγχιλάου 1-3-5 691 00	ΚΟΜΟΤΗΝΗ	sedethrakis@gmail.com
19. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	T: 26510-21482, F: 23678	N. Ζέρβα 4-6 453 32	ΙΩΑΝΝΙΝΑ	
20. ΚΑΒΑΛΑΣ	T: 2510-222827 & F	Κασσάνδρου 1 654 03	ΚΑΒΑΛΑ	synergk@otenet.gr
21. ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	T & F: 24410-76947	Καζιμπάκη 4 431 00	ΚΑΡΔΙΤΣΑ	tee_karditsa@tee.gr
22. ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	T: 24670-29858 & F	Αθ. Διάκου 7 521 00	ΚΑΣΤΟΡΙΑ	info@spedekas.gr
23. ΚΕΡΚΥΡΑΣ	T: 26610-40986, F: 25180	Ταγμ.Καψάλη 22 491 00	ΚΑΡΤΕΡΙΑ ΚΕΡΚΥΡΑΣ	
24. ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	T: 26710-28747 & F:	Λ. Βεργωτή 14 281 00	ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ	
25. ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	T: 27410-26491, F: 73577	Κροκιά 73 201 00	ΚΟΡΙΝΘΟΣ	sedekorin@gmail.com
26. ΚΥΚΛΑΔΩΝ	T: 22810-83615, F: 86562	Ακτή Π. Ράλη & Άνδρου 1 841 00	ΣΥΡΟΣ	
27. ΛΑΚΩΝΙΑΣ	T: 27310-23606, F: 29776	Ευαγγελιστρίας 45 231 00	ΣΠΑΡΤΗ	dpapadako@tee.gr
28. ΛΑΡΙΣΑΣ	T: 2410-535566 & F:535158	Καλλιθέας 7 & Τζαβέλη 412 22	ΛΑΡΙΣΑ	sedelar@tee.gr
29. ΛΑΣΙΘΙΟΥ	T: 28410-82855 & F	Λασιθίου 35 721 00	ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	lioud@agn.forthnet.gr
30. ΛΕΣΒΟΥ	T: 22510-25159, F: 20136	Οήλυπλου Γυμν. 1 811 00	ΜΥΤΙΛΗΝΗ	bapsokard@gmail.com
31. ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	T: 24280-76803 & F	Κορά 65 382 21	ΒΟΛΟΣ	
32. ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ	T: 26310-55400, F: 26310-55404	Ναυπάκτου 4 302 00	ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ	sede.mesologiounafpaktou@gmail.com
33. ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	T: 27210-28145 & F:86973	Κ. Γεωργούλη 12 241 00	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	
34. ΞΑΝΘΗΣ	T: 25410-62789 & F	Βενιζέλου 84 671 00	ΞΑΝΘΗ	stavros@zouridis.com
35. ΠΑΤΡΩΝ	T: 2610-276813, F:620080	Κανακάρη 101 262 21	ΠΑΤΡΑ	info@sped.gr
36. ΠΕΛΛΑΣ	T: 23810-26681, F: 26681	Φιλήνου 26 582 00	ΕΔΕΣΣΑ	npella@tee.gr
37. ΠΙΕΡΙΑΣ	T: 23510-23833, F: 23813	Αγ. Λαύρας 26 601 00	ΚΑΤΕΡΙΝΗ	spedepierias@gmail.com
38. ΠΡΕΒΕΖΑΣ - ΛΕΥΚΑΔΑΣ	T: 26820-22767, F:26927	4ο χλμ. Ε.Ο. Πρ. - Ιωαννίνων 481 00	ΠΡΕΒΕΖΑ	
39. ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑΣ	T: 210-3821731, F:3823402	Εμμ. Μπενάκη 18 106 78	ΑΘΗΝΑ	spedep@tee.gr
40. ΡΕΘΥΜΝΗΣ	T: 28310-52355 & fax	Κουντουριώτου 140 741 00	ΡΕΘΥΜΝΟ	sedenret@otenet.gr
41. ΣΕΡΡΩΝ	T: 23210-66661, T & F: 22172	Υψηλάντη 1 621 23	ΣΕΡΡΕΣ	sedeserron@gmail.com
42. ΤΡΙΚΑΛΩΝ	T 24310 70855 & F: 24310-79330	Καποδοστρίου 28 421 00	ΤΡΙΚΑΛΑ	
43. ΘΕΩΤΙΔΑΣ	T: 22310-24656 & F	Σωκράτους 8 351 00	ΛΑΜΙΑ	sedelamia@gmail.com
44. ΦΛΩΡΙΝΑΣ	T: 23850-45261, F: 23850-44060	33ου Συντάγματος Πεζικού 12 531 00	ΦΛΩΡΙΝΑ	evage@tee.gr
45. ΦΩΚΙΔΑΣ	T: 22650-22162, F: 22644	Ι. Πιδογιάννου 18, Άμφισσα 331 00	ΦΩΚΙΔΑ	
46. ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	T: 23710-24456, F: 23800-21162	Κων/πόλεως 5 631 00	ΠΟΛΥΓΥΡΟΣ	vlahosgiorgos@gmail.com
47. ΧΑΝΙΩΝ	T& fax: 28210-46546	Νεάρχου 23 (Κτίριο ΤΕΕ ΤΔΚ) 731 34	ΧΑΝΙΑ	sedechan@yahoo.gr
48. ΧΙΟΥ	T: 22710-41724, F: 41411 - 20003	Δημογεροντίας 18 821 00	ΧΙΟΣ	

S800A Beyond Imagination

All GNSS signals included, ATLAS capability

- The GNSS Global Correction Service for precise positioning around the world
- No RTK base station or RTK network required
- The receiver is able to continue generating precise positions up to 20 minutes in case it loses the land based RTK correction source
- Three different correction levels depending of your required accuracy

H100

1 m 95% (50 cm RMS)

H30

30 cm 95% (15 cm RMS)

H10

8 cm 95% (4 cm RMS)

www.stonex.it

S800

Second
Generation RTK

STONEX

- 555 Channels
- GPS, GLONASS, BEIDOU, GALILEO
- All GNSS signals are included
- Linux Operating System
- WEB UI Interface
- UHF Radio Modem
- High battery capacity
- IP67 Certification

www.stonex.it

ΕΜΠΟΡΙΑ ΜΕΤΡΗΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ

ΜΥΡΜΗΔΟΝΩΝ & ΑΓ. ΒΑΡΒΑΡΑΣ, ΛΑΜΙΑ 35100 ΤΗΛ: 2231053044, FAX: 2231053046

info@civilshop.gr www.civilshop.gr

Η KRAFT Paints Υποστηρικτής της εκδήλωσης «40 χρόνια ISV ARCHITECTS»

Η KRAFT Paints, με πληθώρα σημαντικών έργων πανελλαδικά και στα Βαλκάνια, στηρίζει έμπρακτα τον Αρχιτεκτονικό και κατασκευαστικό κλάδο. Συμμετέχουμε ως Υποστηρικτής στη σημαντική εκδήλωση «40 χρόνια ISV ARCHITECTS».

Μια εκδήλωση, την οποία διοργανώνουν το περιοδικό εκmagazine σε συνεργασία με το Ελληνικό Ινστιτούτο Αρχιτεκτονικής που πρόσφατα διοργάνωσε με μεγάλη επιτυχία την Biennale 2018 στο Μουσείο Μπενάκη.

Η εκδήλωση θα πραγματοποιηθεί στο Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος, την Παρασκευή 7 Δεκεμβρίου 2018.

Η Kraft Paints είναι η πρώτη ελληνική εταιρία με πιστοποίηση Eurofins στον τομέα «Indoor Air Comfort®» ενώ διαθέτει το πιστοποιημένο σύστημα εξωτερικής θερμομόνωσης BIOCLIMA το οποίο έχουν εμπιστευθεί αρχιτεκτονικά γραφεία και κατασκευαστές για την ποιοτική και αισθητική ανάπλαση των κτηριακών υποδομών τους. Σε συνεργασία με Interior designers, οι

πρωτοποριακές τεχνικές σχεδίασης με χρήση της σύγχρονης αντίληψης στο χώρο των αποχωρήσεων και της επίδρασής τους στην καθημερινότητά μας, η KRAFT Paints συμβουλεύει και καθοδηγεί με απεριόριστες χρωματικές δυνατότητες με τη σειρά χρωμάτων Colors of Greece.

Ευχόμαστε καλή επιτυχία στην εκδήλωση και σας περιμένουμε από κοντά για να συζητήσουμε τις δικές σας ανάγκες.

ΕΚΘΕΣΕΙΣ | ΔΙΕΘΝΕΙΣ

Διεθνής Έκθεση Αρχιτεκτονικής, Δομικών Υλικών και Συστημάτων BAU 2019

14-19 Ιανουαρίου 2019 στο Μόναχο Γερμανίας

Η κορυφαία Διεθνής Έκθεση Αρχιτεκτονικής, Δομικών Υλικών & Κατασκευών BAU προγραμματίζεται να διεξαχθεί στις 14-19 Ιανουαρίου 2019 στο Μόναχο της Γερμανίας. Η BAU είναι παγκόσμια εμπορική έκθεση για την αρχιτεκτονική, τα υλικά και τα συστήματα στον κατασκευαστικό και βιομηχανικό κλάδο που επικεντρώνεται στις τελευταίες τεχνικές, υλικά και εφαρμογές που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην πράξη. Προσανατολισμένη στη πρακτική και την καινοτομία, η έκθεση παρουσιάζει τα τελευταία προϊόντα και υλικά για εμπορικές κατασκευές αλλά και οικίες καθώς και για εσωτερικές εργασίες τόσο για νεόδμητα όσο και για ανακαίνιση και εκσυγχρονισμό. Οι επισκέπτες της BAU βιώνουν το μέλλον του κτιρίου αυτοπροσώπως! **Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθυνθούν για περισσότερες πληροφορίες στο Ελληνογερμανικό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο, επίσημο αντιπρόσωπο του Εκθεσιακού Οργανισμού του Μονάχου στην Ελλάδα, Αθήνα, τηλ.: 210-64.19.037, Θεσσαλονίκη, τηλ.: 2310-32.77.33.**

BAU 2019: Διεθνής Έκθεση Αρχιτεκτονικής, Δομικών Υλικών και Συστημάτων

14-19 Ιανουαρίου 2019 στο Μόναχο Γερμανίας

Η κορυφαία Διεθνής Έκθεση Αρχιτεκτονικής, Δομικών Υλικών & Κατασκευών BAU προγραμματίζεται να διεξαχθεί στις 14-19 Ιανουαρίου 2019 στο Μόναχο της Γερμανίας. Η BAU είναι παγκόσμια εμπορική έκθεση για την αρχιτεκτονική, τα υλικά και τα συστήματα στον κατασκευαστικό και βιομηχανικό κλάδο που επικεντρώνεται στις τελευταίες τεχνικές, υλικά και εφαρμογές που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην πράξη. Προσανατολισμένη στη πρακτική και την καινοτομία, η έκθεση παρουσιάζει τα τελευταία προϊόντα και υλικά για εμπορικές κατασκευές αλλά και οικίες καθώς και για εσωτερικές εργασίες τόσο για νεόδμητα όσο και για ανακαίνιση και εκσυγχρονισμό. Οι επισκέπτες της BAU βιώνουν το μέλλον του κτιρίου αυτοπροσώπως! **Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθυνθούν για περισσότερες πληροφορίες στο Ελληνογερμανικό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο, επίσημο αντιπρόσωπο του Εκθεσιακού Οργανισμού του Μονάχου στην Ελλάδα, Αθήνα, τηλ.: 210-64.19.037, Θεσσαλονίκη, τηλ.: 2310-32.77.33.**

INFACOMA ATHENS 2019: η έκθεση για τον κλάδο της δόμησης και των κατασκευών

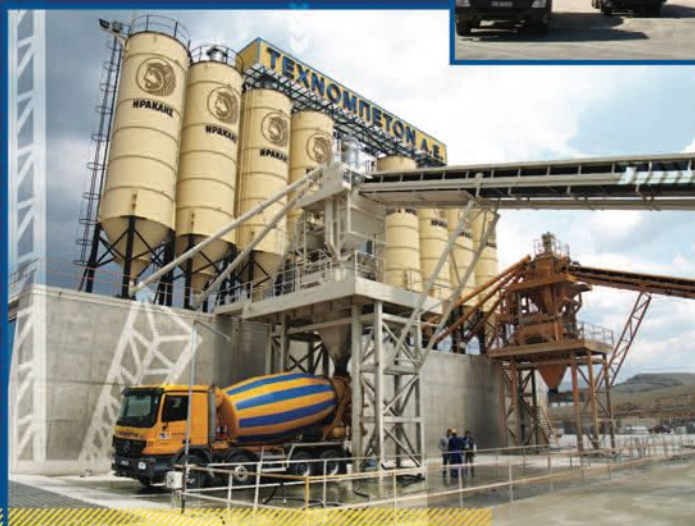
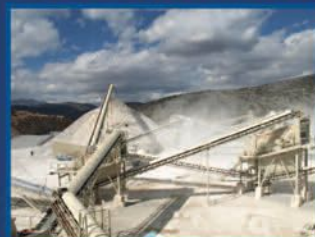
8-11/ Φεβρουαρίου 2019 στο MEC Παιανίας

Η έκθεση Infacoma, το μεγαλύτερο εκθεσιακό γεγονός για τη δόμηση που θα πραγματοποιηθούν από τις 8 έως και τις 11 Φεβρουαρίου 2019 στο MEC Παιανίας, προσφέρει τη μεγάλη ευκαιρία να «χτίσετε» το μέλλον με μία νέα προσέγγιση! Θα συμμετέχουν 260 εκθέτες, θα γίνουν 500 επιχειρηματικές συναντήσεις, θα παραβρεθούν διεθνείς προσκεκλημένοι εμπορικοί επισκέπτες από Ρωσία, Αίγυπτο, Λιβύη, Βουλγαρία, Σουηδία, Ρουμανία, καθώς 16.800 εμπορικοί επισκέπτες από 18 χώρες. Παράλληλα με την Infacoma Athens 2019, θα διεξαχθεί και η διεθνής έκθεση Aquatherm, η οποία αφορά τους τομείς της επαγγελματικής, βιομηχανικής και οικιακής θέρμανσης, του κλιματισμού, του εξαερισμού, της διαχείρισης νερού, της ύδρευσης, της αποχέτευσης, της διαχείρισης και εκμετάλλευσης εναλλακτικών πηγών ενέργειας αλλά και του ευρύτερου εξοπλισμού για εγκαταστάσεις σε spa, σάουνες και πισίνες. Στο πλαίσιο της έκθεσης, επαγγελματικοί χώροι, ξενοδοχεία αλλά και κατοικίες, θα βρουν μοναδικές λύσεις στα δικά τους μέτρα. **Για περισσότερες πληροφορίες στο site της INFACOMA <https://infacoma.hellexpo.gr/>**

ΤΕΧΝΟΜΠΕΤΟΝ

ΕΤΟΙΜΟ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ - ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΡΟΪΟΝΤΑ

ΕΜΠΟΡΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΟΥ - ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΛΑΤΟΜΕΙΟΥ

ΟΜΙΚΡΟΝ ΑΒΥ

Εργοστάσιο Κοζάνης: 7ο χλμ. Κοζάνης-Πτολεμαΐδας - Τηλ: 24610 45555 (8γραμμές) - Fax: 24610 45556

Λατομείο: Αλωνάκια Κοζάνης - Τηλ: 24610 91750, 24610 91760 - Fax: 24610 91730

Εργοστάσιο Νεάπολης Κοζάνης: 40ο χλμ. Ε.Ο. Κοζάνης-Ιωαννίνων - Τηλ/Fax: 24680 47070

www.tehnobeton.gr - e-mail: info@tehnobeton.gr

PIPELIFE

PIPELIFE ΕΛΛΑΣ Α.Ε.

26

εργοστάσια
παραγωγής
συστημάτων
πληαστικών
σωληνώσεων

σε **26**

χώρες σε
Ευρώπη και
Αμερική

Η **Pipelife** είναι ένας
από τους μεγαλύτερους
παραγωγούς συστημάτων
πληαστικών σωληνώσεων
παγκοσμίως.

Βελτιώνουμε την ποιότητα
ζωής, προσφέροντας
οδηκührωμένες και
αξιόπιστες λύσεις για την
προστασία και μεταφορά των
υγρών και της ενέργειας.

PIPES FOR LIFE